

Nr 4.

Ankom till riksdagens kansli den 21 maj 1941 kl. 3 e. m.

Utlåtande angående regleringen för budgetåret 1941/42 av utgifterna under riksstatens fjärde huvudtitel, innefattande anslagen till försvarsdepartementet.

(1:a avd.)

1:o) **Ändrad uppställning av fjärde huvudtiteln.** I propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov för budgetåret 1941/42 har departementschefen (punkt 1, sid. 3—25 av det vid propositionen fogade utdraget av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 3 januari 1941) framlagt förslag till ändrad uppställning av fjärde huvudtiteln.

Departementschefen har inledningsvis erinrat om att chefen för finansdepartementet bemyndigades genom Kungl. Maj:ts beslut den 22 juni 1939 att tillkalla högst tre sakkunniga att, i enlighet med vad departementschefen till statsrådsprotokollet samma dag anfört, verkställa utredning och framlägga förslag angående uppställningen av riksstatens fjärde huvudtitel och vissa därmed sammanhängande frågor. På grund av detta bemyndigande tillkallade chefen för finansdepartementet nämnda dag tre sakkunniga (statssekreteraren Wärn, kommandörkaptenen Bring och byrådirektören Murray) att inom finansdepartementet biträda med ifrågavarande utredning. Nämnda sakkunniga hava den 6 maj 1940 till fullföljande av sitt uppdrag avlämnat »Utredning och förslag rörande uppställningen av riksstatens fjärde huvudtitel m. m.».

Departementschefen har lämnat en redogörelse för de sakkunnigas förslag till uppställning av fjärde huvudtiteln och vad därmed äger samband ävensom för de avgivna remissyttrandena i denna del.

Vid bedömande av frågan, huruvida den för övriga departement i princip genomförda uppdelningen av anslagen efter myndigheter lämpligen kunde och borde genomföras även för fjärde huvudtitelns del, hava de sakkunniga funnit utan vidare stå klart, att detta vore fallet beträffande de centrala förvaltningsmyndigheterna. De sakkunniga hava också föreslagit, att för dessa myndigheters del skola i riksstaten uppföras dels, såsom redan är fallet, särskilda avlöningsanslag och dels särskilda omkostnadsanslag, å vilka skulle avföras dessa myndigheters expenser, resekostnader, utgifter för bränsle och lyse m. m.

I fråga om genomförbarheten av den nämnda principen jämväl för övriga delar av försvarsväsendet hava de sakkunniga på närmare angivna skäl föreslagit, att för varje försvarsgren skulle uppföras gemensamma avlöningsanslag, och skulle å de gemensamma avlöningsanslagen upptagas utgifterna för all

personal vid respektive försvarsgren, således även för reservpersonal av olika kategorier.

Vad beträffar andra för försvarsgrenarnas utgifter avsedda anslag än avlöningsanslagen hava de sakkunniga ansett, att även i fråga om dem hänsyn bör tagas till att underlätta möjligheten av en smidig övergång till krigsredovisningssystem. I anslutning härtill hava de sakkunniga anfört följande:

På sätt ovan anförts är det nödvändigt, att medelsredovisningen i krig och under mobilisering i görligaste mån förenklas utan att kontrollmöjligheterna äventyras. Sålunda kan under krigsförhållanden icke komma i fråga annat än att de sakliga utgifterna måste anvisas efter sitt ändamål; att dela upp saktutgifternas redovisning på särskilda anslag för olika organisationsenheter inom försvarsgrenarna är uteslutet bland annat av den orsaken, att försvarsgrenarnas sammansättning kan tänkas undergå avsevärda organisatoriska förändringar under pågående krig. Vid sådant förhållande hava de sakkunniga funnit den enda riktiga lösningen vara att jämväl för fredsförhållanden uppställa fjärde huvudtiteln efter motsvarande principer, låt vara att anslagsdifferentieringen i fredstid lämpligen kan göras väsentligt större än i krigstid. Den uppställning av riksstatens fjärde huvudtitel, som de sakkunniga föreslå, är sålunda för försvarsgrenarnas del grundad på nyssnämnda princip. De sakkunniga äro väl medvetna om att detta kan sägas innebära ett principiellt avsteg från det redovisningssystem som tillämpas beträffande utgifterna under riksstatens övriga huvudtitlar, men i själva verket torde skillnaden till stor del endast vara skenbar, i det att de särskilda organisationsenheterna inom försvarsgrenarna icke på långt när intaga samma fristående ställning inbördes som civila ämbetsverk och inrättningar. Enheten är här i organisatoriskt hänseende försvarsgrenen.

Emot de allmänna principer rörande fjärde huvudtitelns uppställning, som de sakkunniga sålunda hävdad, hava från de hörda myndigheternas sida inga invändningar rests. Dock hava några av de hörda myndigheterna ansett, att särskilda anslag alltjämt böra upptagas för avlöning åt övergångsstats- och reservpersonal. Departementschefen har för sin del anslutit sig till de av de sakkunniga uttalade principerna för huvudtiteluppställningen. Särskilt har departementschefen ansett sig böra understryka intresset av att så mycket som möjligt underlätta övergången från freds- till krigsredovisning av försvarsutgifterna. Ur denna synpunkt har departementschefen funnit de av de sakkunniga hävdade principerna välgrundade.

Riksstatens fjärde huvudtitel är för närvarande indelad i sju huvudavdelningar, nämligen: A. Försvarsdepartementet, B. Försvarsstaben, C. Rikskommissionen för ekonomisk försvarsberedskap, D. Lantförsvaret, E. Sjöförsvaret, F. Flygvapnet samt G. Gemensamma anslag. Beträffande huvudtitelns indelning i primära underavdelningar hava de sakkunniga i anslutning till den nuvarande indelningen föreslagit följande:

- A. Försvarsdepartementet.
- B. Centrala förvaltningsmyndigheter.
- C. Försvarskrafterna.
 - I. Försvarsstaben.
 - II. Armén.
 - III. Marinen.
 - IV. Flygvapnet.

D. Vissa försvarsväsendet tillhörande institutioner.

E. Diverse.

Den sålunda föreslagna indelningen av huvudtiteln har tillstyrkts av departementschefen, som emellertid ansett, att anslagen under hela huvudavdelningen »Försvarskrafterna» böra numreras i löpande följd, medan underavdelningarna för försvarsstaben, armén, marinen och flygvapnet betecknas allenast med rubriker utan särskild sifferbeteckning.

Departementschefen har härefter på grundval av de sakkunnigas utredning framlagt förslag till de särskilda huvudavdelningarnas indelning i underavdelningar, underrubriker och anslag. Utskottet får i denna del hänvisa till sid. 9—25 av propositionen.

Såsom av det anförda framgår innebär de sakkunnigas förslag, att den för övriga departement i princip genomförda uppdelningen av anslagen efter myndigheter även bör genomföras för fjärde huvudtitelns del, i vad avser de centrala förvaltningsmyndigheterna. För dessa myndigheter hava alltså ansetts böra uppföras särskilda avlönings- och omkostnadsanslag. För de olika militära institutionerna inom de tre försvarsgrenarna föreslås däremot ett bibehållande av systemet med ett gemensamt avlöningsanslag för varje försvarsgren, främst med hänsyn till önskvärdheten av att uppställningen av fredsbudgeten bör i möjligaste mån underlätta en övergång till det redovisningssystem, som bör tillämpas i krigstid. Erinras må nämligen att 1939 års urtima riksdag uttalade sig för en förenkling av redovisningssystemet för försvarsväsendets utgifter under mobilisering och krig, därvid förutsattes i fråga om avlöningar av olika slag, att de borde utgå efter enhetliga principer och att samtliga avlöningskostnader skulle kunna redovisas under en avlöningstitel för varje försvarsgren. Vad härefter beträffar andra för försvarsgrenarna avsedda anslag bygger förslaget även här på den principen att underlätta övergången från freds- till krigsredovisning av försvarsutgifterna.

Utskottet.

Mot de av departementschefen förordade allmänna principerna för fjärde huvudtitelns uppställning har utskottet intet att erinra, särskilt som det här är fråga om åstadkommandet av en förenkling i redovisningssystemet i syfte att anpassa detsamma efter medelsredovisningen i krig och vid mobilisering. Beträffande frågorna om vilka slag av utgifter, som skola hänföras under de särskilda anslagen ävensom med anslagsindelningen sammanhängande spörsmål av skilda slag, anser sig utskottet kunna tillstyrka departementschefens förslag jämväl härutinnan.

Utskottet vill emellertid framhålla, att det icke varit möjligt för utskottet att bedöma det föreslagna redovisningssystemet i alla dess detaljer. Sedan närmare erfarenhet vunnits rörande systemet i fråga, torde måhända ändringar i ett eller annat avseende kunna komma att befinnas påkallade.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må i skrivelse till Kungl. Maj:t giva tillkänna vad utskottet ovan anför.

A. Försvarsdepartementet.

2:o) **Försvarsdepartementet: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 3, sid 27—31) att

dels fastställa av departementschefen förordad personalförteckning för försvarsdepartementet;

dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för försvarsdepartementet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1941/42;

dels ock till Försvarsdepartementet: Avlöningar för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 400,000 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 362,000 kronor.

Departementschefen har framhållit, att de senast förflutna årens erfarenheter givit vid handen, att arbetsuppgifterna å departementets statssekreteraravdelning numera erhållit en sådan omfattning, att en förstärkning av denna avdelnings organisation måste anses vara av behovet påkallad. Då utökningen av avdelningens uppgifter kan förutsättas komma att bli i stort sett bestående även efter en övergång till mera normala förhållanden, synes departementschefen den erforderliga personalförstärkningen i detta fall böra äga rum genom att å personalförteckningen uppföres en för ändamålet avsedd ny befattning. För ernående av det med personalförstärkningen avsedda syftet bör, framhåller departementschefen, den nye befattningshavaren hava att under statssekreteraren förhållandevis självständigt handhava ledningen av det omfattande förberedande budgetarbetet inom departementet ävensom i övrigt i första hand svara för arbetsmaterialets fördelning och förberedande behandling. Åt befattningshavaren i fråga avses också skola anförtros vissa utredningsarbeten av mera krävande beskaffenhet. Departementschefen har kommit till den uppfattningen, att för ändamålet i fråga bör avses en tjänst som byråchef att tillsättas medelst förordnande tillsvidare med lön enligt lönegraden C5 i civila avlöningsreglementet och har med anledning härav föreslagit, att å personalförteckningen under rubriken tjänstemän å ordinarie stat uppföres en byråchef i nyssnämnda lönegrad.

Under anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, finnas under densamma beräknade, bland annat, två arvoden à 2,340 kronor till pensionerade underofficerare med tjänstgöring å sjöförsvarets kommandoexpedition. I en den 18 oktober 1940 dagtecknad promemoria har chefen för nämnda kommandoexpedition — med förmälan, att å expeditionen tjänstgjorde en flaggunderofficer å flottans stat med uppgift att självständigt handlägga ärenden rörande marinens del av försvarsväsendets rulla, statistik och modeller m. m. — hemställt, att vid denne underofficers avgång med pension den 1 april 1942 för ifrågavarande arbete måtte avses en arvodesbefattning av samma slag som de två nyssberörda befattningarna. Departementschefen har tillstyrkt förslaget i fråga.

Under anslagsposten till övrig icke-ordinarie personal hava medel beräknats för möjliggörande av anställning av bland annat ytterligare ett extra ordinarie kontorsbiträde i departementet.

Utskottet finner Kungl. Maj:ts framställning om uppförande å personalförteckningen av en befattning såsom byråchef i lönegraden C 5 tillfyllest motiverad och tillstyrker förslaget i fråga. Mot vad Kungl. Maj:t i övrigt föreslagit och anfört under denna punkt har utskottet intet att erinra.

Utskottet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) fastställa följande personalförteckning för försvarsdepartementet:

Personalförteckning.

Befattning. Lönegrad.

Tjänstemän å ordinarie stat.

Kansliavdelningen.

1 statssekreterare	C 10
1 expeditionschef	C 8
1 byråchef	C 5
4 kansliråd	A 30
3 förste kanslisekreterare	A 26
4 andre kanslisekreterare	A 21
1 registrator	A 15
1 kansliskrivare	A 11
2 kanslibiträden	A 7
1 förste expeditionsvakt	A 7
2 expeditionsvakter	A 5
3 kontorsbiträden	A 4

Kommandoexpeditionerna.

1 chef för lantförsvarets kommandoexpedition	C 8
1 chef för sjöförsvarets kommandoexpedition	C 8
2 expeditionsvakter	A 5

Tjänstemän å övergångsstat.

1 förste kanslisekreterare	A 26
1 förste expeditionsvakt	A 7;

Anm. Så länge innehavaren av den å övergångsstat uppförda befattningen som förste kanslisekreterare kvarstår i denna befattning, skall en av befattningarna som förste kanslisekreterare å ordinarie stat hållas vakant.

b) godkänna följande avlöningsstat för försvarsdepartementet, att tillämpas tillsvidare från och med budgetåret 1941/42:

Avlöningsstat.

1. Avlöning till departementschefen	kronor	24,000
2. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis	»	235,000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	»	51,780
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	»	48,000
5. Rörligt tillägg, förslagsvis	»	41,220
		<hr/>
		Summa kronor 400,000;

c) till *Försvarsdepartementet*: Avlöningar för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 400,000 kronor.

3:o) **Försvarsdepartementet: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 4, sid. 31), vilket i förhållande till det för innevarande budgetår anvisade anslaget innebär en med hänsyn till de ändrade grunderna för uppställningen av avlöningsstaterna föranledd höjning med 1,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Försvarsdepartementet*: *Omkostnader* för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 79,000 kronor.

B. Centrala förvaltningsmyndigheter.**Arméförvaltningen.**

4:o) **Arméförvaltningen: Avlöningar.** Kungl. Maj:t hade föreslagit riksdagen (punkt 5) att, i avbidan på den proposition i ämnet, som senare komme att avlåtas, till Arméförvaltningen: Avlöningar för budgetåret 1941/42 beräkna ett förslagsanslag av 835,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i proposition nr 155 (punkt 1, sid. 3—15, av det vid propositionen fogade utdraget av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 7 mars 1941) föreslagit riksdagen att

dels fastställa av departementschefen förordad personalförteckning för den civila personalen vid arméförvaltningen;

dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för arméförvaltningen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1941/42;

dels ock till Arméförvaltningen: Avlöningar för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 1,000,000 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 835,000 kronor.

Under anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän föreslår departementschefen, att en ny tjänst som förste revisor och en ny revisors-tjänst inrättas men anser befattningarna böra uppföras som extra ordinarie i respektive 24:e och 21:a lönegraden.

Med avseende å anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal föreslås en utökning av personalen i fråga med följande nya befattningshavare, nämligen 1 amanuens i lönegraden Eo 18, 1 amanuens i lönegraden Eo 15, 2 kanslibiträden i lönegraden Eo 7, 3 kontorsbiträden i lönegraden Eo 4 samt 2 extra skrivbiträden i lönegraden Ex 2. Medelsbehovet för avlöning av den sålunda föreslagna personalen beräknas till omkring 30,000 kronor.

Den föreslagna utökningen av personalen vid arméförvaltningen finner sig utskottet böra tillstyrka. Mot den av departementschefen förordade personalförteckningen och avlöningsstaten har utskottet icke funnit anledning till erinran liksom ej heller mot vad departementschefen i övrigt under förevarande punkt anfört.

Utskottet.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må

a) fastställa följande personalförteckning för den civila personalen vid arméförvaltningen:

Personalförteckning.		Lönegrad.
Befattning.	Tjänstemän å ordinarie stat.	
1 generalkrigskommissarie		B 3
4 krigsråd		A 30
1 ombudsman		A 26
1 sekreterare		A 26
2 revisionskommisariier		A 26
3 sekreterare		A 24
1 pensionskamrerare		A 24
1 sekreterare och kamrerare		A 24
2 kamrerare		A 24
5 notarier		A 21
10 revisorer		A 21
2 bokhållare		A 21
1 kassör		A 15
1 kansliskrivare		A 11
8 kanslibiträden		A 7
1 förste expeditionsvakt		A 7
8 expeditionsvakter		A 5
16 kontorsbiträden		A 4
Tjänstemän å övergångsstat.		
1 bokhållare		A 21
1 registrator		A 21
3 kansliskrivare		A 11
1 kanslibitråde		A 7

Befattning.	Lönegrad.
-------------	-----------

Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än 20.

1 förste revisor	Eo 24
1 notarie	Eo 21
1 revisor	Eo 21;

b) godkänna följande avlöningsstat för arméförvaltningen, att tillämpas tillsvidare från och med budgetåret 1941/42:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis	kronor 480,000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Majt	» 156,386
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	» 250,000
4. Rörligt tillägg, förslagsvis	» 113,614

Summa kronor 1,000,000;

c) till *Arméförvaltningen*: Avlöningar för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 1,000,000 kronor.

5:o) **Arméförvaltningen: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 6, sid. 32 och 33) att till *Arméförvaltningen*: Omkostnader för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 192,000 kronor.

För närvarande bestridas de av verksamheten inom försvarsväsendets tre centrala förvaltningsmyndigheter föranledda omkostnaderna från ett flertal av de i riksstaten för olika ändamål upptagna anslagen. Vissa resekostnader bestridas sålunda från reseanslaget, kostnaderna för bränsle, lyse etc. från bränsleanslagen, expensutgifter inklusive utgifter för blanketryck från expenslagen, vissa tryckningskostnader från anslagen till tryckningskostnader o. s. v. Härutinnan bör såsom tidigare framhållits från och med budgetåret 1941/42 vidtagas den ändringen, att kostnader av ifrågavarande slag sammanföras under särskilda för respektive förvaltningsmyndigheter avsedda omkostnadsanslag.

Under dessa omkostnadsanslag böra i överensstämmelse med de grunder, som angivits i propositionen nr 35 till 1940 års urtima riksdag angående uppställningen av avlöningsstaterna för allmänna civilförvaltningens myndigheter under en särskild anslagspost, benämnd »Sjukvård m. m.», beräknas kostnaderna för ersättningar till verksläkare ävensom andra sjukvårdskostnader (kostnad för sjukvård, medicin, annan sjukvårdskostnad) samt kostnader för begravningshjälp. Härjämte böra medel beräknas under särskilda delposter för bestridande av övriga förekommande kostnader, t. ex. reseersättningar, expenser, publikationstryck m. m. Anslagen böra givas karaktären av förslagsanslag; erforderliga begränsningar i medelsdispositionen böra föreskrivas i samband med fastställande av stat för anslagen.

Medelsanvisningen under anslaget har för nästa budgetår beräknats till 192,000 kronor.

Departementschefen har framhållit, att det lärer få ankomma på Kungl. Maj:t att fastställa stat för anslaget, därvid föreskrifter böra meddelas om maximering av posterna till reseersättningar, övriga expenser och publikationstryck.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag eller mot vad departementschefen i samband därmed anfört, får hemställa, att riksdagen må till *Arméförvaltningen: Omkostnader* för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 192,000 kronor.

Utskottet.

Marinförvaltningen.

6:o) **Marinförvaltningen: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 7, sid. 34—39) att

dels fastställa av departementschefen förordad personalförteckning för den civila personalen vid marinförvaltningen;

dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för marinförvaltningen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1941/42;

dels ock till Marinförvaltningen: Avlöningar för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 469,000 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 392,000 kronor.

Med avseende å anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, föreslår departementschefen, att under posten beräknas arvode för ytterligare en befattning för pensionerad officer, avsedd för expeditionsofficer på intendenturavdelningen. Med anledning av två för närvarande å artilleri- och minavdelningarna placerade underofficiärer å övergångsstat avgång med pension, föreslås, att från och med nästa budgetår medel beräknas för ytterligare två arvoden å 2,130 kronor. Ytterligare ett dylikt arvode, avsett för en expeditionsunderofficer å nautiska avdelningen, anses böra beräknas. Förslaget innebär vidare, att det årliga arvodet av 5,000 kronor till den vid fortifikationsavdelningen anställda arkitekten höjes till 6,000 kronor. Dennes dagliga tjänstgöring anses i samband därmed böra utsträckas från 2 till 3½ timmar. Slutligen föreslås, att antalet arvoden till kompaniofficerare tjänstgörande som detaljchefer utökas med två, avsedda för detaljchefer å fortifikationsavdelningen.

Beträffande anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal föreslås en uppräknig av anslagsmedlen med omkring 30,000 kronor. Förslaget innebär vidare, att den nuvarande amanuens tjänsten i 18:e lönegraden med placering hos amiralitetsrådet utbytes mot en extra ordinarie notarietjänst i 21:a lönegraden ävensom att en extra ordinarie tjänsteman i 18:e lönegraden anställs å ämbetsverkets kameralbyrå.

Utskottet.

Mot Kungl. Maj:ts förslag till förstärkningar av marinförvaltningens personal har utskottet intet att erinra liksom ej heller mot den verkställda beräkningen i övrigt av förevarande anslag.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) fastställa följande personalförteckning för den civila personalen vid marinförvaltningen:

Personalförteckning.		Lönegrad.
Befattning.	Tjänstemän å ordinarie stat.	
1 marinöverkommissarie		B 1
1 amiralitetsråd		A 30
1 kemist		A 27
1 revisionskommissarie		A 26
1 kamrerare		A 26
1 sekreterare		A 24
1 revisor och bokhållare		A 21
4 revisorer		A 21
2 notarier		A 21
1 marinkassör		A 21
3 kansliskrivare		A 11
3 kanslibiträden		A 7
1 förste expeditionsvakt		A 7
3 expeditionsvakter		A 5
7 kontorsbiträden		A 4
	Tjänsteman å övergångsstat.	
1 andre kemist		A 22
	Extra ordinarie tjänsteman i högre lönegrad än 20.	
1 notarie		Eo 21;

b) godkänna följande avlöningsstat för marinförvaltningen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1941/42:

Avlöningsstat.	
1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 190,000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	» 70,500
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal... ..	» 154,500
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 54,000

Summa kronor 469,000;

c) till *Marinförvaltningen*: Avlöningar för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 469,000 kronor.

7:o) **Marinförvaltningen: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 8, sid. 39—41) att till Marinförvaltningen: Omkostnader för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 178,000 kronor.

I enlighet med de nya grunderna för uppställningen av avlöningsstaterna för allmänna civilförvaltningen hava under förevarande anslag upptagits fyra förslagsvis beräknade anslagsposter, nämligen till sjukvård m. m., reseersättningar, expenser och publikationstryck.

Kostnaderna under anslaget hava för nästa budgetår beräknats till 178,000 kronor.

Departementschefen har framhållit, att det bör få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa stat för anslaget, därvid föreskrifter böra meddelas om maximering av posterna till reseersättningar, övriga expenser och publikationstryck.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag eller mot vad departementschefen i samband därmed anfört.

Utskottet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Marinförvaltningen: Omkostnader* för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 178,000 kronor.

Flygförvaltningen.

8:o) **Flygförvaltningen: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 9, sid. 41—50) att

dels fastställa av departementschefen förordad personalförteckning för den civila personalen vid flygförvaltningen;

dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för flygförvaltningen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1941/42;

dels ock till Flygförvaltningen: Avlöningar för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 232,000 kronor.

Motsvarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 200,000 kronor.

Med avseende å anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, föreslår departementschefen, att såsom fallet är beträffande cheferna för såväl armé- som marinstaberna särskilt fyllnadsarvode å 1,892 kronor måtte utgå till souschefen vid flygförvaltningen, för vilken befattning är för närvarande uppförd en överstebeställning i lönegraden Ob 2. Förslaget innebär vidare, att medel beräknas för inrättande av två arvodesbefattningar å 3,180 kronor för officerare, avsedda för expeditionen å materielavdelningens industribyrå, respektive centralförrådet för intendenturmateriel ävensom en arvodesbefattning å 2,130 kronor för underofficer, avsedd för flygförvaltningens intendenturavdelning.

I fråga om anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal föreslår departementschefen, att medel beräknas för avlöning åt en extra ordinarie revisor i lönegraden Eo 21. Slutligen har föreslagits, att en extra

ordinarie befattning som domäntjänsteman i 24:e lönegraden inrättas i och för överinseendet av flygvapnets innehav av flygfält och annan mark.

Utskottet.

Kungl. Maj:ts förslag om inrättande av ett särskilt fyllnadsarvode åt sous-chefen vid flygförvaltningen tillstyrkes. Mot de föreslagna personalförstärkningarna har utskottet intet att erinra liksom ej heller mot den verkställda beräkningen av ämbetsverkets avlöningsanslag i övrigt.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) fastställa följande personalförteckning för den civila personalen vid flygförvaltningen:

Befattning.	Personalförteckning.	Lönegrad.
	Tjänstemän å ordinarie stat.	
1 byråchef		A 30
1 sekreterare och ombudsman		A 26
1 revisionskommisarie		A 26
1 sekreterare		A 24
1 kamrerare		A 22
2 revisorer		A 21
1 kassör		A 11
3 kanslibiträden		A 7
1 förste expeditionsvakt		A 7
6 kontorsbiträden		A 4

Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än 20.

1 domäntjänsteman	Eo 24
1 revisor	Eo 21;

b) godkänna följande avlöningsstat för flygförvaltningen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1941/42:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, <i>förslagsvis</i>	kronor 104,000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	» 50,042
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	» 54,000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 23,958

Summa kronor 232,000;

c) till *Flygförvaltningen*: *Avlöningar* för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 232,000 kronor.

9:o) **Flygförvaltningen: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 10, sid. 50 och 51) att till Flygförvaltningen: Omkostnader för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 128,500 kronor.

Under anslaget hava upptagits tre förslagsvis beräknade anslagsposter, nämligen till sjukvård m. m., reseersättningar och expenser. Kostnaderna hava för nästa budgetår uppskattats till 128,500 kronor.

Departementschefen har föreslagit, att det bör få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa stat för anslaget och meddela i sammanhang härmed erforderliga föreskrifter rörande anslagets användning. Härvid böra maximerade anslagsposter uppföras för reseersättningar, övriga expenser (inklusive renhållning och tvätt) samt publikationstryck, medan icke betecknade anslagsposter upptagas för sjukvård m. m. samt för bränsle, lyse och vatten.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag eller mot vad departementschefen i samband därmed anfört, får hemställa,

Utskottet.

att riksdagen må till *Flygförvaltningen*: Omkostnader för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 128,500 kronor.

C. Försvarskrafterna.

Försvarsstaben.

10:o) **Försvarsstaben: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 11, sid. 52—59) att

dels fastställa av departementschefen förordad personalförteckning för den ordinarie personalen vid försvarsstaben;

dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för försvarsstaben, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1941/42;

dels ock till Försvarsstaben: Avlöningar för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 484,000 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 262,000 kronor.

Departementschefens förslag innebära i huvudsak följande.

För det slutliga uppsättandet av försvarsväsendets radioanstalt föreslås uppförande å staten av en beställning för regementsofficer eller kapten med arvode motsvarande lönen i lönegrad Oa 4 eller Oa 3.

Vidare föreslås inrättandet av två nya arvodesbefattningar å 3,600 kronor för pensionerade officerare, avsedda för tjänstgöring såsom respektive sektionchef å underrättelseavdelningen och chef för krigshistoriska avdelningen.

I fråga om fotografiska centrallaboratoriet föreslås att medel beräknas för avlöningar till en arbetsförman av 1. klass i lönegrad MEO 12, en arbetsförman av 2. klass i lönegrad MEO 10 samt en fotograf i lönegrad MEO 8.

Härutöver hava medel beräknats för vissa för särskild tjänstgöring avsedda befattningar.

Departementschefens förslag till beräkning av försvarsstabens avlöningsanslag tillstyrkes av utskottet, som alltså hemställer,

Utskottet.

att riksdagen må

a) fastställa följande personalförteckning för den ordinarie personalen vid försvarsstaben:

Personalförteckning.

Ordinarie tjänstemän.

Befattning.	Lönegrad resp. arvode.
Militär personal.	
1 chef för försvarsstaben	Ob 4
3 regementsofficerare ur armén, marinen eller flyg- vapnet, arvoden	Oa 5 el. Oa 4
1 regementsofficer ur armén eller marinen, arvode ...	Oa 5 el. Oa 4
1 regementsofficer eller kapten ur armén, marinen eller flygvapnet, arvode	Oa 4 el. Oa 3
2 kaptener ur armén eller marinen, arvoden	Oa 3
1 kompaniofficer ur armén eller marinen, arvode ...	Oa 3 el. Oa 2
Civil personal.	
1 föreståndare för fotografiska centrallaboratoriet	A 30
1 kanslibiträde	A 7
5 kontorsbiträden	A 4;

b) godkänna följande avlöningsstat för försvarsstaben, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1941/42:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 129,000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	» 85,140
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	» 217,000
4. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän	» 1,320
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 51,540
<u>Summa förslagsanslag kronor 484,000;</u>	

c) till *Försvarsstaben*: *Avlöningar* för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 484,000 kronor.

11:o) **Försvarsstaben: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 12, sid. 59 och 60) att till Försvarsstaben: Omkostnader för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 100,000 kronor.

Under anslaget hava upptagits fyra anslagsposter, nämligen till sjukvård m. m., reseersättningar m. m., expenser samt anskaffning, underhåll och drift

av motorfordon. Kostnaderna hava för nästa budgetår beräknats till 100,000 kronor.

Utskottet, som tillstyrker Kungl. Maj:ts förevarande förslag, får hemställa, att riksdagen må till *Försvarsstaben: Omkostnader* för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 100,000 kronor.

Utskottet.

12:o) **Försvarsstaben: Vissa arbeten å mobiliseringsverket.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 13, sid. 60), vilket innebär att det för närvarande bland lantförsvarets anslag uppförda anslaget till Vissa arbeten å mobiliseringsverket sammanförts med försvarsstabens anslag för motsvarande ändamål, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Försvarsstaben: Vissa arbeten å mobiliseringsverket* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 30,000 kronor.

13:o) **Försvarsstaben: Fältövningar.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 14, sid. 60), vilket i förhållande till det för innevarande budgetår anvisade anslaget innebär en ökning med 2,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Försvarsstaben: Fältövningar* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 3,000 kronor.

Armén.

Avlöningar m. m. till fast anställd personal.

14:o) **Avlöningar till aktiv personal m. fl.** Kungl. Maj:t hade föreslagit riksdagen (punkt 15) att, i avbidan på den proposition i ämnet, som senare komme att avlätas, till avlöningar till aktiv personal m. fl. för budgetåret 1941/42 beräkna ett förslagsanslag av 48,000,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i ovannämnda proposition nr 155 föreslagit riksdagen (punkt 2, sid. 16—67) att

dels besluta, att ett till Stockholm förlagt luftvärnsregemente med beredskapsdivision ävensom särskilda till Malmö, Göteborg och Boden förlagda beredskapsdivisioner av luftvärnsartilleriet skola i huvudsaklig överensstämmelse med ett av överbefälhavaren över rikets försvarskrafter den 11 maj 1940 avgivet förslag uppsättas under budgetåret 1941/42;

dels bemyndiga Kungl. Maj:t att för budgetåret 1941/42 besluta om anställandet av den personal, som må erfordras för handhavandet av det genom Kungl. Maj:ts proposition nr 39 till innevarande års riksdag föreslagna nya systemet för de värnpliktigas rullföring och redovisning;

dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i enlighet med av departementschefen angivna grunder utfärda bestämmelser om placering i löneklass och beräkning av tid för uppflyttning i högre löneklass för personal, som i anslut-

ning till föreliggande förslag om befälskadrearnas utökning må komma att överflyttas från övergångsstat, reservstat och reserv till officers- och underofficersbeställningar på aktiv stat vid försvarsväsendet;

dels medgiva, att anställning å civilanställningsstat enligt av Kungl. Maj:t meddelade närmare bestämmelser må under budgetåren 1940/41 och 1941/42 medgivas manskap, som avgått från beställning på aktiv stat med utgången av anställningsåren 1938/39 eller 1939/40 och därvid varit berättigade till anställning å civilanställningsstat men som på grund av rådande förhållanden måst i särskild ordning tagas i anspråk för militärtjänstgöring och till följd därav icke kunnat beredas anställning å dylik stat;

dels fastställa de personalförteckningar för ordinarie tjänstemän samt för pensionerad personal i arvodesbefattningar vid armén ävensom den förteckning å arvoden och övriga ersättningar utöver lön till ordinarie tjänstemän vid armén, vilka i särskild ordning till riksdagen överlämnats;

dels godkänna följande avlöningsstat för arméns anslag till avlöningar till aktiv personal m. fl., att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1941/42:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 38,800,000	
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattning, <i>förslagsvis</i>	» 1,450,000	
3. Avlöningar till extra ordinarie fänrikar, <i>förslagsvis</i> ...	» 1,060,000	
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i> :		
a) extra ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 1,700,000	
b) bataljonsläkare vid fältläkarkåren, <i>förslagsvis</i>	» 100,000	
c) betjäningpersonal m. fl., <i>förslagsvis</i>	» 35,000	
d) musikelever	» 24,000	
e) extra sjuksköterskor m. m.	» 16,000	
f) tillfälligt anställande av tjänstemän m. m., <i>förslagsvis</i>	» 50,000	» 1,925,000
5. Arvoden och övriga ersättningar utöver lön till ordinarie tjänstemän	» 228,772	
6. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	» 527,221	
7. Stipendier för underlättande av officersrekryteringen i Boden, <i>förslagsvis</i>	» 28,000	
8. Dagavlönning och dagavlönningstillägg åt indelt manskap, <i>förslagsvis</i>	» 100,000	
9. Avgången manskaps anställning å civilanställningsstat, <i>förslagsvis</i>	» 165,000	
10. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 6,216,007	

Summa förslagsanslag kronor 50,500,000;

dels bemyndiga Kungl. Maj:t att med avseende å de av riksdagen fastställda personalförteckningarna meddela särskilda föreskrifter av i huvudsak samma innehåll, som innefattas i de särskilda bestämmelser, som genom brev den 21 juni 1940 fastställts att lända till efterrättelse för tillämpningen av lantförsvarets stater under budgetåret 1940/41;

dels ock till Avlöningar till aktiv personal m. fl. för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 50,500,000 kronor.

Departementschefen har inledningsvis lämnat en redogörelse för ovan nämnda sakkunnigas förslag i fråga om de allmänna avlöningsanslagens konstruktion (sid. 16—29).

Innan departementschefen härefter ingått på beräkningen av arméns anslag till avlöningar till aktiv personal m. fl. för nästkommande budgetår, har departementschefen berört vissa spörsmål av mera allmän innebörd. I sådant avseende må här allenast nämnas frågan om omläggningen av systemet för de värnpliktigas rullföring och redovisning, som genom proposition nr 39 förelagts årets riksdag. Ett genomförande av förslaget kan, framhåller departementschefen, komma att i viss mån inverka på personalbehovet vid armén. Enligt det framlagda förslaget erfordras nämligen för betjäning av de föreslagna maskinanläggningarna och för utförande av de arbetsuppgifter i övrigt, som den nya organisationen beräknas medföra, civil biträdespersonal till avsevärt antal ävensom nya arvodesbefattningar för officerare och underofficerare. Rörande ifrågakvarande personalbehov försiggår för närvarande utredning. Resultatet av densamma kan icke beräknas föreligga i så god tid, att förslag därom kan avlätas till riksdagen före fastställandet av riksstaten för nästa budgetår. Departementschefen anser därför den lämpligaste lösningen av denna fråga vara, att Kungl. Maj:t utverkar riksdagens bemyndigande att för nästkommande budgetår besluta om anställandet av den personal, som erfordras för handhavandet av det nya redovisningssystemet, ävensom att låta kostnaderna för personalen ifråga utgå från vederbörliga anslagsposter under avlöningsstaten. De för närvarande utgående avlöningskostnaderna för rullförings- och landstormsområdesorganisationerna synas departementschefen kunna i och med genomförandet av det nya redovisningssystemet successivt nedbringas för att eventuellt framdeles helt försvinna. Då möjligheterna härutinnan för nästa budgetår ännu icke kunna överblickas, föreslår departementschefen, att de ifrågakvarande kostnaderna beräknas enligt nuvarande grunder, därvid departementschefen dock förutsätter, att de inskränkningar som kunna göras i förevarande hänseende snarast möjligt bringas till genomförande.

Departementschefen har härefter övergått till behandlingen av de särskilda anslagsposterna i avlöningsstaten för armén.

I enlighet med de sakkunnigas förslag föreslår departementschefen, att förevarande avlöningsanslag beräknas för nästa budgetår under följande anslagsposter, nämligen:

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän;
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattning;
3. Avlöningar till extra ordinarie fänrikar;
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal;
5. Arvoden och övriga ersättningar utöver lön till ordinarie tjänstemän;
6. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t;
7. Stipendier för underlättande av officersrekryteringen i Boden;
8. Dagavlönning och dagavlöningsstillägg åt indelt manskap;
9. Avgånget manskaps anställning å civilanställningsstat;
10. Rörligt tillägg.

Samtliga nämnda anslagsposter utom de under 5. och 6. upptagna hava beräknats förslagsvis.

Utskottet kommer här nedan att följa den nämnda indelningen av avlöningsstaten.

I. Avlöningar till ordinarie tjänstemän.

Under denna anslagspost beräknas medelsbehovet för arméns ordinarie personal. Denna personal har sammanförts i en särskild personalförteckning, som ansetts böra underställas riksdagen för godkännande. Förteckningen omfattar dels den ordinarie personal, som finnes uppförd å de för innevarande budgetår fastställda personalstaterna, dels ock den personal, som i det följande av departementschefen förordas skola tillkomma under budgetåret 1941/42.

De föreslagna kaderökningarna upptagas till behandling i anslutning till de särskilda underrubrikerna i personalförteckningen.

I fråga om *arméstaben* föreslås inrättande av 4 beställningar för majorer eller kaptener, som för närvarande vore ständigt kommenderade ur truppförbanden till tjänstgöring vid staben.

Under *arméns inspektionsmyndigheter* föreslås inrättande av 1 kompani-officersbeställning vid kavalleriinspektionen, avsedd att ersätta en nu ur truppförbanden ständigt kommenderad officer. Vid artilleriinspektionen skulle tillkomma en beställning i lönegraden Ob 2 för en biträdande inspektör för luftvärnsartilleriet.

Generalstabskåren föreslås utökad med 2 majors- och 2 kaptensbeställningar. De två majorsbeställningarna äro avsedda att under fredstid vara officerare till förfogande och avdelningschefernas ställföreträdare vid försvarsstabens arméoperationsavdelning och arméstabens organisationsavdelning.

Beträffande *arméfördelningarnas chefer jämte arméfördelningsstabers m. m.* föreslår departementschefen, att beställningar i lönegraden Ob 2 måtte inrättas för ytterligare 2 ställföreträdande arméfördelningschefer utöver de båda beställningar, som tillkommit i anledning av det i propositionen nr 275 till 1940 års lagtima riksdag framlagda förslaget till arméorganisationens utvidgning.

Vidare finner departementschefen det motiverat att tillföra en var av de

fyra arméfördelningsstaberna beställningar för tredje adjutanter, kaptener eller löjtnanter, ävensom staben vid Övre Norrlands trupper dels ytterligare 1 beställning såsom andre adjutant, kapten eller löjtnant, dels ock 1 beställning såsom tredje adjutant, likaledes kapten eller löjtnant, samtliga beställningar med arvoden motsvarande lönen i vederbörlig lönegrad.

Under rubriken *truppförbanden m. m.* föreslås beträffande *infanteriets truppförband* dels den planenliga utökningen av officerskadrenna, dels därutöver en utökning med 1 löjtnant vid varje infanteriregemente. Befälskadern vid Värmlands regemente anses böra utökas med förutom ovannämnda löjtnantsbeställning ytterligare 1 major, 5 kaptener och 5 löjtnanter. I fråga om antalet ordinarie fänrikar har föreslagits inrättande vid infanteritruppförbanden av 35 ordinarie beställningar utöver dem, som finnas upptagna i de för innevarande budgetår fastställda staterna.

Antalet underofficerare anses böra planenligt utökas med 1 för Norrbottens regemente avsedd fanjunkarbeställning. Vidare bör ökning av underofficerskadrenna ske dels med 1 sergeant vid varje infanteriregemente, dels ock därutöver för tillgodoseende av det ökade befälsbehovet vid Värmlands regemente med 4 fanjunkare och 5 sergeanter. Vad angår manskapsbeställningarna föreslås en utökning med tillhoppa 337 furirer, 203 korpraler och 418 meniga, samtliga nytillkommande under budgetåret 1941/42.

Beträffande *kavalleriets truppförband* föreslås i fråga om officerare, att för vart och ett av kavalleriregementena nyinrättas 1 löjtnantsbeställning. Antalet ordinarie fänriksbeställningar har ansetts böra bestämmas till tre vid varje förband, innebärande en minskning i förhållande till innevarande budgetår med två beställningar vid Livregementets husarer och med en vid Norrlands dragonregemente. I fråga om manskapsstaterna för kavalleriets del innebär förslaget dels en utökning med 34 furirer och 74 korpraler, dels ock en minskning med tillhoppa 120 beställningar för vicekorpraler och meniga.

Beträffande *artilleriets truppförband utom luftvärnsartilleriet* föreslås i fråga om officerare och underofficerare nyinrättande av beställningar under budgetåret 1941/42 för 1 kapten, 2 löjtnanter, 1 styckjunkare och 1 sergeant vid vardera av Svea, Göta, Wendes och Norrlands artilleriregementen, för 1 kapten, 1 styckjunkare och 1 sergeant vid Norrbottens artillerikår, för 1 major, 2 kaptener, 1 löjtnant, 2 styckjunkare och 2 sergeanter vid Smålands arméartilleriregemente samt för 1 löjtnant vid Bodens artilleriregemente. Härutöver böra enligt planen för kaderökningarna under tredje övergångsskedet av 1936 års försvarsbeslut tillkomma 1 styckjunkarbeställning vid Bodens artilleriregemente samt 1 sergeantbeställning vid vart och ett av Svea, Göta, Wendes och Norrlands artilleriregementen. Antalet ordinarie fänriksbeställningar vid artilleriet anses böra ökas med 1. Beträffande manskapet innebär förslaget en utökning under budgetåret 1941/42 med tillhoppa 124 furirer, 121 konstaplar och 208 meniga.

I fråga om *luftvärnsartilleriet* har departementschefen förordnat, att luftvärnsartilleriets fredsorganisation under nästa budgetår genomföres i huvudsaklig överensstämmelse med ett av överbefälhavaren med skrivelse den 11 maj 1940 avgivet förslag. Under nästkommande budgetår bör således nyupp-

sättas dels ett luftvärnsregemente i Stockholm, dels ock beredskapsdivisioner i Stockholm, Göteborg, Malmö och Boden. I vissa hänseenden synes departementschefen emellertid en modifikation av förslaget vara att förorda. Sålunda finner departementschefen lämpligast, att ärenden rörande ledningen av luftvärnsartilleriet handläggas inom artilleriinspektionen. Med hänsyn till vapnets utökade omfattning anser sig departementschefen böra föreslå, att inom artilleriinspektionen tillskapas en särskild befattning i lönegraden Ob 2 med uppgift att biträda artilleriinspektören i vad avser luftvärnsartilleriet. Inom inspektionen för luftvärnsärendenas handläggning i övrigt erforderlig personal bör kommenderas ur luftvärnsartilleriet. Departementschefen har funnit sig nu böra förorda, att följande ytterligare beställningar uppföras vid luftvärnsartilleriet, samtliga under 1941/42, nämligen 1 regementschef i lönegraden Ob 1, 22 kaptener, 22 löjtnanter, 1 regementskassör, 45 styckjunkare och 62 sergeanter, ävensom vid Karlsborgs luftvärnsregemente 68 furirer, 75 konstaplar och 122 meniga, vid Östgöta luftvärnsregemente 47 furirer, 52 konstaplar och 38 meniga samt vid Stockholms luftvärnsregemente 83 furirer, 79 konstaplar och 196 meniga. Härjämte böra för det nytillkommande regementet beräknas 1 maskinist, lönegrad Ca 12, 1 förrädsvaktmästare, Ca 7, och 1 eldare av 1. klassen, Ca 7.

I fråga om *ingenjörtrupperna (ingenjörkårerna)* föreslås för tillgodoseende av behovet av stabspersonal samt för att möta vissa krigsorganisatoriska krav ävensom för att möjliggöra en såsom erforderligt ansedd förstärkning av fredskadern för utbildningsarbetets bedrivande en ökning för nästa budgetår med 4 kaptener och 5 löjtnanter samt 1 extra ordinarie fänrik. Likaså föreslås en ökning av antalet underofficerare med 2 fanjunkare och 3 sergeanter. I fråga om manskapet innebär departementschefens förslag en ökning med 62 furirer, 50 korpraler samt 44 vicekorpraler och meniga. Antalet ordinarie fänriksbeställningar anses böra bestämmas till 12, innebärande en minskning i förhållande till innevarande budgetår med 2. I fråga om den civilmilitära personalen föreslås, att vid en var av Svea, Göta och Bodens ingenjörkårer uppföres 1 beställning för förrädsvaktmästare i lönegrad Ca 7 ävensom att 2 för mobiliseringscentralerna i Östersund och Karlstad avsedda ingenjörförrädsförvaltarbeställningar i lönegraden Ca 18 inrättas.

Vidkommande *signalregementet* förordar departementschefen inrättande av nya beställningar för 1 överstelöjtnant, 3 kaptener, 2 löjtnanter, 2 ordinarie fänrikar, 1 fanjunkare och 2 sergeanter ävensom 34 furirer, 23 korpraler samt 25 vicekorpraler och meniga. Kompaniofficersbeställningarna vid regementet föreslås tillsatta på samma sätt som fallet är vid andra truppförband. För vården av intendenturmateriel föreslås inrättande av 1 ny beställning för förrädsvaktmästare. För tillgodoseendet av personalbehovet vid försvarsväsendets radioanstalt innebär förslaget, såvitt angår armén, 1 kapten, 1 löjtnant, 1 fanjunkare, 1 sergeant, 13 furirer, 13 korpraler och 11 meniga.

Vad härefter beträffar *trängen (trängkårerna)* föreslår departementschefen inrättande av nya beställningar för 2 majorer, 4 kaptener, 5 löjtnanter, 3 ordinarie fänrikar, 3 fanjunkare, 6 sergeanter, 32 furirer, 20 korpraler samt 40 vicekorpraler och meniga.

Under *fälttygkåren* föreslås att kårens officersbeställningar ökas med 2 majorer och 3 kaptener. Vidare ha å personalförteckningen för fälttygkåren ansetts böra uppföras följande nya beställningar för civilmilitär personal, nämligen 2 tygförvaltare av 2. klassen och 2 tygverkmästare av 2. klassen, avsedda för beredskapsdivisionerna i Sundsvall och Malmö, 2 tyghantverkare av 1. klassen och 5 av 2. klassen, avsedda för tyganstalerna vid Göta och Wendes artilleriregementen, Östgöta luftvärnsregemente samt nyssnämnda beredskapsdivisioner, ävensom 1 fortmaskinist, avsedd för Bodens fästning.

I fråga om *fortifikationskåren* hade arméförvaltningen hemställt, bland annat, om 12 nya officersbeställningar. Av dessa avsågos en regementsofficersbeställning och en kaptensbeställning för Älvsborgs fästning, den förra såsom fortifikationsbefälhavare, 2 kompaniofficersbeställningar för tjänstgöring i fortifikationsstyrelsen och en kompaniofficersbeställning för tjänstgöring å marinförvaltningens fortifikationsavdelning.

Departementschefens förslag innebär uppförande av nya beställningar för 1 major, 2 kaptener och 1 kapten eller löjtnant. Vidare föreslås utbyte av en arvodesbefattning för en expeditiionsunderofficer vid militärbefålet på Gotland mot en fanjunkarbeställning på stat.

Under rubriken *intendenturkåren* föreslås nyinrättande av följande nya beställningar, nämligen 6 kaptener, 4 förvaltare, 1 fanjunkare, 1 sergeant, 6 furirer och slutligen 3 förrådsvaktmästare i lönegraden Ca 7, de sistnämnda avsedda för intendenturkompaniernas förråd.

Med avseende å *fältläkarkåren* innebär departementschefens förslag inrättande av nya tjänster vid fältläkarkåren för 1 regementsläkare, avsedd för det nya luftvärnsregementet i Stockholm, samt 2 bataljonsläkare, avsedda för beredskapsdivisionerna i Sundsvall och Malmö. Vidare har departementschefen funnit sig böra föreslå inrättande av ytterligare 2 bataljonsläkartjänster, avsedda den ena för Värmlands regemente och den andra för Gotlands trupper. Ett av arméförvaltningen framlagt förslag i fråga om ändrad placering av de vid Gotlands trupper tjänstgörande läkarna har tillstyrkts av departementschefen.

I fråga om *arméns hundväsande* har departementschefen tillstyrkt förslag till omorganisation av hundväsendet, vilket medför krav på viss personalutökning.

I samband med genomförandet av den år 1940 beslutade kaderökningen uppkommo, framhåller departementschefen, vissa spörsmål, berörande såväl armén som marinen och flygvapnet, rörande löneställningen för den personal, som vid kadrernas fyllande avsågs att överflyttas till beställning på aktiv stat. På därom av Kungl. Maj:t gjord framställning bemyndigade innevarande års riksdag Kungl. Maj:t att utfärda bestämmelser av innehåll, att sålunda överflyttad beställningshavare — där han icke erhållit lägsta tjänsteställningen bland lönegraden tillhörande beställningshavare vid samma förband, personalkår etc. — i fråga om löneklass och beräkning av tid för uppflyttning i högre löneklass likställes med närmast efter honom i tjänsteställning stående, förut aktiv stat tillhörande beställningshavare inom lönegraden.

Enahanda bemyndigande synes departementschefen böra utverkas i fråga om den personal vid de tre försvarsgrenarna, som kan komma att överflyttas till aktiv stat i samband med tillsättandet av de under budgetåret 1941/42 nytillkommande officers- och underofficersbeställningarna.

Därest behov därav visar sig förefinnas, bör Kungl. Maj:t äga enligt samma grunder bestämma löneklassplacering för flaggkorpraler, vilka avlönas enligt manskapsavlöningsreglementet och under enahanda förhållanden som officerare och underofficerare överförs till beställningar på aktiv stat.

Det sammanlagda medelsbehovet under anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän har beräknats till 38,800,000 kronor.

2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattning.

Med avseende å *arméstaben* föreslås uppförandet av arvoden å 3,180 kronor för en pensionerad officer, avsedd såsom expeditionsofficer vid stabens expedition, samt å 2,130 kronor för en pensionerad underofficer, avsedd som biträde åt redogöraren.

Vid *artilleriinspektionen* hava ansetts böra upptagas två nya befattningar för pensionerade underofficerare avsedda den ene för inspektionens skjutskoleavdelning och den andre för den nyinrättade luftvärnsavdelningen.

I fråga om *arméfördelningsstaberna* har föreslagits inrättande av fem nya befattningar vid arméfördelningsstaberna och staben vid Övre Norrlands trupper såsom förstärkning av den för mobiliseringsarbetet avsedda personalen. För närvarande finnas å staten för arméfördelningsstaberna m. m. uppförda två befattningar för pensionerade underofficerare, förrådsuppbördsmän vid Stockholms luftvärn. I enlighet med ett av överbefälhavaren med skrivelse den 11 maj 1940 överlämnat förslag till utbyggnad av luftvärnsartilleriet bör från och med nästa budgetår antalet för luftvärnsmaterielens skötsel och vård avsedda förrådsuppbördsmän bestämmas till 14, därav 2 för södra, 3 för västra, 6 för östra, 2 för norra och 1 för Övre Norrlands militärområden. Vidare anses böra tillkomma ytterligare 1 arvode å 1,980 kronor för en fortväbel vid Bodens fästning.

I förevarande sammanhang har departementschefen till behandling upptagit frågan om en förhöjning av de till militärområdesbefälhavarna utgående arvodena. För närvarande bestridas befattningarna såsom militärområdesbefälhavare av pensionerade officerare, vilka regelmässigt tidigare beklätt regementschefsbefattningar. Enligt staten för arméfördelningsstaberna m. m. utgå till militärområdesbefälhavarna arvoden, vilka för befälhavaren i östra militärområdet bestämts till 5,100 kronor och för befälhavarna i övriga militärområden till 4,500 kronor. Departementschefen föreslår, att arvoden till militärområdesbefälhavarna från och med budgetåret 1941/42 bestämmas till 5,820 kronor för år.

För tillgodoseende av behovet av personal vid de nya *beredskapsdivisionerna av luftvärdet* föreslås böra tillkomma, för Karlsborgs luftvärnsregemente 2 befattningar såsom expeditionsofficerare, avsedda för beredskapsdivisionerna i Göteborg och Boden, samt för Östgöta luftvärnsregemente 1 be-

fattning såsom expeditionsunderofficer, avsedd för beredskapsdivisionen i Malmö, och 2 befattningar såsom biträden åt regementsintendenterna vid beredskapsdivisionerna i Malmö och Sundsvall, samtliga befattningar avsedda för pensionerade underofficerare med arvoden à 2,130 kronor. Därjämte böra tillkomma befattningar vid Stockholms luftvärnsregemente för 2 expeditionsunderofficerare, därav den ene avses för beredskapsdivisionen, för 2 tygunderofficerare och för 1 underofficer, biträde åt regementsintendenten, samtliga befattningar avsedda för pensionerade underofficerare med arvoden à 2,130 kronor.

Slutligen har vid *signalregementet* ansetts böra inrättas en arvodesbefattning för en pensionerad underofficer, avsedd såsom ledare och uppbördsman för brevidueväsendet.

För bestridande av kostnaderna för arvoden m. m. beräknas för nästa budgetår ett anslagsbelopp av 1,450,000 kronor.

3. Avlöningar till extra ordinarie fänrikar.

Antalet extra ordinarie fänrikar har för innevarande budgetår beräknats till omkring 150, samtliga nytexaminerade. Under budgetåret 1941/42 beräknas omkring 200 officersaspiranter efter avlagd examen komma att antagas till extra ordinarie fänrikar, varför antalet dylika beställningshavare under budgetåret uppskattats till omkring 350. Medelsbehovet under posten har upptagits till 1,060,000 kronor.

4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal.

Under denna anslagspost hava medel beräknats under följande särskilda delposter, nämligen en för extra ordinarie tjänstemän, en för bataljonsläkare vid fältläkarkåren, en för betjäningsspersonal m. fl., en för musikelever, en för extra sjuksköterskor m. m. samt en för tillfälligt anställande av tjänstemän m. m.

a. Extra ordinarie tjänstemän.

I fråga om *arméstaben* har föreslagits inrättande av en tjänst för ett kanslibiträde i lönegraden MEO 7. Vidare hava medel beräknats för avlöande av dels 4 skrivbiträden i lönegraden MEO 2, som ansetts erforderliga med hänsyn till minskad tillgång på värnpliktiga expeditionsbiträden, dels ock en portvakt i lönegraden MEO 5.

Vid *ingenjör- och trängnspektionerna* föreslås böra finnas anställda 2 skrivbiträden i lönegraden MEO 2, ett för vardera inspektionen.

Vad angår *arméfördelningsstaberna* har föreslagits inrättande av befattningar för ytterligare 12 förrådsmän i lönegraden MEO 5, avsedda för luftvärnsmaterielens skötsel och vård, utöver de 4, som för närvarande finnas uppförda å staten för fördelningsstaberna. Av befattningarna avses 2 för södra, 4 för västra, 9 för östra och 1 för norra militärområdet. Vidare föreslås dels att en nu jämlikt särskilt av Kungl. Maj:t lämnat medgivande såsom extra befattningshavare i 12:e lönegraden tills vidare anställd montör

för underhållet av det elektriska ledningsnätet å Järvafältet måtte få anställas såsom extra ordinarie tjänsteman i lönegraden MEO 12 med benämningen förste montör, dels ock att tjänstemannaställning i lönegraden MEO 5 måtte beredas den eldare och gårdskarll vid kommandants- och fortifikationsbyggnaden i Boden, som nu finnes upptagen å förteckningen över i stat icke uppförda arvoden. Slutligen har föreslagits, att den biträdespersonal, som jämlikt särskilt av Kungl. Maj:t meddelat beslut finnes anställd vid de olika staberna med lön enligt löneplanen MEX, nämligen tillhopa 2 kontorsbiträden och 12 skrivbiträden, måtte erhålla anställning såsom extra ordinarie tjänstemän med lön i lönegraden MEO 4 respektive MEO 2, ävensom att ett kontorsbiträde vid andra arméfördelningens stabsexpedition, för vilket sedan en följd av år ett arvode på 2,052 kronor funnits upptaget på nyssnämnda arvodesförteckning, likaledes måtte beredas anställning med lön enligt lönegraden MEO 4.

Vad härefter angår *truppförbanden* har departementschefen, under framhållande av fördelarna av anordningen med civila skrivbiträden vid truppförbandsexpeditionerna och sedan tillgången på värnpliktiga skrivbiträden efter kategoriklyvningens upphävande avsevärt minskats, ansett sig böra beräkna medel för anställande vid förbanden i fråga av tillhopa 108 skrivbiträden med lön i lönegraden MEO 2. Vidare föreslås att för Norrbottens regemente avses ytterligare en förrådsman i lönegraden MEO 5. Med anledning av förslaget om luftvärnsorganisationens utökning böra enligt departementschefen inrättas särskilda befattningar dels för 2 husmödrar av 2. klassen i lönegraden MEO 6, avsedda för beredskapsdivisionerna i Sundsvall och Malmö och i personalförteckningen redovisade under Östgöta luftvärnsregemente, dels ock för 1 husmoder av 1. klassen, lönegraden MEO 8, för 1 biträdande husmoder, lönegraden MEO 4, ävensom för 2 förrådsmän, lönegraden MEO 5, samtliga befattningar avsedda för Stockholms luftvärnsregemente. Slutligen böra medel beräknas för avlönande av 2 vid signalregementet tjänstgörande vaktmästare i lönegraden MEO 5, avsedda såsom brevdueförmän vid arméns brevdueväsende.

I fråga om *de fasta undervisningsverken* har med avseende å ridskolan föreslagits, att den i staten för innevarande budgetår uppförda befattningen för fodermarsk, lönegrad MEO 5, utbytes mot en befattning såsom stallföreståndare i lönegrad MEO 7 samt att i stället för nu å staten upptagen betjäningspersonal, 1 eldare, 1 kusk och 5 stallbetjänter, inrättas befattningar för 1 tillsyningsman i lönegraden MEO 6, för 1 eldare av 2. klassen i lönegraden MEO 5 samt för 5 vaktmästare likaledes i lönegraden MEO 5. Då arméns underofficersskola med hänsyn till vidtagen ändring i värnpliktslagen och på grund av rådande förhållanden icke kan påräkna tilldelning av värnpliktiga eller lämpligt befäl såsom dagkorpraler och icke heller indelt manskap i samma utsträckning som förut, har föreslagits att följande extra ordinarie befattningar inrättas för skolans del, nämligen 2 förste vaktmästare i lönegraden MEO 7, 1 stallföreståndare, MEO 7, 4 tillsyningsmän, MEO 6, 12 vaktmästare, MEO 5, 1 eldare av 2. klassen, MEO 5, 5 skrivbiträden, MEO 2, och 1 sjuksköterska, MEO 7.

I fråga om *arméns sjukvårdsväsende* har föreslagits en utökning av sjuksköterskekåren med 6 sjuksköterskor i lönegraden MEO 7.

Beträffande *arméns hundväsende* anses böra inrättas särskilda till arméhundväsendet knutna befattningar för 2 vaktmästare, dressörer, i lönegraden MEO 5.

Departementschefen har förordat dels att tjänstemannaställning måtte beredas viss nu såsom betjäningpersonal vid *remontdepåerna* anställd personal dels ock i anslutning därtill viss löne reglering för redan nu såsom icke ordinarie tjänstemän avlönad personal. I sådant hänseende föreslås inrättande av befattningar för 5 stallföreståndare i lönegraden MEO 7 samt för 34 vaktmästare i lönegraden MEO 5.

b. Bataljonsläkare vid fältläkarkåren.

Antalet arvodesbefattningar för bataljonsläkare vid fältläkarkåren föreslås ökat från nuvarande 25 till 30.

c. Betjäningpersonal m. fl.

Från avlöningsanslaget bestridas under innevarande budgetår kostnaderna för arvoden till vissa stadigvarande befattningshavare, vilkas löner icke blivit reglerade enligt icke-ordinarie avlöningsreglementet. Sålunda hava å den nuvarande förteckningen över i stat icke uppförda arvoden m. fl. ersättningar upptagits arvoden till kokerskor vid vissa truppförband ävensom till vissa befattningshavare vid fortifikationsförvaltningen i Boden m. fl. samt å staterna för krigsskolan och för infanteriets skjutskola viss betjäningpersonal. Den personal, varom här är fråga, har under en särskild underrubrik C. Betjäningpersonal m. fl. uppförts å personalförteckningen för den icke-ordinarie personalen. För personalens avlöande har under en särskild delpost under avlöningsanslaget beräknats förslagsvis 35,000 kronor.

d. Musikelever.

Under en särskild obetecknad delpost hava ansetts böra beräknas medel för kostnaderna för arméns musikelever. Posten har uppförts i avlöningsstaten med, i avrundat tal, samma belopp, som för ändamålet beräknats erforderligt för innevarande budgetår, eller 24,000 kronor.

e. Extra sjuksköterskor m. m.

Å den för innevarande budgetår fastställda staten för arméns sjuksköterskekår har uppförts dels ett belopp av 10,500 kronor för anställande av extra sjuksköterskor dels ock ett belopp av 5,400 kronor såsom ersättning till sjuksköterskeelever för bostad med bränsle och lyse. Dessa belopp, avrundade till 16,000 kronor, hava upptagits under en särskild obetecknad delpost.

f. Tillfälligt anställande av tjänstemän m. m.

Under avlöningsanslaget har upptagits en särskild delpost för tillfälligt anställande av tjänstemän m. m. Det för ändamålet erforderliga beloppet beräknas till 50,000 kronor.

Det sammanlagda anslagsbeloppet under anslagsposten till avlöningar till övrig icke ordinarie personal beräknas till 1,925,000 kronor.

5. Arvoden och övriga ersättningar utöver lön till ordinarie tjänstemän.

Å de för innevarande budgetår fastställda staterna finnas ett flertal arvoden uppförda, som utgå till ordinarie tjänstemän utöver lönen i vederbörlig lönegrad. Av samma karaktär äro de arvoden, som finnas uppförda i A:kolumnen av den av riksdagen i denna del godkända förteckningen över i stat icke uppförda arvoden m. fl. ersättningar.

Ifrågavarande arvoden — i fråga om krigsskolan dock med vissa i det följande förordade ändringar — hava nu i enlighet med de nya principerna för avlöningsanslagens uppställande överförts till en särskild »Förteckning å arvoden och övriga ersättningar utöver lön till ordinarie tjänstemän». Å förteckningen hava dessutom upptagits vissa i det följande föreslagna nya arvoden.

I avseende å *arméstaben* har med hänsyn till tillkomsten av två nya beställningar för militärattachéer föreslagits en höjning av den under staten för arméstaben jämte krigsarkivet nu uppförda posten till arvoden åt militärattachéer från 48,000 kronor med 17,000 kronor till 65,000 kronor.

I fråga om *arméns inspektionsmyndigheter* har med hänsyn till utökningen av antalet ur luftvärnsartilleriet till artilleriinspektionen kommenderade officerare antalet för kompaniofficerare avsedda arvoden — 600 kronor — ökats med 4 till 11.

För *truppförbandens* del har beräknats ytterligare ett arvode av 282 kronor för en köksföreståndare vid det till inrättande föreslagna Stockholms luftvärnsregemente.

Vad angår *de fasta undervisningsverken* hava föreslagits vissa förändringar med avseende å bedrivandet av krigsskolans undervisningsverksamhet och hava vissa närmare angivna lärararvoden ansetts böra utgå till skolans ordinarie beställningshavare.

Förevarande anslagspost har upptagits med 228,772 kronor.

6. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t.

Flertalet av de arvoden och ersättningar, varom här är fråga, hava hittills tagits i beräkning dels under B:kolumnen av gällande arvodesförteckning, dels ock under ett flertal av lantförsvarets personalstater. Dessa arvoden och ersättningar hava nu sammanförts i en särskild förteckning, benämnd »Förteckning å arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t». Å förteckningen hava därjämte uppförts nya arvoden i följande hänseenden.

Till en början hava å förteckningen under rubriken *arméfördelningsstaberna m. m.* uppförts tillhopa 88 arvoden à 150 kronor för extra förrådsmän, avsedda för skötsel och vård av luftvärnsmateriel.

Vidare hava i förteckningen under rubriken *arméns fasta undervisningsverk* beräknats medel, tillhopa 11,500 kronor, för vissa hittills från undervisningsanslaget utgående lärararvoden för militärförvaltningskursen och förvaltar kursen.

Härjämte har en förhöjning med tillhopa 420 kronor ansetts erforderlig för bestridande av vissa vid *remontdepåerna* utgående ersättningar.

Slutligen har för *hemvärnet* i förteckningen uppförts ett belopp av 83,000 kronor, avseende arvoden till hemvärnskrets- och hemvärnsområdesbefälhavare.

De i förteckningen upptagna arvodena och särskilda ersättningarna uppgå till ett sammanlagt belopp av 527,221 kronor.

7. Stipendier för underlättande av officersrekryteringen i Boden.

Enligt hittills tillämpade grunder har under arméns avlöningsanslag under en särskild obetecknad delpost beräknats medel för stipendier för underlättande av officersrekryteringen i Boden. För ifrågavarande ändamål bör i fortsättningen upptagas en särskild anslagspost under avlöningsstaten. Med utgångspunkt från att 14 fänrikar, tillhörande i Boden förlagda truppförband, torde komma att utexamineras från krigsskolan har ifrågavarande anslagspost upptagits med ett belopp av 28,000 kronor.

8. Dagavlöning och dagavlöningsstillägg åt indelt manskap.

Ifrågavarande anslagspost har upptagits med oförändrat belopp, 100,000 kronor.

9. Avgånget manskaps anställning å civilanställningsstat.

Kungl. Maj:t erhöll (propositionen nr 197 till 1940 års lagtima riksdag) riksdagens medgivande, att anställning å civilanställningsstat enligt av Kungl. Maj:t meddelade närmare bestämmelser finge under budgetåret 1940/41 medgivas manskap, som avgått från beställning på aktiv stat med utgången av anställningsåret 1938/39 och i samband därmed erhållit anställning över stat i civilanställningssyfte men icke kunnat utnyttja sistnämnda anställning på grund av anbefald militär tjänstgöring, allt under förutsättning att vederbörande kvarstannat i militärtjänst intill utgången av anställningsåret 1939/40. Departementschefen har nu förordat, att bestämmelser utfärdas i syfte att vid rätten till erhållande av anställning å civilanställningsstat bibehålla manskap, som avgått med utgången av anställningsåren 1938/39 eller 1939/40 och i anslutning till avgången varit berättigade till ifrågavarande anställning. Vad nu sagts anses böra hava tillämpning å manskap vid samtliga försvarsgrenar.

Kostnaderna under posten hava beräknats till 165,000 kronor.

10. Rörligt tillägg.

För rörligt tillägg har beräknats ett belopp av 6,216,007 kronor.

I enlighet med det ovanstående har sammanlagda medelsbehovet under arméns anslag till avlöningar till aktiv personal m. fl. beräknats till 50,500,000 kronor.

Såsom departementschefen erinrat beslöt 1940 års lagtima riksdag med avseende å luftvärnsartilleriet vissa förändringar i fredsorganisationen, innebärande att luftvärnsartilleriet utökades med vissa för norra militärområdet avsedda beredskapsförband, sammanförda i en till Sundsvall förlagd bered-

skapsdivision. Det förslag, som nu föreligger, innebär därjämte tillkomsten av ett nytt till Stockholm förlagt luftvärnsregemente ävensom inrättande av särskilda beredskapsdivisioner i Stockholm, Göteborg, Malmö och Boden. Det sålunda framlagda förslaget till utökning av luftvärnsartilleriets fredsorganisation, vilket i huvudsak bygger på en av överbefälhavaren framlagd plan, finner sig utskottet, som tagit del av de till ärendet hörande handlingarna, böra tillstyrka.

På därom av Kungl. Maj:t gjord framställning har innevarande års riksdag beslutat en omläggning av systemet för de värnpliktigas rullföring och redovisning. Den nya redovisningsorganisationen torde, såsom departementschefen framhållit, komma att i viss mån inverka på personalbehovet vid armén. Utskottet tillstyrker, att Kungl. Maj:t må under nästa budgetår besluta om anställandet av den personal, som erfordras för handhavandet av det nya redovisningssystemet, ävensom att låta kostnaderna för personalen i fråga utgå från vederbörliga anslagsposter under avlöningsstaten. Då de för närvarande utgående avlöningskostnaderna för rullförings- och landstormsområdesorganisationerna torde kunna i och med genomförandet av redovisningssystemet i fråga successivt nedbringas för att eventuellt framdeles helt försvinna, förutsätter utskottet i likhet med departementschefen, att de inskränkningar, som kunna göras i förevarande hänseende, snarast möjligt bringas till genomförande.

I fråga om fortifikationskåren hade arméförvaltningen hemställt, bland annat, om uppförande av en regementsofficersbeställning och en kaptensbeställning för Älvsborgs fästning, två kompaniofficersbeställningar för tjänstgöring i fortifikationsstyrelsen och en kompaniofficersbeställning för tjänstgöring å marinförvaltningens fortifikationsavdelning. Departementschefen har emellertid funnit sig böra allenast förorda nya beställningar för en major, två kaptener och en kapten eller löjtnant. Mot detta förslag har utskottet intet att erinra. Då utskottet emellertid under hand inhämtat, att behov av en kompaniofficer ur fortifikationskåren föreligger å marinförvaltningens fortifikationsavdelning, förutsätter utskottet, att detta behov tillgodoses inom ramen för det utökade antalet beställningar.

Mot departementschefens förslag att manskap, som vid utgången av anställningsåren 1938/39 eller 1939/40 varit berättigat att erhålla anställning å civilanställningsstat men på grund av rådande förhållanden icke kunnat utnyttja denna anställningsmöjlighet, sedermera i samband med militärtjänstgöringens avslutande beredes anställning å civilanställningsstat, har utskottet icke funnit skäl till erinran. Kungl. Maj:t torde härvid böra äga befogenhet att medgiva civilanställningshalvårets förläggning jämväl till annan tid än den i gällande avlöningsbestämmelser angivna.

Vad Kungl. Maj:t i övrigt i skilda avseenden under arméns avlöningsanslag föreslagit finner sig utskottet böra tillstyrka.

Under åberopande av det anförda får utskottet, som ansett, att bemyndigande bör lämnas Kungl. Maj:t att, liksom för innevarande budgetår skett, i staterna vidtaga de smärre förändringar, som må visa sig erforderliga, hemställa,

att riksdagen må

a) besluta, att ett till Stockholm förlagt luftvärnsregemente med beredskapsdivision ävensom särskilda till Malmö, Göteborg och Boden förlagda beredskapsdivisioner av luftvärnsartilleriet skola i huvudsaklig överensstämmelse med ett av överbefälhavaren över rikets försvarskrafter den 11 maj 1940 avgivet förslag uppsättas under budgetåret 1941/42;

b) bemyndiga Kungl. Maj:t att för budgetåret 1941/42 besluta om anställandet av den personal, som må erfordras för handhavandet av det genom Kungl. Maj:ts proposition nr 39 till innevarande års riksdag föreslagna nya systemet för de värnpliktigas rullföring och redovisning;

c) bemyndiga Kungl. Maj:t att i enlighet med av departementschefen angivna grunder utfärda bestämmelser om placering i löneklass och beräkning av tid för uppflyttning i högre löneklass för personal, som i anslutning till föreliggande förslag om befälkadrenas utökning må komma att överflyttas från övergångsstat, reservstat och reserv till officers- och underofficersbeställningar på aktiv stat vid försvarsväsendet;

d) medgiva, att anställning å civilanställningsstat enligt av Kungl. Maj:t meddelade närmare bestämmelser må under budgetåren 1940/41 och 1941/42 medgivas manskap, som avgått från beställning på aktiv stat med utgången av anställningsåren 1938/39 eller 1939/40 och därvid varit berättigade till anställning å civilanställningsstat men som på grund av rådande förhållanden måst i särskild ordning tagas i anspråk för militärtjänstgöring och till följd därav icke kunnat beredas anställning å dylik stat;

e) fastställa de personalförteckningar för ordinarie tjänstemän samt för pensionerad personal i arvodesbefattning vid armén ävensom den förteckning å arvoden och övriga ersättningar utöver lön till ordinarie tjänstemän vid armén, vilka i särskild ordning till riksdagen överlämnats, dock att Kungl. Maj:t må i nämnda förteckningar vidtaga de smärre ändringar, som må visa sig erforderliga;

f) godkänna följande avlöningsstat för arméns anslag till avlöningar till aktiv personal m. fl., att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1941/42:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 38,800,000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattning, <i>förslagsvis</i>	» 1,450,000
3. Avlöningar till extra ordinarie fänrikar, <i>förslagsvis</i>	» 1,060,000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i> :	

a) extra ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ...	kronor	1,700,000	
b) bataljonsläkare vid fältläkarkåren, <i>förslagsvis</i>	»	100,000	
c) betjäningpersonal m. fl., <i>förslagsvis</i> ...	»	35,000	
d) musikelever	»	24,000	
e) extra sjuksköterskor m. m.	»	16,000	
f) tillfälligt anställande av tjänstemän m. m., <i>förslagsvis</i>	»	50,000	kronor 1,925,000
5. Arvoden och övriga ersättningar utöver lön till ordinarie tjänstemän	»	228,772	
6. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	»	527,221	
7. Stipendier för underlättande av officersrekryteringen i Boden, <i>förslagsvis</i>	»	28,000	
8. Dagavlönning och dagavlönningstillägg åt indelt manskap, <i>förslagsvis</i>	»	100,000	
9. Avgånget manskaps anställning å civilanställningsstat, <i>förslagsvis</i>	»	165,000	
10. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	6,216,007	
		<hr/>	
		Summa förslagsanslag kronor 50,500,000;	

g) bemyndiga Kungl. Maj:t att med avseende å de av riksdagen fastställda personalförteckningarna meddela särskilda föreskrifter av i huvudsak samma innehåll, som innefattas i de särskilda bestämmelser, som genom brev den 21 juni 1940 fastställts att lända till efter rättelse för tillämpningen av lantförsvarets stater under budgetåret 1940/41;

h) till *Avlöningar till aktiv personal m. fl.* för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 50,500,000 kronor.

15:o) **Avlöningar till personal å övergångsstat.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 16, sid. 62 och 63) att till avlöningar till personal å övergångsstat för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 890,000 kronor.

Anslaget till avlöning till personal å övergångsstat vid armén är för innevarande budgetår uppfört med 1,290,000 kronor.

För närvarande avföres från förevarande anslag *dels* grundlönekostnaderna enligt övergångsstatskungörelsen den 23 oktober 1925 (Sv. förf.-saml. nr 429), *dels* löneförhöjningar under längre tjänstgöring å eller utom bostadsorten (förhöjning till lön enligt högre ortsgroup), *dels* tjänstgöringstraktamenten under kortare tjänstgöring utom bostadsorten, *dels ock* slutligen resekostnads- och

traktamentsersättning för inställelse vid och återfärd från tjänstgöring. Från och med nästkommande budgetår föreslås den ändringen, att samtliga kostnader för resor och traktamentsersättningar för inställelse till och återfärd från tjänstgöring skola avföras från reseanslaget. Vidare böra förekommande tjänstgöringstraktamenten för kommendering till tjänstgöring å annan ort än den normala *tjänstgöringsorten* — såvitt de icke sammanhånga med övningar, eller skola avföras från anskaffnings- eller underhållsanslag — avföras från reseanslaget. Under övergångsstatsanslaget böra däremot allttjämt avföras — förutom grundlöner och avlöningsförhöjningar till lön enligt högre ortsgрупп — övriga jämlikt övergångsstatskungörelsen utgående tjänstgöringstraktamenten. Dessa senare traktamenten hava nämligen snarare karaktären av avlöningsförmån och böra därför lämpligen avföras från samma anslag som belastas med personalens egentliga avlöningskostnader. Detta står också i överensstämmelse med riksdagens år 1928 uttalade mening.

Kostnaderna under anslaget för nästa budgetår hava beräknats till 890,000 kronor. Anslaget har ansetts böra erhålla ändrad benämning till »Avlöningar till personal å övergångsstat».

De ändrade grunderna för dispositionen av förevarande anslag hava icke givit utskottet anledning till erinran. Mot den verkställda beräkningen av anslaget liksom mot vad departementschefen i övrigt anfört har utskottet intet att invända.

Utskottet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Avlöningar till personal å övergångsstat* för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 890,000 kronor.

16:o) **Avlöningar till personal å reservstat.** Kungl. Maj:t hade föreslagit riksdagen (punkt 17, sid. 63—67) att till avlöningar till personal å reservstat för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 765,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i ovannämnda proposition nr 155 — med ändring av förberörda förslag — föreslagit riksdagen (punkt 3, sid. 67 och 68) att för nu ifrågakvarande ändamål för nästa budgetår anvisa ett förslagsanslag av 825,000 kronor.

Departementschefens förslag innebär till en början, att å reservstaten för officerare och underofficerare uppföras beställningar för ytterligare 6 överstar och 20 majorer samt å reservstaten för fältläkarkåren ytterligare 1 fältläkar- och 2 regementsläkarbeställningar.

Departementschefen har vidare föreslagit vissa ändringar i hittills tillämpade grunder för dispositionen av de under anslaget anvisade medlen. Sålunda föreslås, att kostnaderna för traktamenten för reservstatstjänstgöringen såsom sådan skola belasta förevarande anslag, under det att traktamenten vid mera tillfälliga kommenderingar till tjänstgöring utom den »normala» tjänstgöringsorten, nämligen i form av fyllnad till det högre traktamentsbeloppet i de fall då vederbörande under den honom författningsenligt åliggande

tjänstgöringen å den normala tjänstgöringsorten åtnjuter allenast det lägre traktamentet, böra — såvitt de icke sammanhånga med övningar eller skola belasta anskaffnings- eller underhållsanslag — avföras från reseanslaget. Likaså böra samtliga förekommande rese- och traktamentskostnader för inställelse till eller för återfärd från tjänstgöring avföras från sistnämnda anslag.

Kostnaderna för ekiperingshjälp åt vissa furirer, som bliva utnämnda till sergeanter på reservstat, föreslås böra avföras från det nya anslaget till ekiperingsersättningar.

Vidare föreslås, att kostnaderna för pensioner åt reservstatspersonalen eller reservpersonalen överflyttas till anslag under tolfte huvudtiteln.

Departementschefens förslag innebär vidare, att från förevarande anslag skola avföras kostnaderna för den reservstat för furirer vid Gotlands trupper, som enligt beslut av 1936 års riksdag är under avveckling.

Utskottet.

Kungl. Maj:ts förslag till ändringar i hittills tillämpade grunder för dispositionen av de under förevarande anslag upptagna medlen tillstyrkas av utskottet, som ej heller har något att erinra mot den verkställda anslagsberäkningen.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Avlöningar till personal å reservstat* för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 825,000 kronor.

17:o) **Avlöningar till personal i arméns reserver.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 18, sid. 67—69) att till avlöningar till personal i arméns reserver för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 660,000 kronor.

I anslutning till omläggningen av uppställningen av fjärde huvudtiteln föreslår departementschefen följande ändringar av de för reservpersonalen avsedda anslagen. Samtliga pensionskostnader (motsvarande engångsersättningar) böra utbrytas ur reservanslagen och överföras till ett särskilt anslag under riksstatens tolfte huvudtitel. Vidare böra kostnaderna för rese- och traktamentsersättningar för inställelse till och återfärd från tjänstgöring överföras till försvarsgrenarnas anslag till reseersättningar, varjämte kostnaderna för ekiperingshjälp m. m. böra belasta de nya anslagen till ekiperingsersättningar. Förekommande tjänstgöringstraktamenten åter böra — såvitt de ej sammanhånga med övningar eller böra belasta omkostnads-, underhålls- eller undervisningsanslag — avföras från det för reservpersonalen avsedda anslaget. Slutligen föreslås att avlöningskostnaderna till personal över stat belasta vederbörligt för personal å aktiv stat avsett avlöningsanslag.

Anslaget till personal i arméns reserver och personal över stat är i riksdagen för innevarande budgetår upptaget med ett belopp av 1,550,000 kronor.

Till förevarande anslag hänförliga kostnader för budgetåret 1941/42 beräknas av departementschefen uppgå till 660,000 kronor, att anvisas under ett anslag, benämnt »Avlöningar till personal i arméns reserver».

Utskottet tillstyrker de av departementschefen föreslagna ändringarna i konstruktionen av de för reservpersonalen avsedda anslagen. Då utskottet ej heller haft något att erinra mot den verkställda beräkningen av förevarande anslag, får utskottet hemställa,

Utskottet.

att riksdagen må till *Avlöningar till personal i arméns reserver* för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 660,000 kronor.

18:o) **Rekryteringskostnader och avskedspremier m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 19, sid. 69 och 70) att till rekryteringskostnader och avskedspremier m. m. för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 460,000 kronor.

I riksstaten för innevarande budgetår äro medel för bestridandet av rekryteringskostnader och avskedspremier m. m. anvisade under två särskilda anslag, det för rekryteringskostnader av reservationsanslags natur och det för avskedspremier m. m. av förslagsanslags natur. Departementschefen föreslår nu en sammanslagning av förenämnda båda anslag till ett anslag av förslagsanslags natur. Till detta anslag anses böra överföras utgifterna för anställningspenningar, vilka nu belasta det allmänna avlöningsanslaget. Härför bör avses en särskild förslagsvis beräknad post under anslaget.

För nästa budgetår beräknas för rekryteringskostnader 130,000 kronor, för anställningspenningar 164,000 kronor och för avskedspremier m. m. 175,000 kronor, tillsammans 469,000 kronor, avrundat till 460,000 kronor.

Mot den föreslagna sammanslagningen av anslagen till rekryteringskostnader och till avskedspremier m. m. har utskottet intet att erinra. Jämväl i övrigt tillstyrker utskottet Kungl. Maj:ts förslag.

Utskottet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Rekryteringskostnader och avskedspremier m. m.* för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 460,000 kronor.

19:o) **Ekiperingsersättningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 20, sid. 70 och 71), vilket innebär att samtliga utgifter för ekiperingshjälp och årligt ekiperingsbidrag sammanföras under detta anslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ekiperingsersättningar* för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 1,100,000 kronor.

Avlöningar och familjebidrag åt värnpliktiga.

20:o) **De värnpliktigas avlöning.** Beträffande Kungl. Maj:ts framställningar om anslag till ifrågavarande ändamål (punkt 21 samt proposition nr 136) jämte i ämnet väckta motioner har riksdagen redan fattat beslut, varom här

erinras.

21:o) **Familjebidrag åt värnpliktiga.** Beträffande Kungl. Maj:ts framställningar om anslag till ifrågavarande ändamål (punkt 22 samt proposition nr 137) jämte i ämnet väckta motioner kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket härmed

anmäles.

Sjukvård.

22:o) **Sjukvård.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 23, sid. 74—80) att till sjukvård för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 1,120,000 kronor.

Under förevarande anslag skola enligt departementschefens förslag beräknas endast löpande egentliga sjukvårdskostnader. Anslaget föreslås uppdelat på fyra titlar, nämligen sjukvård för värnpliktiga, sjukvård enligt manskapsavlöningsreglementet, sjukvård enligt militära avlöningsreglementet och sjukvård enligt militära icke-ordinariereglementet.

Kostnaden för de värnpliktigas sjukvård, som för innevarande budgetår beräknats efter 4.5 öre per tjänstgöringsdag, har för nästa budgetår beräknats efter 5 öre.

För närvarande bestridas utgifterna för verks- och tjänsteläkare vid försvarsväsendet från det under sjunde huvudtiteln uppförda anslaget till ersättningar åt verksläkare. Från och med nästkommande budgetår hava nämnda utgifter ansetts böra bestridas från förevarande anslag.

Utskottet.

Mot de av departementschefen förordade ändrade grunderna i fråga om anslagsdispositionen under det allmänna sjukvårdsanslaget har utskottet intet att erinra. Då Kungl. Maj:ts förslag i övrigt under detta anslag jämväl tillstyrkas, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Sjukvård* för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 1,120,000 kronor.

23:o) **Sjukvårdsmateriel.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 24, sid. 80 och 81) att till sjukvårdsmateriel för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 350,000 kronor.

Med den ändrade konstruktion av sjukvårdsanslaget, som under närmast föregående punkt förordats, nödvändig göres ett särskilt sjukvårdsmaterielanslag av reservationsanslags natur, då endast löpande egentliga sjukvårdskostnader förutsättas skola bestridas från förstnämnda anslag. Förslaget bygger på den principen, att en försvarsgrens allmänna sjukvårdsanslag icke bör belastas med andra utgifter än sådana som äro att hänföra till egentliga löpande sjukvårdskostnader samt att kostnader för sjukvårdsmaterielanskaffning, underhåll, vård och omsättning böra bestridas från ett särskilt sjukvårdsmaterielanslag.

I fråga om medelsbehovet under anslaget för nästkommande budgetår har

detsamma av departementschefen beräknats till 450,000 kronor, motsvarande 1½ procent av det beräknade värdet av arméns nuvarande krigssjukvårdsmateriel. Då emellertid ett belopp av cirka 100,000 kronor torde kunna beräknas belöpa å förbandsmateriel och läkemedel, som kommer att tagas i anspråk för den löpande egentliga sjukvården, och sålunda ersättas med anlåtande av medel från det allmänna sjukvårdsanslaget, har anslaget för budgetåret 1941/42 ansetts kunna uppföras med allenast 350,000 kronor.

Utskottet tillstyrker att för de olika försvarsgrenarna uppföras särskilda sjukvårdsmaterielanslag och har intet att erinra mot förslaget i fråga om den allmänna konstruktionen av dessa anslag.

Utskottet.

Beträffande beräkningen av medelsbehovet av nu förevarande anslag har utskottet ej något att invända.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Sjukvårdsmateriel* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 350,000 kronor.

Resor och militärtransporter.

24:o) **Inskrivnings-, mönstrings- och färdkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 25, sid. 82 och 83), vilket i förhållande till det för innevarande budgetår anvisade anslaget innebär en ökning med 200,000 kronor, beroende dels på inträffad taxehöjning för befodringsavgifter å järnväg, dels ock på förlängningen av tjänstgöringstiden för värnpliktiga, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Inskrivnings-, mönstrings- och färdkostnader* för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 1,300,000 kronor.

25:o) **Reseersättningar m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 26, sid. 83—85) att till reseersättningar m. m. för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 1,175,000 kronor.

För närvarande finnas i riksstaten uppförda för de olika försvarsgrenarna avsedda anslag dels till rese- och traktamentspenningar (reseanslagen) dels ock till flyttningersättningar. Från och med nästkommande budgetår hava kostnaderna för flyttningersättningar inräknats under reseanslagen och där upptagits å en särskild undertitel.

För lantförsvarets del hava kostnaderna för samtliga de tjänstgöringstraktamenten, som nu bestridas från det allmänna avlöningsanslaget — tjänstgöringstraktamenten till intendents- och förvaltaraspiranter, till personalen vid vissa skolor under trupptjänstgöring m. m. — ansetts böra avföras från reseanslaget. Likaså hava tjänstgöringstraktamenten, som utgå under kommanderingar till vissa skolor överförts till reseanslaget.

Vad ovan sagts om tjänstgöringstraktamenten gäller jämväl resekostnads- och traktamentsersättningar.

De nya anslagen till reseersättningar m. m. anses böra beräknas och redovisas under tre särskilda titlar, nämligen titel I. Resekostnads- och traktamentsersättningar, titel II. Tjänstgöringstraktamenten samt titel III. Flyttningersättningar.

Utskottet.

Den föreslagna omläggningen av principerna för redovisningen av utgifterna för rese- och traktamentskostnader och för tjänstgöringstraktamenten tillstyrkes av utskottet. Då den verkställda beräkningen av förevarande anslag icke givit utskottet anledning till erinran, får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *Reseersättningar m. m.* för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 1,175,000 kronor.

26:o) **Rese- och traktamentskostnader m. m. för hästuttagningsmyndigheterna.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 27, sid. 85) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats samma anslagsbelopp, som nu begärts, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Rese- och traktamentskostnader m. m. för hästuttagningsmyndigheterna* för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 35,000 kronor.

Expenser m. m.

27:o) **Bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 28, sid. 86 och 87), vilket i förhållande till det för innevarande budgetår anvisade anslaget innebär en höjning med 3,750,000 kronor, beroende dels på prishöjningen, dels på ökat antal truppförband, dels ock på ökningen av antalet tjänstgöringsdagar för värnpliktiga och manskap, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt* för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 7,400,000 kronor.

28:o) **Övriga expenser m. m.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 29, sid. 87—89), och under erinran att förevarande anslag närmast motsvarar det nu å riksstaten med 725,000 kronor uppförda anslaget till skrivmaterialier och expenser, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Övriga expenser m. m.* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 965,000 kronor.

29:o) **Publikationstryck.** På därom av Kungl. Maj:t gjord framställning (punkt 30, sid. 89 och 90) och under erinran, att förevarande anslag motsvarar det nu å riksstaten upptagna anslaget å 160,000 kronor till tryckningskostnader, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Publikationstryck* för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 190,000 kronor.

Mathållning m. m.

30:o) **Mathållning.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 31, sid. 90—92) att till mathållning för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 27,000,000 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 10,500,000 kronor.

Dagskostnadsbeloppet, som för innevarande budgetår beräknats efter 101 öre för man och tjänstgöringsdag, har för nästa budgetår ansetts böra höjas till 127 öre. Kostnaderna för den kvinnliga köks- och servispersonalen hava beräknats komma att ökas från 1,200,000 kronor till 2,250,000 kronor. Med utgångspunkt från 19,725,000 tjänstgöringsdagar har medelsbehovet för arméns mathållning för nästa budgetår beräknats till $(1.27 \times 19,725,000 + 2,250,000 =)$ 27,300,750 kronor, eller i avrundat tal, 27,000,000 kronor.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot den verkställda beräkningen av arméns mathållningsanslag, får hemställa,

Utskottet.

att riksdagen må till *Mathållning* för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 27,000,000 kronor.

31:o) **Furagering.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 32, sid. 92—94) att till furagering för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 4,600,000 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår upptaget med ett belopp av 2,880,000 kronor. Vid uppskattningen av medelsbehovet för furagering å förläggningssorterna beräknades kostnaden för normalfoderstat 1 till 116 öre, för normalfoderstat 2 till 123 öre och för normalströstaten till 9 öre, allt för häst och underhållsdag. Övriga kostnader för furagering beräknades till 4 öre för häst och underhållsdag.

För nästa budgetår har kostnaden för häst och dag beräknats komma att uppgå, för normalfoderstat nr 1 till 158 öre, för normalfoderstat nr 2 till 168 öre, och för normalströstaten till 15 öre. I fråga om anslagsbehovet för »Övriga furageringskostnader» beräknas kostnaderna till 5 öre för häst och underhållsdag.

Beräkningen av förevarande anslag har icke givit utskottet anledning till erinran.

Utskottet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Furagering* för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 4,600,000 kronor.

Intendenturmateriel m. m.

32:o) **Munderingsutrustning.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 33, sid. 94—98) att till munderingsutrustning för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 17,500,000 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 6,100,000 kronor.

Beträffande titel I munderingsutrustning har medelsbehovet, som för nu löpande budgetår beräknats efter en kostnad av 65 öre för man och tjänstgöringsdag, för nästa budgetår ansetts böra utgå efter 85 öre. Departementschefen har emellertid förutsatt, att det skall vid fastställande av stat för anslaget eller eljest när skäl därtill förefinnes ligga i Kungl. Maj:ts skön att, därest de utgångspunkter, från vilka dagskostnadsbeloppet bestämts, komma att undergå väsentlig förändring i förbilligande riktning, vidtagna de inskränkningar i anslagsdispositionen, som må finnas erforderliga. Skulle åter en ytterligare förhöjning av de på dagskostnadsbeloppets bestämmande inverkan faktorerna komma att inträffa, torde frågan om en eventuell ökning i medelstillsdelningen för ifrågavarande ändamål böra göras till föremål för särskild prövning.

Antalet tjänstgöringsdagar har beräknats till 19,725,000. Under förevarande titel hava vidare upptagits ett belopp av 250,000 kronor för tillgodoseende av hemvärnets intendenturutrustning.

Titel II skidmateriel har föreslagits ökad från 60,000 kronor till 500,000 kronor, beroende på ökningen av tjänstgöringstidens längd.

Utskottet.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot departementschefens förslag till medelsberäkning och anslagsdisposition under arméns munderingsanslag.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Munderingsutrustning* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 17,500,000 kronor.

33:o) **Kasern- och förplägnadsutredning.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 34, sid. 98—100) att till kasern- och förplägnadsutredning för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 2,150,000 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 1,100,000 kronor.

För nästa budgetår har icke ifrågasatts någon ändring i grunderna för anslagets beräkning.

Departementschefen har föreslagit, att, därest det framdeles vid fastställande av stat för anslaget skulle av särskild anledning visa sig önskvärt att verkställa någon jämkning inbördes mellan de å de båda delposterna beräknade beloppen, det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att besluta härutinnan.

Utskottet, som tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och intet har att erinra mot vad departementschefen i samband därmed anfört, får hemställa,

Utskottet.

att riksdagen må till *Kasern- och förplägnadsutredning* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 2,150,000 kronor.

34:o) **Engångskostnader för anskaffning av kaserninventarier.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 35, sid. 100 och 101) och under erinran, att för innevarande budgetår för här ifrågavarande ändamål anvisats samma anslagsbelopp, som nu äskats, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Engångskostnader för anskaffning av kaserninventarier* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 200,000 kronor.

35:o) **Inventarier för nytillkomna truppförband.** Kungl. Maj:t hade föreslagit riksdagen (punkt 36) att, i avvaktan på särskild proposition i ämnet, till inventarier för nytillkomna truppförband för budgetåret 1941/42 beräkna ett reservationsanslag av 500,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i ovannämnda proposition nr 155 föreslagit riksdagen (punkt 4, sid. 68 och 69) att för ifrågavarande ändamål för nästa budgetår anvisa ett reservationsanslag av 500,000 kronor.

Förslaget avser anskaffning av inventarier för luftvärnsregementet i Stockholm samt beredskapsdivisioner av luftvärnet i Malmö, Göteborg, Boden och Sundsvall.

Det föreslagna medelsbehovet för här ifrågavarande inventarieanskaffning tillstyrkes av utskottet.

Utskottet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Inventarier för nytillkomna truppförband* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 500,000 kronor.

Undervisning och övningar.

36:o) **Undervisningsmateriel m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 37, sid. 102 och 103) att till undervisningsmateriel m. m. för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 250,000 kronor.

Departementschefen har föreslagit, att i princip alla kostnaderna för anskaffning och underhåll av undervisningsmateriel ävensom för läroböcker — i den mån dessa senare kostnader icke äro att hänföra till tryckningskostnader — böra bestridas från ett särskilt i riksstaten uppfört reservationsanslag, benämnt »undervisningsmateriel m. m.». För de särskilda skolor och

utbildningskurser, som icke äro av mera permanent natur, utan må anordnas först efter särskilt tillstånd av Kungl. Maj:t, böra dock de ifrågavarande kostnaderna liksom hittills inräknas bland övriga för dessa skolor eller kurser erforderliga medel. Från det nya anslaget böra jämväl bestridas samtliga förekommande arvodeskostnader för utarbetande eller överarbetning av reglementen, instruktioner och läroböcker; dylika kostnader hava hitintills pläгат bestridas från anslagsmedel under titel III av det nuvarande undervisningsanslaget.

Förevarande anslag har av arméförvaltningen för nästa budgetår beräknats till 200,000 kronor, vilket belopp departementschefen med hänsyn till förlängningen av tjänstgöringstiden för de värnpliktiga ansett böra höjas till 250,000 kronor.

Utskottet.

Då utskottet intet har att erinra mot den föreslagna anslagsdispositionen eller mot det av Kungl. Maj:t äskade anslagsbeloppet, får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *Undervisningsmateriel m. m.* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 250,000 kronor.

37:o) **Vissa kostnader för de fasta undervisningsverken, särskilda utbildningskurser m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 38, sid. 103—110) att till vissa kostnader för de fasta undervisningsverken, särskilda utbildningskurser m. m. för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 1,300,000 kronor.

Under det nu å riksstaten uppförda reservationsanslaget till Undervisningsmateriel, undervisningsverk och utbildningskurser har medelsbehovet beräknats under tre olika anslagstitlar. Enligt de av departementschefen föreslagna nya grunderna för anslagets beräkning skulle anslaget uppdelas å två titlar, benämnda De fasta undervisningsverken respektive Särskilda skolor och utbildningskurser m. m. Förstnämnda titel har för nästa budgetår beräknats till 550,000 kronor och sistnämnda titel till 750,000 kronor.

Utskottet.

Mot de föreslagna ändrade grunderna för anslagets disposition eller mot beräkningen av medelsanvisningen under anslaget har utskottet intet att invända.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Vissa kostnader för de fasta undervisningsverken, särskilda utbildningskurser m. m.* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 1,300,000 kronor.

38:o) **Truppförbandens övningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 39, sid. 110—120) att till truppförbandens övningar för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 6,000,000 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 1,570,000 kronor.

Departementschefen har för nästa budgetår föreslagit en i vissa hänseenden ändrad titeluppställning under anslaget. Sålunda föreslås, att den nuvarande titeln V. Vissa frivilliga övningar utgår, och medel för tillgodoseende av de under titeln hittills hänförliga ändamålen i stället beräknas under särskilda å riksstaten upptagna anslag. Å andra sidan bör under anslaget tillkomma en ny titel, benämnd hemvärnets övningar. Kostnaderna för dessa övningar synas nämligen lämpligen böra sammanföras under en anslagstitel och icke efter sin natur uppdelas på övriga under anslaget förekommande titlar.

Kostnaderna under anslaget hava för nästa budgetår beräknats till 6,000,000 kronor. Departementschefen har emellertid framhållit, att stora svårigheter för närvarande föreligga att med hänsyn till rådande förhållanden kunna mera exakt ange det beräknade medelsbehovet för tillgodoseende av de med anslaget avsedda ändamålen. Det framstår därför, uttalar departementschefen, som en angelägenhet av vikt att vid fastställande av stat för anslaget eller sedermera vid förekommande behov möjlighet skall förefinnas att vidtaga de jämkningar mellan de under de olika anslagstitlarna upptagna delbeloppen, som kunna befinnas erforderliga och lämpliga. Möjlighet synes även, fortsätter departementschefen, böra förbehållas Kungl. Maj:t att föreskriva den begränsning av dispositionen av under anslaget anvisade medel, vartill Kungl. Maj:t kan finna anledning.

Utskottet tillstyrker den av departementschefen föreslagna ändrade titeluppställningen under anslaget och har intet att erinra mot den verkställda beräkningen av anslagsbehovet för nästa budgetår eller mot vad departementschefen i samband därmed anfört.

Utskottet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Truppförbandens övningar* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 6,000,000 kronor.

39:o) **Fält- och fälttjänstövningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 40, sid. 120 och 121), vilket i förhållande till det för innevarande budgetår anvisade anslaget innebär en höjning med 1,400,000 kronor, beroende främst på utökningen av tjänstgöringstiden för värnpliktiga, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Fält- och fälttjänstövningar* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 2,000,000 kronor.

Anskaffning och vård av hästar m. m.

40:o) **Remontering.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 41, sid. 121—130)

dels medgiva, att stamhästbeståndet vid armén må ökas med 248 hästar, dels ock till remontering för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 850,000 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 975,000 kronor.

Medelsbehovet har för nästa budgetår beräknats under samma anslagstitlar som för innevarande budgetår.

Beträffande titel I. Remonter samt stamhästar för dragbruk föreslås en ökning av antalet stamhästar för ridbruk från nuvarande 4,754 med 248 stycken till 5,002, vilket förslag motiveras såväl på grund av kaderökningarna vid armén som med hänsyn till önskemålet att över huvud ernå en ökad tillgång på ridhästar inom arméorganisationen. Vidare föreslås, att den årliga re monteringsprocenten för vissa förband — ur artilleriet, ingenjörtrupperna, signaltrupperna, trängtrupperna och intendenturtrupperna — bör höjas från nuvarande 9 till 10 procent samt att re montering bör beräknas på samtliga i stamhästbeståndet ingående hästar och icke, såsom nu är fallet vid infanteriet och kavalleriet, endast å en del av detta antal. För budgetåret 1941/42 böra sålunda medel beräknas för inköp av dels 500 ridhästar, utgörande re mont-behovet, dels 12 hästar såsom ersättning för å depå störtade re monter, eller tillhopa 512 hästar. Någon re montering av infanteriets draghästbestånd har icke ansetts behöva ifrågakomma under budgetåret 1941/42. På grund av ökningen av re monterernas antal föreslås ett återupptagande av verksamheten vid Utnäslöt.

Medelinköpspriset för re mont beräknas för nästa budgetår höjt från 1,200 kronor till 1,500 kronor.

Medelsbehovet under titel II. Ackordhästar har för nästa budgetår be räknats med utgångspunkt från ett ackordhästantal under budgetåret 1941/42 av 5,000 och ett medeltal av 10 kronor för häst. Med hänsyn till det stora antalet »beredskapshästar» har något inköp av ackordhästar för nästa budgetår icke ansetts erforderligt. Departementschefen förutsätter därvid, att vid en framtida avveckling av beredskapen lämpliga »beredskapshästar» i erforderlig utsträckning behållas för komplettering av det för fredsförhållanden erfor derliga ackordhästbeståndet.

Vidare har föreslagits, att under titel II måtte beräknas medel, 30,000 kronor, för beredande av en mindre särskild ersättning till sådana foder värdar, som mottaga varmblodig häst som ackordhäst.

Utskottet.

Utskottet har funnit sig böra tillstyrka de föreslagna förändringarna såväl i fråga om storleken av arméns stamhästbestånd som beträffande grunderna för re monteringen av detsamma. Mot den verkställda beräkningen av medelsbehovet under anslaget eller mot vad departementschefen i samband därmed föreslagit och anfört har utskottet intet att erinra.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) medgiva, att stamhästbeståndet vid armén må ökas med 248 hästar,

b) till *Remontering* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reser vationsanslag av 850,000 kronor.

41:o **Veterinärvård.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 42, sid. 130 och 131) och under erinran, att för nästa budgetår räknats med samma

dagskostnad av 5.5 öre för häst och underhållsdag som för löpande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Veterinärvård* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 145,000 kronor.

42:o) **Arméns hundväsende.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 43, sid. 131—133) att till arméns hundväsende för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 25,000 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 10,000 kronor. I syfte att möjliggöra en utvidgning av arméhundväsendet föreslås, att anslaget för nästa budgetår upptages med ett till 25,000 kronor förhöjt belopp.

Under lantförsvarets avlöningsanslag har utskottet tillstyrkt ett av departementschefen förordat förslag om ändrad organisation för hundväsendet med därav betingad ökning av personalbehovet. Mot det under förevarande punkt framlagda förslaget, innebärande en ökning av medelsbehovet för bestridandet av sådana kostnader för arméhundväsendets verksamhet, som icke utgöras av löne- eller arvodeskostnader, har utskottet intet att erinra.

Utskottet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Arméns hundväsende* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 25,000 kronor.

43:o) **Arméns brevduveväsende.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 44, sid. 133 och 134), vilket i förhållande till det för innevarande budgetår anvisade anslaget innebär oförändrat anslagsbelopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Arméns brevduveväsende* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 5,000 kronor.

Tygmateriel m. m.

44:o) **Vapen och ammunition m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 45, sid. 134—136) att till vapen och ammunition m. m. för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 25,000,000 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 6,000,000 kronor.

Beträffande medelsbehovet under anslaget för nästa budgetår har arméförvaltningen framhållit, att en fördubbling av kostnaderna i förhållande till dem, som beräknats för innevarande budgetår, kunde förväntas inträda. Med hänsyn härtill beräknade ämbetsverket anslaget till 12,000,000 kronor.

På grund av den förlängda tjänstgöringstiden för de värnpliktiga och den ökade ammunitionsåtgången och vapenförlitningen genom en ifrågasatt mera omfattande utbildning med tunga vapen har departementschefen ansett anslaget böra uppräknas till 25,000,000 kronor. Departementschefen har därvid förutsatt, att det skall få ankomma på Kungl. Maj:t att vid statens fast-

ställande eller eljest när skäl därtill föreligga föreskriva den begränsning av dispositionsrätten över anslagsmedlen, som med hänsyn till ändrade förhållanden med avseende å prisutveckling eller annorledes kan befinnas erforderlig.

Utskottet.

Utskottet tillstyrker det av Kungl. Maj:t äskade anslaget till vapen och ammunition m. m. och har intet att erinra mot vad departementschefen i samband därmed anfört.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Vapen och ammunition m. m.* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 25,000,000 kronor.

45:o) **Signal- och ingenjörteknisk materiel m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 46, sid. 136 och 137) att till signal- och ingenjörteknisk materiel m. m. för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 1,000,000 kronor.

Det nuvarande anslaget till anskaffning och underhåll av ingenjörmateriel m. m., som för innevarande budgetår är uppfört med 900,000 kronor, har ansetts böra erhålla ändrad beteckning till »Signal- och ingenjörteknisk materiel m. m.», vilken beteckning närmare anknyter till de ändamål, som i fortsättningen avses skola tillgodoses från anslaget.

För nästa budgetår har medelsanvisningen under anslaget beräknats till 1,000,000 kronor. Vad under vapenanslaget anförts om rätt för Kungl. Maj:t att under vissa betingelser föreskriva begränsning rörande anslagsdispositionen har departementschefen ansett böra hava avseende även å förevarande anslag.

Utskottet.

Utskottet tillstyrker den äskade medelsanvisningen och har intet att erinra mot vad departementschefen i samband därmed anfört.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Signal- och ingenjörteknisk materiel m. m.* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 1,000,000 kronor.

46:o) **Motor- och anspanssfordon m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 47, sid. 137—139) att till motor- och anspanssfordon m. m. för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 3,300,000 kronor.

I riksstaten för innevarande budgetår finnes uppfört ett reservationsanslag å 850,000 kronor för anskaffning och underhåll av motorfordon. Anslaget plägar disponeras under tre titlar, titel I underhåll m. m. av stammotorfordon, titel II underhåll m. m. av ekonomimotorfordon samt titel III nyan-skaffning m. m. av motormateriel. Motsvarande kostnader för hästfordonsmateriel och cykelmateriel hava däremot avförts från anslaget till anskaff-

ning och underhåll av ingenjörmateriel m. m. Från och med nästa budgetår hava kostnaderna för såväl motormaterielen som hästfordonsmaterielen och cykelmaterielen ansetts böra sammanföras till ett anslag, benämnt reservationsanslaget till motor- och anspanssfordon m. m.

För nästa budgetår hava för motorfordonen beräknats 2,750,000 kronor och för hästfordonen och cykelmaterielen 750,000 kronor eller tillhoppa 3,500,000 kronor, från vilket belopp ansetts kunna dragas 200,000 kronor, beroende på att fordonsskatten för automobiler skall gäldas i annan ordning.

Då utskottet icke funnit anledning till erinran mot vad departementschefen under förevarande punkt föreslagit, får utskottet hemställa,

Utskottet.

att riksdagen må till *Motor- och anspanssfordon m. m.* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 3,300,000 kronor.

47:o) **Den industriella krigsberedskapen.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 48, sid. 139) att till den industriella krigsberedskapen för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 200,000 kronor.

Medel för ifrågavarande ändamål hava för innevarande budgetår beräknats under vapenanslaget och hava härför avsetts 170,000 kronor.

För nästa budgetår har ansetts böra anvisas ett till 200,000 kronor förhöjt belopp, varvid departementschefen förutsatt, att samtliga med ifrågavarande verksamhet förenade kostnader — såväl personalkostnader som sakliga kostnader — skola bestridas från anslaget.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts under denna punkt framlagda förslag hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen må till *Den industriella krigsberedskapen* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 200,000 kronor.

48:o) **Försök med viss tygmateriel.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 49, sid. 139 och 140) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats för här ifrågavarande ändamål ett anslag av 250,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Försök med viss tygmateriel* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 500,000 kronor.

49:o) **Anskaffning av tygmateriel.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 50, sid. 140) att till anskaffning av tygmateriel för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 47,000,000 kronor.

I propositionen nr 60 till 1940 års urtima riksdag underställde Kungl. Maj:t riksdagens prövning frågan om anskaffning av viss artillerimateriel m. m. för ett sammanlagt belopp av 35,000,000 kronor. Av nämnda belopp

beräknades 13,000,000 kronor vara erforderliga för innevarande budgetår, medan återstoden belöpte å budgetåret 1941/42 och senare budgetår.

Den på budgetåret 1941/42 belöpande andelen av kostnaderna för den nämnda materielanskaffningen har nu beräknats till 9,000,000 kronor.

Under detta anslag har vidare ansetts böra anvisas den på budgetåret 1941/42 belöpande andelen av kostnaderna för den ytterligare artillerimateriel, om vars anskaffande departementschefen i samband med frågan om anvisande av medel å tilläggsstat II för innevarande budgetår framlagt förslag. Sagda andel utgör 38,000,000 kronor.

Det sammanlagda beloppet, som i enlighet med det anförda bör anvisas under förevarande anslag för nästkommande budgetår, utgör sålunda (9,000,000 + 38,000,000 =) 47,000,000 kronor.

Utskottet.

Med erinran om att innevarande års riksdag på därom av Kungl. Maj:t gjord framställning å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisat för här ifrågavarande ändamål ett reservationsanslag av 44,575,000 kronor, får utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot den verkställda beräkningen av nu förevarande anslag, hemställa,

att riksdagen må till *Anskaffning av tygmateriel* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 47,000,000 kronor.

Fortifikatoriska anläggningar.

50:o) **Befästningars underhåll m. m.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 51, sid. 141), vilket i förhållande till det för innevarande budgetår uppförda anslaget till underhåll av befästningsanläggningar m. m. innebär en ökning med 200,000 kronor, beroende främst på de nytillkomna fortifikatoriska anordningarna, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Befästningars underhåll m. m.* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 500,000 kronor.

Bidrag och understöd.

51:o) **Understöd åt den frivilliga landstormsutbildningen.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 52, sid. 142 och 143) att till understöd åt den frivilliga landstormsutbildningen för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 325,000 kronor.

För tillgodoseende av den frivilliga landstormsutbildningen hava medel hittills beräknats under anslaget till truppförbandens övningar. Departementschefen har nu föreslagit, att för ifrågavarande ändamål upptages ett särskilt anslag i riksstaten, och har detsamma beräknats till 325,000 kronor.

Utskottet.

Utskottet tillstyrker, att till understöd åt den frivilliga landstormsutbildningen uppföres ett särskilt reservationsanslag i riksstaten för nästa budgetår och har intet att erinra mot det föreslagna anslagsbeloppet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Understöd åt den frivilliga landstomsutbildningen* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 325,000 kronor.

52:o) **Bidrag till frivilliga automobilkåren.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 53, sid. 144) och under erinran, att för innevarande budgetår ett belopp av 8,000 kronor beräknats för här ifrågakvarande ändamål under anslaget till truppförbandens övningar, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till frivilliga automobilkåren* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 10,000 kronor.

53:o) **Frivilliga sjukvårdsväsendet i krig.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 54, sid. 144), vilket innebär anvisande av oförändrat anslagsbelopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till befrämjande av det *Frivilliga sjukvårdsväsendet i krig* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 20,000 kronor.

54:o) **Frivilliga djursjukvården i krig.** Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag (punkt 55, sid. 144 och 145), vilket i förhållande till det för innevarande budgetår anvisade anslaget innebär en ökning med 1,500 kronor, får hemställa,

att riksdagen må till befrämjande av *Frivilliga djursjukvården i krig* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 8,000 kronor.

55:o) **Frivilliga skytteväsendets befrämjande.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 56, sid. 145—147) att till frivilliga skytteväsendets befrämjande för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 950,000 kronor.

De för skytterörelsen avsedda medlen uppdelades vid 1940 års lagtima riksdag i två anslag, nämligen ett till det frivilliga skytteväsendets befrämjande och ett till bidrag till skjutbanors ordnande. För förstnämnda ändamål anvisades för budgetåret 1940/41 675,000 kronor och för sistnämnda ändamål 1,275,000 kronor.

Av det belopp, 675,000 kronor, som för innevarande budgetår anvisats till befrämjande av det frivilliga skytteväsendet, beräknas enligt den för anslagets användning under budgetåret 1940/41 fastställda planen 382,000 kronor åtgå för understöd till de olika skytteföreningarna. Posten har beräknats med utgångspunkt från ett vid utgången av år 1939 befintligt antal av 95,500 anslagsberättigade skyttar med ett kontant belopp av fyra kronor för varje skytt. Den ökning av anslaget för nästkommande budgetår, varom skytteförbundens överstyrelse gjort framställning, är till huvudsaklig del betingad av att antalet anslagsberättigade skyttar beräknats stiga till minst 175,000 vid utgången av

år 1940, en stegring som bland annat är beroende på att hemvärnsmän, som äro medlemmar av skytteföreningarna, ansetts böra bliva anslagsberättigade. Med nu tillämpad beräkningsgrund för bidragen till skytteföreningarna har denna post beräknats till 700,000 kronor.

För nästa budgetår har skytteförbundens överstyrelse hemställt om ett anslagsbelopp av 972,000 kronor.

Med erinran om att Kungl. Maj:t genom beslut den 6 december 1940 medgivit, att skytteföreningarna tillhörande hemvärnsmän skulle räknas som anslagsberättigade skyttar, har departementschefen tillstyrkt överstyrelsens av arméförvaltningen biträdda förslag i fråga om beräkningen av medelsbehovet för budgetåret 1941/42, dock att anslaget torde böra avrundas till 950,000 kronor.

Utskottet.

Den föreslagna medelsanvisningen till det frivilliga skytteväsendets befrämjande finner sig utskottet böra tillstyrka och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Frivilliga skytteväsendets befrämjande* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 950,000 kronor.

56:o) **Bidrag till skjutbanors ordnande.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 57, sid. 147 och 148), vilket i förhållande till det för innevarande budgetår anvisade anslaget innebär en minskning med 500,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till skjutbanors ordnande* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 775,000 kronor.

57:o) **Understöd åt vissa föreningar m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 58, sid. 148) och under erinran, att förevarande anslag motsvarar det för innevarande budgetår såsom obetecknat uppförda anslaget av 20,000 kronor till understöd åt föreningar och till skrifers utgivande, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Understöd åt vissa föreningar m. m.* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 20,000 kronor.

Marinen.

Avlöningar m. m. till fast anställd personal.

58:o) **Avlöningar till aktiv personal m. fl.** Kungl. Maj:t hade föreslagit riksdagen (punkt 59) att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till avlöningar till aktiv personal m. fl. för budgetåret 1941/42 beräkna ett förslagsanslag av 21,000,000 kronor.

Sedermåra har Kungl. Maj:t i ovannämnda proposition nr 155 föreslagit riksdagen (punkt 5, sid. 70—104) att

dels fastställa de personalförteckningar för ordinarie tjänstemän samt för pensionerad personal i arvodesbefattning vid marinen ävensom den förteckning å arvoden och övriga ersättningar utöver lön till ordinarie tjänstemän vid marinen, vilka till riksdagen i särskild ordning överlämnats;

dels godkänna följande avlöningsstat för marinens anslag till avlöningar till aktiv personal m. fl. att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1941/42:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	18,650,000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattning, <i>förslagsvis</i>	»	245,000
3. Avlöningar till extra ordinarie fänrikar, <i>förslagsvis</i>	»	210,000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i> :		
a) extra ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	280,000
b) viss icke-ordinarie personal vid marinenjörkåren, <i>förslagsvis</i>	»	78,000
c) viss icke-ordinarie personal vid marineläkarkåren, <i>förslagsvis</i>	»	125,000
d) betjäningpersonal m. fl., <i>förslagsvis</i>	»	65,000
e) musikelever	»	5,400
f) tillfälligt anställande av tjänstemän m. m., <i>förslagsvis</i>	»	12,000
5. Arvoden och övriga ersättningar utöver lön till ordinarie tjänstemän	»	177,329
6. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	»	203,000
7. Sjötillägg m. m., <i>förslagsvis</i>	»	700,000
8. Avgånget manskaps anställning å civilanställningsstat, <i>förslagsvis</i>	»	80,000
9. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	2,969,271
		<hr/>
	Summa förslagsanslag	kronor 23,800,000;

dels ock till Avlöningar till aktiv personal m. fl. för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 23,800,000 kronor.

I enlighet med vad som vid behandlingen av arméns motsvarande anslag anförts i fråga om de allmänna avlöningsanslagens konstruktion har departementschefen föreslagit, att under marinens avlöningsstat böra upptagas följande anslagsposter, nämligen:

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän.
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattning.
3. Avlöningar till extra ordinarie fänrikar.
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal.

5. Arvoden och övriga ersättningar utöver lön till ordinarie tjänstemän.
6. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t.
7. Sjötillägg m. m.
8. Avgånget manskaps anställning å civilanställningsstat.
9. Rörligt tillägg.

Utskottet kommer här nedan att följa den nämnda indelningen av avlöningsstaten.

I. Avlöningar till ordinarie tjänstemän.

I fråga om *marinstaben* förutsättes ingen ändring i antalet ordinarie befattningshavare.

Vad härefter angår *flottan* har departementschefen funnit sig böra föreslå, att dels för tillgodoseende av ett allmänt föreliggande behov av officersbeställningar för mera krävande uppgifter och dels med hänsyn till önskvärdheten av att bibehålla proportionen mellan antalet beställningar i olika grader 3 nya beställningar för kommandörkapteners av 1. graden och 4 dylika beställningar av 2. graden upptagas för nästa budgetår. Vidare har föreslagits inrättandet av 32 nya kaptens- och 37 nya löjtnantsbeställningar. Av de nytillkommande kaptensbeställningarna beräknas en för tjänstgöring vid försvarsväsendets radioanstalt. I fråga om underofficers- och manskapsgraderna har departementschefen tillstyrkt, att en ökning kommer till stånd med 2 förrådsförvaltare, 42 flaggunderofficerare, 78 underofficerare av 2. graden, 79 flaggkorpraler, 311 furirer, 44 korpraler och 479 meniga. Sistnämnda förslag bygger på det ökade personalbehov, som blir en följd av nybyggnader och moderniseringar av fartyg, ävensom på anmält behov av personal ur flottan för försvarsväsendets radioanstalt.

Vidkommande *kustartilleriet* tillstyrker departementschefen, att för bemanning m. m. av nytillkommen materiel dess ordinarie beställningshavare för nästa budgetår utökas med följande beställningar, nämligen 2 majorer, 8 kaptener, 9 löjtnanter, 2 fänrikar, 12 flaggunderofficerare, 16 underofficerare av 2. graden, 8 flaggkorpraler, 38 furirer, 32 korpraler och 110 meniga.

Under rubriken *mariningenjörkåren* har departementschefen framhållit, att det med hänsyn till de forcerade materielanskaffningarna för marinens del vore en angelägenhet av vikt att i möjligaste mån förstärka mariningenjörkårens kader av egentliga mariningenjörer, och har därför föreslagit en utökning under budgetåret 1941/42 av antalet dylika ingenjörer med 1 marindirektör av 2. graden, 2 förste mariningenjörer, 1 mariningenjör av 1. graden samt 1 mariningenjör av 2. graden. Departementschefen framlägger vidare förslag om direkt anställning vid mariningenjörkåren av 5 mariningenjörer av 2. graden. I fråga om specialingenjörer föreslås nya beställningar för 1 specialingenjör av 1. graden, 3 specialingenjörer av 2. graden samt 2 specialingenjörer av 3. graden. Ett av marinöverdirektören framlagt förslag om beredande av en förmånligare löneställning för i befattning såsom stationsingenjör, chef för örlogsvarvs byggnadsdepartementet, placerade specialingenjörer av 2. graden genom tillskapandet av två beställningar för special-

ingenjörer i alternativt 1. eller 2. graden har departementschefen funnit sig i betraktande av de med chefskap över byggnadsdepartement förenade arbetsuppgifterna och ansvar böra tillstyrka.

Vidkommande *marinintendenturkåren* innebär departementschefens förslag till en början, att chefen för marinintendenturkåren från och med nästkommande budgetår uppflyttas från lönegrad Oa 6 till lönegrad Ob 1. Förslaget i övrigt under denna rubrik innebär *dels* att antalet kaptensbeställningar ökas med 1 och antalet löjtnantsbeställningar med 2, *dels* att en beställning för kommandörkapten av 2. graden utbytes mot en kommandörkaptenbeställning av 1. graden och en kaptensbeställning utbytes mot en beställning för kommandörkapten av 2. graden, *dels* slutligen att en kaptensbeställning tillkommer, avsedd för Älvsborgs fästning.

Under rubrikerna *marinläkarkåren*, *marinens sjukhus i Karlskrona*, *marinens poliskår* och *marinens fasta undervisningsverk* ifrågasätts för nästa budgetår icke några ändringar.

Slutsumman under förevarande anslagspost har beräknats till 18,650,000 kronor.

2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattning.

Befattningar för pensionerad personal finnas för närvarande upptagna i staterna för chefen för marinen och vid marinstaben anställd personal, för flottans officerskår, underofficerskår och sjömanskår m. fl., för kustartilleriets officerskår, underofficerskår och manskap m. fl., för vid marinens sjukhus i Karlskrona anställd personal och för sjökrigsskolan, varjämte hela staten för sjöruddföringsbefälhavare med biträden avser sådan personal.

Beträffande *marinstaben* föreslås att antalet pensionerade officerare ökas från nuvarande 4 till 8, varav 1 med årsarvode å 3,600 kronor och de övriga med årsarvode å 3,180 kronor. Förstnämnda arvodesbefattning är avsedd för chefen för Sveriges frivilliga motorbåtskår.

Under rubriken *flottan* har departementschefen föreslagit, att antalet pensionerad personal i arvodesbefattning ökas med 1 officer och 11 underofficerare från nuvarande 4 respektive 35 till 5 respektive 46. Ökningen av antalet underofficerare är främst föranledd av angelägenheten att frigöra stampersonal från administrativa uppgifter.

Med avseende å *kustartilleriet* föreslås att antalet arvodesbefattningar ökas med *dels* 1 officer och 1 underofficer, avsedda för Älvsborgs fästning, *dels* ock 1 underofficer, fortifikationsutbildad, avsedd för tjänstgöring såsom förrådsunderofficer vid Gotlands kustartilleriförsvars fortifikationsförvaltning.

Under rubrikerna *marinens sjukhus i Karlskrona*, *sjökrigsskolan* och *sjöruddföringsbefälhavare med biträden* förutsätts inga ändringar för nästa budgetår.

Förevarande anslagspost har beräknats till 245,000 kronor.

3. Avlöningar till extra ordinarie fänrikar.

För avlöningar till extra ordinarie fänrikar är för innevarande budgetår beräknat ett belopp av 120,000 kronor. För nästa budgetår uppskattas medelsbehovet till 210,000 kronor, därvid beräknats att omkring 70 extra ordinarie fänrikar skola finnas.

4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal.

Under förevarande anslagspost hava upptagits följande delposter, nämligen extra ordinarie tjänstemän, viss icke-ordinarie personal vid mariningenjörkåren, viss icke-ordinarie personal vid marinläkarkåren, betjäningsspersonal m. fl., musikelever samt tillfälligt anställande av tjänstemän m. m.

a. Extra ordinarie tjänstemän.

Med avseende å *marinstaben* föreslås bära tillkomma 1 fotograf i lönegraden MEo 8 och 1 automobilförare i lönegraden MEo 5.

I fråga om *Ostkustens marindistrikt* har föreslagits tillkomsten av 1 befattning som automobilförare i lönegraden MEo 5 och 3 befattningar som telefonvakter av 1. klass i lönegrad MEo 4, samtliga med placering å marindistriktsstaben.

Under rubriken *Sydskustens marindistrikt* föreslås att skrivbiträdesbefattningen vid marindistriktsstaben utbytes mot en kontorsbiträdesbefattning samt att den vid kameralkontoret nu såsom extra befattningshavare i lönegrad MEx 18 anställda kassören beredes extra ordinarie anställning i samma lönegrad.

Den vid *Västskustens marindistrikt* placerade extra ordinarie personalen föreslås utökad med 1 sjuksköterska i lönegraden MEo 7.

En å *sjökrigsskolan* befintlig skrivbiträdesbefattning anses bära ändras till en kontorsbiträdestjänst.

b. Viss icke-ordinarie personal vid mariningenjörkåren.

Enligt 1936 års försvarsbeslut skulle till marinunderingenjörerna utgå arvoden motsvarande lönen i 9:e löneklassen löneplanen C i 1927 års officersavlöningsreglemente. Departementschefen föreslår nu, att marinunderingenjörers löneförmåner bestämmas enligt 16:e löneklassen löneplanen Ca av militära avlöningsreglementet.

c. Viss icke-ordinarie personal vid marinläkarkåren.

Departementschefen föreslår en höjning av antalet arvoden för marinläkare av 2. graden från 20 till 24 och för marinläkarstipendiater från 10 till 12.

d. Betjäningsspersonal m. fl.

På motsvarande sätt som skett under arméns anslagspost till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal hava under ovanstående rubrik uppförts vissa för närvarande å B-kolumnen i marinens arvodesförteckning upptagna

arvoden till personal, som intager en med extra ordinarie tjänstemän likartad ställning. Till förevarande rubrik hava ock överförts vissa å staten för marinens sjukhus i Karlskrona under rubriken D. Betjäningspersonal redovisade anställningshavare. Denna betjäningspersonals anställnings- och avlöningsförhållanden äro för närvarande reglerade i kollektivavtal. Dessa synas departementschefen för framtiden lämpligen böra regleras på samma sätt som enligt vad som framgår av årets statsverksproposition (fjärde huvudtiteln, punkten 149) avses skola ske vid arméns garnisonssjukhus. De närmare bestämmelser härutinnan, som må finnas erforderliga, synes det departementschefen böra få ankomma på Kungl. Maj:t att, efter förslag i ämnet av marinförvaltningen, framdeles utfärda.

e. Musikelever. f. Tillfälligt anställande av tjänstemän m. m.

Beträffande dessa båda rubriker ifrågasättas inga ändringar för nästa budgetår.

Det sammanlagda medelsbehovet under anslagsposten till övrig icke-ordinarie personal utgör 565,400 kronor.

5. Arvoden och övriga ersättningar utöver lön till ordinarie tjänstemän.

Nu ifrågavarande arvoden finnas för närvarande upptagna *dels* å flera olika stater nämligen: för chefen för marinen och vid marinstaben anställd personal, för flottans officerskår, underofficerskår och sjömanskår m. fl., för maringenjörkåren, marinintendenturkåren, marinläkarkåren, marinens ecklesiastikstat och marinens poliskår, för sjökrigshögskolan, för sjökrigsskolan och för marinens underofficersskolor, *dels ock* i kolumn A i förteckningen över vissa i stat icke uppförda arvoden m. fl. ersättningar.

Ifrågavarande arvoden hava nu överförts till den härför avsedda förteckningen tillika med vissa nytillkommande arvoden under särskilda underrubriker för olika institutioner, kårer etc.

Beträffande *marinstaben* har marinförvaltningen i utlåtande över en av chefen för marinen gjord framställning om permanent tjänstgöring för marinattachén vid Kungl. Maj:ts beskickning i Helsingfors hemställt, att den för ortstillägg m. m. till marinattachéer under marinstaben beräknade posten å 40,000 kronor måtte höjas till 49,000 kronor. Häremot har departementschefen intet haft att erinra.

I avseende å *sjökrigshögskolan* har departementschefen förordat, att ett av marinmyndigheterna framlagt förslag till omorganisation av undervisningen vid sjökrigshögskolan lägges till grund för anslagsberäkningen i förevarande hänseende för nästa budgetår. Ett slutligt ställningstagande till omorganisationsförslaget i övrigt — varutinnan det torde ankomma på Kungl. Maj:t att ensam fatta beslut — har synts departementschefen böra ske i ett senare sammanhang.

Beträffande *sjökrigsskolan*, *marinens underofficersskolor* och *särskilda utbildningskurser m. m.* hava endast smärre ändringar ifrågasatts.

Posten till arvoden och övriga ersättningar utöver lön till ordinarie tjänstemän har beräknats till 177,329 kronor.

6. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t.

De arvoden och särskilda ersättningar, för vilka kostnaderna beräknats under förevarande anslagsrubrik, återfinnas *dels* i kolumn B av gällande arvodesförteckning, *dels ock* i staterna för chefen för marinen och vid marin-staben anställd personal, flottans officerskår, underofficerskår och sjömanskår m. fl., mariningenjörkåren, marinintendenturkåren, marinläkarkåren, marinens ecklesiastikstat och marinens poliskår, vid marinens sjukhus anställd personal, sjökrigshögskolan, sjökrigsskolan och marinens underofficersskolor m. m.

Utöver sålunda redan befintliga arvoden hava *dels* vissa av andra anslag än avlöningsanslaget utgående arvoden hit överflyttats, *dels ock* vissa nya arvoden tillkommit.

Vad beträffar nytillkommande arvoden har föreslagits, att ett nu befintligt arvode å 260 kronor för tillsyningsman vid marinens radiostation måtte utbytas mot två arvoden å tillhopa 240 kronor för tillsyningsmän vid vissa radioanläggningar inom Ostkustens marindistrikt. Ett nytt arvode å 120 kronor föreslås vidare för en tillsyningsman för motsvarande anläggning inom Sydkustens marindistrikt.

För tillsyningsmän m. fl. vid befästningar, kruthus m. m. föreslås viss höjning av nu utgående arvoden.

Beträffande sjökrigshögskolan föreslås nya arvoden för lärare i finska, engelska, franska och tyska språken, beräknade efter 250 kronor för varje veckotimmes undervisning, varjämte nu beräknat anslagsbelopp å 1,500 kronor till extra föreläsningar och övningar föreslås höjt till 2,400 kronor.

Beträffande marinens underofficersskolor föreslås, att nu beräknade belopp för timplärare något höjas.

Förevarande anslagspost har beräknats till sammanlagt 203,000 kronor.

7. Sjötillägg m. m.

Under denna anslagspost beräknas ett belopp av 700,000 kronor

8. Avgånget manskaps anställning å civilanställningsstat.

För ifrågavarande ändamål är för innevarande budgetår beräknat ett belopp av 80,000 kronor. Ifrågavarande anslagspost beräknas för nästa budgetår till oförändrat belopp.

9. Rörligt tillägg.

Anslagsposten för rörligt tillägg för budgetåret 1941/42 har upptagits med 2,969,271 kronor.

Det sammanlagda medelsbehovet under marinens anslag till avlöningar till aktiv personal m. fl. har för nästa budgetår beräknats till 23,800,000 kronor.

Mot de förslag i skilda hänseenden, som departementschefen framlagt under förevarande punkt, har utskottet intet att erinra liksom ej heller mot den verkställda beräkningen av marinens avlöningsanslag. Utskottet tillstyrker följaktligen riksdagen fastställa och godkänna av departementschefen förordade personalförteckningar och avlöningsstat.

Under återopande av det anförda får utskottet, som ansett, att bemyndigande bör lämnas Kungl. Maj:t att, liksom för innevarande budgetår skett, i staterna vidtaga de smärre förändringar, som må visa sig erforderliga, hemställa,

att riksdagen må

a) fastställa de personalförteckningar för ordinarie tjänstemän samt för pensionerad personal i arvodesbefattning vid marinen ävensom den förteckning å arvoden och övriga ersättningar utöver lön till ordinarie tjänstemän vid marinen, vilka till riksdagen i särskild ordning överlämnats, dock att Kungl. Maj:t må i nämnda förteckningar vidtaga de smärre ändringar, som må visa sig erforderliga;

b) godkänna följande avlöningsstat för marinens anslag till avlöningar till aktiv personal m. fl. att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1941/42:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	18,650,000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattning, <i>förslagsvis</i>	»	245,000
3. Avlöningar till extra ordinarie fänrikar, <i>förslagsvis</i>	»	210,000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i> :		
a) extra ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	280,000
b) viss icke-ordinarie personal vid mariningenjörkåren, <i>förslagsvis</i>	»	78,000
c) viss icke-ordinarie personal vid marinläkarkåren, <i>förslagsvis</i>	»	125,000
d) betjäningpersonal m. fl., <i>förslagsvis</i>	»	65,000
e) musikelever	»	5,400
f) tillfälligt anställande av tjänstemän m. m., <i>förslagsvis</i>	»	12,000
5. Arvoden och övriga ersättningar utöver lön till ordinarie tjänstemän	»	565,400
		177,329

6. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	kronor	203,000
7. Sjötillägg m. m., <i>förslagsvis</i>	»	700,000
8. Avgången manskaps anställning å civilanställningsstat, <i>förslagsvis</i>	»	80,000
9. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	2,969,271
Summa förslagsanslag		kronor 23,800,000;

c) till *Avlöningar till aktiv personal m. fl.* för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 23,800,000 kronor.

59:o) **Avlöningar till personal å övergångsstat.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 60, sid. 149—151)

dels bemyndiga Kungl. Maj:t att fastställa stat för budgetåret 1941/42 för viss personal vid förutvarande skeppsgosseskolorna,

dels ock att till avlöningar till personal å övergångsstat för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 940,000 kronor.

Det för närvarande å riksstaten uppförda anslaget till avlöning till personal å övergångsstat vid marinen, för innevarande budgetår upptaget med 975,000 kronor, avser allenast personal, som enligt kungörelsen den 23 oktober 1925 (Sv. förf.-saml. nr 429) överförts till övergångsstat. Ur redovisningssynpunkt synes det departementschefen vara lämpligt, att från och med nästa budgetår under förevarande anslag medel beräknas även för sådan personal å övergångsstat, som nu avlönas från anslaget till avlöning till personal vid kårer och stater m. fl., d. v. s. till övergångsstat överförda underofficerare av 3:e graden samt ämneslärare upptagna å staten för viss personal vid förutvarande skeppsgosseskolorna.

Vad till en början beträffar förstnämnda personalkategori har departementschefen framhållit, att han under motsvarande anslag under armén närmare angivit vilka utgifter, som i fortsättningen böra belasta anslaget i fråga. Samma grunder böra enligt departementschefen tillämpas med avseende å förevarande anslag. Medelsbehovet för nu ifrågavarande personalkategori har i enlighet härmed beräknats till 875,000 kronor. Vad härefter beträffar till övergångsstat överförda underofficerare av 3:e graden uppskattas kostnaderna härför till 4,000 kronor. För de till övergångsstat överförda lärarna vid förutvarande skeppsgosseskolorna beräknas 22,000 kronor. Det torde, framhåller departementschefen, böra få ankomma på Kungl. Maj:t att fastställa stat för nämnda personal. Härjämte har under anslaget beräknats ett belopp av 40,000 kronor till rörligt tillägg.

Utskottet.

De ändrade grunderna för anslagets uppställning hava icke givit utskottet anledning till erinran. Mot den verkställda beräkningen av anslaget liksom mot vad departementschefen i övrigt under denna punkt anfört har utskottet intet att invända.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

- a) bemyndiga Kungl. Maj:t att fastställa stat för budgetåret 1941/42 för viss personal vid förutvarande skeppsgosseskolorna;
- b) till *Avlöningar till personal å övergångsstat* för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 940,000 kronor.

60:o) **Avlöningar till personal å reservstat.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 61, sid. 151 och 152) att till avlöningar till personal å reservstat för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 40,000 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 60,000 kronor.

Under arméns motsvarande anslag har departementschefen föreslagit vissa ändrade grunder rörande de utgifter, som i framtiden böra belasta detta anslag. Dessa grunder böra enligt departementschefen givetvis gälla även beträffande marinens reservstatsanslag. Sålunda skola reservstatspensioner icke längre belasta anslaget, icke heller rese- och traktamentskostnader för inställelse till eller återfärd från tjänstgöring eller tjänstgöringstraktamenten vid kommenderingar utom tjänstgöringsorten. Däremot böra från marinens förevarande anslag utgå förekommande sjötillägg och andra förmåner under sjötjänstgöring utom mässpenningar ävensom flygtillägg. Med utgångspunkt från dessa grunder har medelsbehovet under anslaget för nästa budgetår beräknats till 40,000 kronor. Vederbörlig stat för personalen å reservstat synes det departementschefen böra få ankomma på Kungl. Maj:t att fastställa.

Departementschefens förslag till ändringar i hittills tillämpade grunder för dispositionen av de under förevarande anslag upptagna medlen tillstyrkas av utskottet. Då utskottet ej heller har något att erinra mot den verkställda anslagsberäkningen eller mot vad departementschefen i övrigt under anslaget anfört, får utskottet hemställa,

Utskottet.

att riksdagen må till *Avlöningar till personal å reservstat* för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 40,000 kronor.

61:o) **Avlöningar till personal i marinens reserver.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 62, sid. 152) att till avlöningar till personal i marinens reserver för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 225,000 kronor.

Förevarande anslag är under benämningen »Marinens reservpersonal» i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 325,000 kronor.

Departementschefen har föreslagit vissa ändringar i anslagets uppställning, innebärande, att under anslaget medel beräknas — förutom för löner — jämväl för tjänstgöringstraktamenten, i den mån dessa icke direkt sammanhånga med övningar eller äro av natur att böra belasta anskaffnings- eller underhållsanslag. Vidare böra förekommande sjötillägg och andra vid sjötjänstgöring

utgående förmåner utom mässpenningar ävensom flygtillägg belasta förevarande anslag. Med tillämpning av de sålunda angivna grunderna har medelsbehovet under anslaget för nästa budgetår uppskattats till 225,000 kronor.

Utskottet.

Mot de föreslagna ändrade grunderna för anslagets beräkning har utskottet insett att erinra liksom ej heller mot det äskade anslagsbeloppet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Avlöningar till personal i marinens reserver* för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 225,000 kronor.

62:o) **Rekryteringskostnader och avskedspremier m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 63, sid. 152 och 153) att till rekryteringskostnader och avskedspremier m. m. för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 230,000 kronor.

I riksstaten för innevarande budgetår finnes upptaget ett förslagsanslag, benämnt »Rekryteringskostnader» å 132,000 kronor.

Departementschefen har föreslagit, att medel för anställningspenningar överflyttas från allmänna avlöningsanslaget till förevarande anslag.

För nästa budgetår beräknas anslaget till 230,000 kronor, därav 56,000 kronor avses för anställningspenningar.

Departementschefen har ansett det böra få ankomma på Kungl. Maj:t att fastställa stat för anslaget, därvid anslagsposterna för anställningspenningar och avskedspremier böra uppföras förslagsvis och övriga anslagsposter vara obetecknade.

Utskottet.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot den föreslagna medelsberäkningen och anslagsdispositionen eller mot vad departementschefen i samband därmed anfört.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Rekryteringskostnader och avskedspremier m. m.* för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 230,000 kronor.

63:o) **Ekiperingsersättningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 64, sid. 154) att till ekiperingsersättningar för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 580,000 kronor.

Departementschefen har föreslagit, att kostnaderna för ekiperingsersättningar (ekiperingshjälp och ekiperingsbidrag), vilka kostnader för närvarande belasta vederbörliga avlöningsanslag, redovisas under ett gemensamt förslagsanslag, benämnt »Ekiperingsersättningar».

Utskottet.

Departementschefens förslag under förevarande punkt liksom det äskade anslagsbeloppet finner sig utskottet böra tillstyrka.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Ekiperingsersättningar* för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 580,000 kronor.

Avlöningar och familjebidrag åt värnpliktiga.

64:o) **De värnpliktigas avlöning.** Beträffande Kungl. Maj:ts framställningar om anslag till ifrågakvarande ändamål (punkt 65 samt proposition nr 136) jämte i ämnet väckta motioner har riksdagen redan fattat beslut, varom här

erinras.

65:o) **Familjebidrag åt värnpliktiga.** Beträffande Kungl. Maj:ts framställningar om anslag till ifrågakvarande ändamål (punkt 66 samt proposition nr 137) jämte i ämnet väckta motioner kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket härmed

anmäles.

Sjukvård.

66:o) **Sjukvård.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 67, sid. 156 och 157) att till sjukvård för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 284,000 kronor.

Förevarande anslag föreslås uppdelat liksom fallet är beträffande arméns motsvarande anslag på fyra olika titlar, en för varje personalgrupp i avlöningshänseende.

Kostnaderna för verks- och tjänsteläkare vid försvarsväsendet, vilka nu avföras från sjunde huvudtitelns anslag till ersättningar åt verksläkare, föreslås bära från och med nästa budgetår utgå från förevarande anslag.

I detta sammanhang har departementschefen anmält, att Kungl. Maj:t genom brev den 21 juni 1940 uppdragit åt marinförvaltningen att verkställa av 1940 års lagtima riksdag begärd utredning av frågan om ordnande av tandvården vid marinen samt till Kungl. Maj:t inkomma med förslag, vartill utredningen må giva anledning. Ehuru utredningen ännu icke slutförts, har departementschefen ansett sig redan nu bära framhålla, att densamma kan komma att medföra vidtagande av åtgärder som i sin tur kunna komma att inverka på anslagsbehovet under nästa budgetår.

I fråga om uppställningen av och medelsberäkningen under sjukvårdsanslaget har utskottet intet att erinra.

Utskottet.

Utskottet har uppmärksammat, att frågan om ordnande av tandvården vid marinen är för närvarande föremål för utredning. Då de nu till förfogande stående möjligheterna att bereda marinens manskap erforderlig tandvård torde få anses otillräckliga, synes det utskottet önskvärt, att förevarande spörsmål snarast bringas till lösning.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Sjukvård* för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 284,000 kronor.

67:o) **Sjukvårdsmateriel.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 68, sid. 157 och 158) att till sjukvårdsmateriel för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 20,000 kronor.

Under arméns sjukvårdsmaterielanslag hava närmare angivits principerna för medelsdispositionen under berörda anslag, vilka principer ansetts böra följas jämväl i avseende å förevarande anslag. Anslaget är sålunda i första hand avsett för den befintliga sjukvårdsmaterielens underhåll, vård, omsättning och förnyelse.

Med tillämpning av samma grunder, som angivits i fråga om arméns motsvarande anslag, hava utgifterna för marinens del uppskattats till 20,000 kronor.

Utskottet.

Under hänvisning till vad utskottet anfört under arméns motsvarande anslag får utskottet med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förevarande förslag hemställa,

att riksdagen må till *Sjukvårdsmateriel* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 20,000 kronor.

Resor och militärtransporter.

68:o) **Inskrivnings-, mönstrings- och färdkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 69, sid. 158 och 159), vilket i förhållande till det för innevarande budgetår uppförda anslaget innebär en höjning med 40,000 kronor, beroende på det ökade antalet tjänstgöringsdagar för värnpliktiga, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Inskrivnings-, mönstrings- och färdkostnader* för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 210,000 kronor.

69:o) **Reseersättningar m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 70, sid. 159 och 160) att till reseersättningar m. m. för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 195,000 kronor.

I likhet med vad som anförts beträffande arméns motsvarande anslag föreslås, att förevarande anslag redovisas under tre särskilda titlar, nämligen »Resekostnads- och traktamentsersättningar», »Tjänstgöringstraktamenten» och »Flyttningsersättningar», vilka för nästa budgetår beräknats till respektive 100,000 kronor, 40,000 kronor och 55,000 kronor.

Utskottet.

Under hänvisning till vad utskottet anfört under arméns motsvarande anslag får utskottet, som tillstyrker den verkställda beräkningen av förevarande anslag, hemställa,

att riksdagen må till *Reseersättningar m. m.* för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 195,000 kronor.

Expenser m. m.

70:o) **Bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 71, sid. 160 och 161), vilket i förhållande till det för innevarande budgetår anvisade bränsleanslaget innebär en höjning med 475,000 kronor, beroende främst på de stegrade bränslepriserna ävensom ökningen av värnplikstjänstgöringens längd, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt* för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 1,450,000 kronor.

71:o) **Övriga expenser m. m.** På därom av Kungl. Maj:t gjord framställning (punkt 72, sid. 161 och 162) och under erinran, att förevarande anslag närmast motsvarar det nu å riksstaten med 352,000 kronor uppförda anslaget till skrivmaterialier och expenser m. m., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Övriga expenser m. m.* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 332,000 kronor.

72:o) **Publikationstryck.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 73, sid. 162 och 163) och under erinran, att förevarande anslag motsvarar det nu å riksstaten med 80,000 kronor uppförda anslaget till tryckningskostnader, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Publikationstryck* för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 80,000 kronor.

Mathållning.

73:o) **Mathållning.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 74, sid. 163—165) att till mathållning för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 6,700,000 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 3,550,000 kronor, varvid medelsbehovet under anslaget beräknats på grundval av en portionskostnad av 1 krona 8 öre vid tjänstgöring i land och 1 krona 64 öre vid tjänstgöring ombord.

För nästa budgetår föreslås, att portionskostnaden vid förläggning i land beräknas till 1 krona 27 öre och sjöportionspriset till 1 krona 90 öre.

Med utgångspunkt från 1,000,000 tjänstgöringsdagar ombord och 2,915,000 tjänstgöringsdagar i land skulle medelsbehovet under mathållningsanslaget för nästa budgetår således uppgå till $(2,915,000 \times 1.27 + 1,000,000 \times 1.90 + 290,000 =)$ 5,892,050 kronor eller, i avrundat tal, 5,892,000 kronor.

Från och med nästa budgetår bör emellertid enligt departementschefens förslag förekommande kostnader för mässpenningar — som för närvarande

belasta flottans övningsanslag — med hänsyn till sin natur i stället redovisas under förevarande anslag. Dessa kostnader hava beräknats till cirka 818,000 kronor.

Medelsbehovet under förevarande anslag för nästkommande budgetår beräknas således till (5,892,000 + 818,000 =) 6,710,000 kronor, vilken summa avrundats till 6,700,000 kronor.

Utskottet.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot den verkställda beräkningen av marinens mathållningsanslag, får hemställa,

att riksdagen må till *Mathållning* för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 6,700,000 kronor.

Intendenturmateriel m. m.

74:o) **Beklädnad.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 75, sid. 165 och 166) att till beklädnad för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 3,130,000 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 1,710,000 kronor, varvid medelsbehovet beräknats efter en kostnad av 65 öre för man och tjänstgöringsdag.

För nästa budgetår har dagskostnaden uppskattats till 80 öre. Med utgångspunkt från 3,905,000 tjänstgöringsdagar beräknas medelsbehovet till 3,124,000 kronor, vilket belopp ansetts bära avrundas till 3,130,000 kronor, beroende på att utgifter till semesteravlöningar åt arbetare icke längre skola utgå från ett särskilt anslag.

Utskottet.

Utskottet tillstyrker den föreslagna ändringen i nu gällande grunder för anslagsbehovets beräkning och har intet att erinra mot den äskade medelsanvisningen.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Beklädnad* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 3,130,000 kronor.

75:o) **Kasern- och förplägnadsutredning.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 76, sid. 166) att till kasern- och förplägnadsutredning för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 405,000 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 227,000 kronor, varvid medelsbehovet beräknats efter en dagskostnad av 12 öre för man.

För nästa budgetår har dagskostnaden uppskattats till 14 öre för man.

Utskottet.

Mot de föreslagna grunderna för beräkning av anslagsbehovet liksom mot det äskade anslagsbeloppet har utskottet intet att erinra.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Kasern- och förplägnadsutredning* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 405,000 kronor.

76:o) **Viss intendenturmateriel för kustartilleriet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 77, sid. 167) får utskottet, som tagit del av de till ärendet hörande handlingarna, hemställa,

att riksdagen må till *Viss intendenturmateriel för kustartilleriet* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 1,172,000 kronor.

77:o) **Inventarier till sporthall för kustflottan.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 78, sid. 167 och 168) och under erinran, att 1940 års urtima riksdag anvisat 450,000 kronor till uppförande vid Hårsfjärden av sporthallen i fråga, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Inventarier till sporthall för kustflottan* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 45,000 kronor.

Undervisning och övningar.

78:o) **Undervisningsmateriel m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 79, sid. 168 och 169) att till undervisningsmateriel m. m. för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 89,000 kronor.

Departementschefens förslag innebär, att från nu förevarande anslag böra bestridas huvudparten av kostnaderna för anskaffning och underhåll av undervisningsmateriel och läroböcker, dock vad kostnaderna för läroböcker beträffar endast i den mån de icke äro att hänföra till tryckningskostnader. Endast i de fall, då kostnader av nu angivet slag avse de särskilda skolor och utbildningskurser, som icke äro av mera permanent natur utan för vilkas anordnande tillstånd av Kungl. Maj:t erfordras, böra de, i samband med meddelande av sådana tillstånd, inräknas bland övriga för dessa skolor och kurser erforderliga medel. Från förevarande anslag böra vidare bestridas samtliga förekommande arvodeskostnader för utarbetande eller överarbetning av reglementen, instruktioner och läroböcker.

Vidare föreslås, att de utgifter, som avses att bestridas från det för närvarande i riksstaten med 12,000 kronor uppförda reservationsanslaget till utgivande av läroböcker, beskrivningar, reglementen och instruktioner m. m., böra inräknas under förevarande anslag, i följd varav nämnda anslag bör utgå ur riksstaten.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot den verkställda beräkningen av medelsbehovet under förevarande anslag eller vad i samband därmed föreslagits och hemställer alltså,

Utskottet.

att riksdagen må till *Undervisningsmateriel m. m.* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 89,000 kronor.

79:o) **Vissa kostnader för de fasta undervisningsverken, särskilda utbildningskurser m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 80, sid. 170 och 171) och under erinran, att förevarande anslag beräknats enligt samma principer som skett beträffande arméns motsvarande anslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa kostnader för de fasta undervisningsverken, särskilda utbildningskurser m. m.* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 134,000 kronor.

80:o) **Flottans övningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 81, sid. 171—174) att till flottans övningar för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 9,200,000 kronor.

Motsvarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 5,900,000 kronor.

I fråga om beräkandet av anslagsbehovet för flottans övningar för nästkommande budgetår föreslås, att vissa i anslaget till flottans krigsberedskap och övningar nu ingående utgiftsposter överföras till andra anslag. Dessa utgiftsposter avse huvudsakligen sjötillägg och andra vid sjötjänstgöring utgående kontanta förmåner, flygtillägg, vissa rese- och traktamentskostnader, mässpenningar, utgifter för läroböcker och annan undervisningsmateriel, kostnader för undervisning och utbildning vid fasta undervisningsanstalter i land, vissa övriga undervisningskostnader i land ävensom kostnader för fartygsuttagningskommissionen och Sveriges frivilliga motorbåtskår.

Å andra sidan föreslås, att medel beräknas under förevarande anslag dels till sådana resekostnader och traktamentsersättningar, som med hänsyn till att de äga direkt samband med övningar böra redovisas under detta anslag i stället för, såsom nu är förhållandet, under annat anslag, dels ock av praktiska skäl expensutgifter under sjöexpedition, för vilka utgifter medel nu äro beräknade under anslaget till skrivmaterialier och expenser m. m., dock med undantag för centralt tillhandahållna blanketter. Dessa båda utgiftsposter hava av marinförvaltningen beräknats till sammanlagt 19,000 kronor.

För nästa budgetår hava, bland annat, på grundval av en reviderad rustningsplan, vilken föranletts av nytillkommen fartygsmateriel och vunna erfarenheter, utgifterna under anslaget av marinmyndigheterna beräknats till i avrundat tal 8,140,000 kronor, varav förutom ovannämnda 19,000 kronor ett belopp av 7,623,750 kronor avser maskinutredning, ammunitionsutredning och »övriga utgifter», 394,570 kronor avse vissa kostnader i land samt av fartygs-expeditioner först i andra hand föranledda utgifter, 77,000 kronor avse målflygning med förhyrda flygplan samt 25,000 kronor avse anordnande av luftskydds-, mobiliserings- m. fl. övningar i syfte att hålla jämväl den å flottans stationer placerade personalen i viss beredskap.

Framst med hänsyn till ökningen av tjänstgöringstidens längd för flottans

värnpliktiga har departementschefen ansett ovanberörda belopp av 8,140,000 kronor böra höjas till 9,200,000 kronor.

Utskottet tillstyrker de föreslagna ändrade principerna för övningsanslagets beräkning liksom det begärda anslagsbeloppet.

Utskottet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Flottans övningar* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 9,200,000 kronor.

81:o) **Kustartilleriets övningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 82, sid. 174—176) att till kustartilleriets övningar för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 1,480,000 kronor.

I riksstaten för innevarande budgetår finnas uppförda dels ett reservationsanslag å 1,000,000 kronor till kustartilleriets krigsberedskap och övningar, dels ock ett reservationsanslag å 30,000 kronor till krigsövningar vid kustfästningarna. För nästa budgetår föreslås, att dessa båda anslag sammanföras till ett gemensamt reservationsanslag, benämnt »Kustartilleriets övningar». Med hänsyn till de båda huvudgrupper av medelsbehov detta anslag är avsett att tillgodose bör detsamma uppdelas på undertitlarna: »Kustartilleriförbandens övningar» samt »Krigsövningar vid kustfästningarna m. m.».

För nästa budgetår har posten till kustartilleriförbandens övningar beräknats till 1,440,000 kronor och posten till krigsövningar vid kustfästningarna m. m. till 40,000 kronor eller tillhopa 1,480,000 kronor.

Den av departementschefen verkställda beräkningen av förevarande anslag har utskottet lämnat utan erinran och tillstyrker alltså det äskade anslagsbeloppet.

Utskottet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Kustartilleriets övningar* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 1,480,000 kronor.

82:o) **Studiestipendier.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 83, sid. 176 och 177) och under erinran, att medelsbehovet beräknats till 7,000 kronor men på grund av odisponerad behållning ansetts kunna sänkas till 1,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Studiestipendier* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 1,000 kronor.

Flytande materiel, artillerimateriel m. m.

83:o) **Fartygsbyggnader för flottan.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 84, sid. 177—179) att till fartygsbyggnader för flottan för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 73,320,000 kronor.

Under förevarande anslag, vilket närmast motsvarar det för närvarande å riksstaten uppförda anslaget till flottans ersättningsbyggnad, föreslås bära redovisas såväl utgifterna för nybyggnader av fartyg för flottans räkning som även kostnaderna för eventuella ombyggnader av äldre fartyg.

För flottans ersättningsbyggnad anvisade 1940 års lagtima riksdag ett anslag av 54,050,000 kronor och 1940 års urtima riksdag ett anslag av ytterligare 31,800,000 kronor. För innevarande budgetår ha alltså för ändamålet anvisats tillhoppa 85,850,000 kronor.

För fullföljande av vid 1940 års lagtima riksdag beslutade nybyggnader av undervattensbåtar beräknas nu 5,470,000 kronor samt för vissa konstruktionsarbeten 150,000 kronor eller tillhoppa 5,620,000 kronor.

För anskaffande av ett visst antal motortorpedbåtar beräknade 1940 års lagtima riksdag ett belopp av 11,000,000 kronor. På grund av viss förändring i fartygens utrustning föreslås nu ett ytterligare belopp av 3,000,000 kronor.

I proposition till 1940 års urtima riksdag beräknades de sammanlagda kostnaderna för nybyggnad av dels två kryssare och dels ett antal jagare och undervattensbåtar till 141,400,000 kronor, varav 31,800,000 kronor åbelöpte budgetåret 1940/41 och återstoden senare budgetår. Såsom ovan framgår anvisade riksdagen sistnämnda belopp å tilläggsstat för innevarande budgetår. För fortsättandet av de båda kryssarnas byggande beräknas nu sammanlagt 35,000,000 kronor samt för ifrågavarande jagare och undervattensbåtar sammanlagt 29,600,000 kronor eller tillhoppa 64,600,000 kronor.

I enlighet med det anförda skulle medelsbehovet under anslaget till fartygsbyggnader för flottan för nästkommande budgetår beräknas till (5,620,000 + 3,000,000 + 64,600,000 =) 73,220,000 kronor. Emellertid bör, framhåller departementschefen, sagda belopp höjas med 100,000 kronor med hänsyn till att semesteravlöningar åt arbetare icke längre skola utgå från särskilda anslag utan slutligen komma att belasta vederbörliga materielanslag.

Utskottet.

Kungl. Maj:ts förevarande förslag avser anvisande av medel för fullföljande av tidigare av riksdagen beslutade fartygsnybyggnader. Mot den verkställda anslagsberäkningen har utskottet intet att erinra och tillstyrker alltså, att medelsanvisningen för nu ifrågavarande ändamål för nästa budgetår bestämmes till 73,320,000 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Fartygsbyggnader för flottan* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 73,320,000 kronor.

84:o) **Fartygsbyggnader för kustartilleriet.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 85, sid. 179 och 180) att till fartygsbyggnader för kustartilleriet för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 1,500,000 kronor.

Förevarande anslag avser att motsvara det för närvarande å riksstaten med 600,000 kronor upptagna anslaget till ersättningsbyggnad av kustartilleriets båtmateriel.

Departementschefen har beräknat anslaget för nästa budgetår till 1,500,000 kronor.

Utskottet, som tillstyrker det under förevarande punkt äskade anslaget, hemställer, Utskottet.

att riksdagen må till *Fartygsbyggnader för kustartilleriet* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 1,500,000 kronor.

85:o) **Underhåll av flottans fartyg m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 86, sid. 180—182) att till underhåll av flottans fartyg m. m. för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 11,250,000 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 7,300,000 kronor.

Marinförvaltningen har beräknat anslaget för nästa budgetår till 10,900,000 kronor. Som motivering har ämbetsverket dels framhållit, att anslagsberäkningarna uppgjorts på grundval av fredsutrustningar samt att kostnaderna för underhållet av anfordrade hjälpfartyg icke medtagits i beräkningarna, dels ock såsom huvudsakliga skäl för det ökade anslagsbehovet — utöver den sedan augusti 1939 inträffade allmänna prisstegringen med därav föranledd höjning av materielpriiser och löner — anfört, att fartygsbeståndet under nästa budgetår på grund av inköp från utlandet och färdigställande av ett flertal nybyggnader komme att bli väsentligt större än vad det var vid den tidpunkt då anslagsbehovet för innevarande budgetår beräknats, samt att materielen genom neutralitetsvakten utsattes för avsevärt mycket större förlitning än vad fallet vore under fredliga förhållanden.

Departementschefen har tillstyrkt marinförvaltningens förslag, men ansett anslagsbeloppet böra höjas dels med 250,000 kronor på grund av att förekommande kostnader för avlöning under semester åt sjöförsvarets arbetare skola bestridas med anlåtande i sista hand av vederbörliga materielanslag, dels ock med 100,000 kronor till följd av ökningen av övningstiden för värnpliktiga.

Den verkställda prövningen av förevarande anslagsbehov har icke givit utskottet anledning till erinran. Utskottet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Underhåll av flottans fartyg m. m.* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 11,250,000 kronor.

86:o) **Underhåll av kustartilleriets materiel m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 87, sid. 182 och 183) att till underhåll av kustartilleriets materiel m. m. för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 1,540,000 kronor.

Reservationsanslaget till »Kustartilleriets materiel m. m.», som förevarande anslag för närvarande benämnes, är i riksstaten uppfört med 850,000 kronor.

Marinförvaltningen har för nästa budgetår beräknat anslaget till 1,276,000 kronor. Ökningen är, framhåller ämbetsverket, föranledd dels av prisstegringar, dels av den beslutade utökningen av kustartilleriets materiel, dels ock av det osedvanligt kraftiga slitaget, för vilket materielen varit utsatt på grund av den förstärkta försvarsberedskapen.

Departementschefen har tillstyrkt marinförvaltningens förslag men ansett anslagsbeloppet böra höjas dels med 14,000 kronor med hänsyn till att särskilda medel icke längre skola anvisas för beredande av avlöning under semester åt arbetare, dels ock med 250,000 kronor till följd av ökningen av tjänstgöringstiden för värnpliktiga.

Utskottet. Utskottet tillstyrker bifall till det under denna punkt gjorda medels-
äskandet och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Underhåll av kustartilleriets materiel m. m.* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 1,540,000 kronor.

87:o) **Anskaffning och underhåll av motorfordon.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 88, sid. 184 och 185) att till anskaffning och underhåll av motorfordon för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 70,000 kronor.

Marinförvaltningen har för nästa budgetår beräknat 24,350 kronor till förnyelse av viss försliten bilmateriel vid Västkustens och Ostkustens marindistrikt och Vaxholms fästning samt 55,400 kronor till motorfordonens underhåll och drift, tillhoppa i avrundat tal 80,000 kronor. Departementschefen har ansett beloppet i fråga kunna sänkas till 70,000 kronor, enär fordonsskatten för kronan tillhöriga automobiler avses skola bestridas i särskild ordning.

Utskottet. Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och får alltså hemställa,

att riksdagen må till *Anskaffning och underhåll av motorfordon* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 70,000 kronor.

88:o) **Anskaffning av artilleri- och annan teknisk materiel.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 89, sid. 185—188) att till anskaffning av artilleri- och annan teknisk materiel för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 6,507,000 kronor.

Medelsbehovet under anslaget har av departementschefen för nästkommande budgetår beräknats till sammanlagt 6,507,000 kronor, som närmare specificerats i propositionen. I nämnda kostnad ingår, bland andra, ett belopp av 155,000 kronor till viss artillerimateriel för flottan. Beträffande denna

post har departementschefen föreslagit, att det bör stå i Kungl. Maj:ts skön att i förekommande fall bemyndiga marinförvaltningen att redan under nästa budgetår gå i författning om beställande av materiel av nu ifrågakvarande slag till belopp motsvarande återstående del av det beräknade sammanlagda anslagsbehovet, 310,000 kronor.

Utskottet, som tagit del av de till ärendet hörande handlingarna, har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag eller mot vad departementschefen i samband därmed anfört.

Utskottet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Anskaffning av artilleri- och annan teknisk materiel* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 6,507,000 kronor.

89:o) **Vissa materielförsök.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 90, sid. 188 och 189) att till vissa materielförsök för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 400,000 kronor.

Departementschefen har beräknat medelsbehovet till vissa materielförsök för budgetåret 1941/42 sålunda:

Titel I. Skjut- och materielförsök samt inskjutning av kanoner	kronor	60,000
» II. Försök med teknisk materiel	»	100,000
» III. Försök med torped- och radiomateriel	»	100,000
» IV. Prövning och undersökning m. m. av brisanta sprängämnen	»	50,000
» V. Försök med undervattensbåtmateriel	»	90,000
	<u>Summa kronor</u>	<u>400,000</u>

Mot det äskade anslagsbeloppet har utskottet intet att erinra, varför utskottet hemställer,

Utskottet.

att riksdagen må till *Vissa materielförsök* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 400,000 kronor.

90:o) **Vissa förstärkningar av kustartilleriförsvaret.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 91, sid. 189 och 190) att till vissa förstärkningar av kustartilleriförsvaret för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 10,824,000 kronor.

För förstärkningar av det medelsvåra artilleriet i Karlskrona och Älvsborgs fästningar har beräknats ett sammanlagt belopp av 8,884,000 kronor. Av nämnda belopp anvisade 1940 års urtima riksdag å tilläggsstat för budgetåret 1940/41 ett reservationsanslag av 4,000,000 kronor. Departementschefen föreslår nu att återstoden eller 4,884,000 kronor anvisas för budgetåret 1941/42.

För anordnande av luftvärn för vissa kustflottans ankarplatser m. m. hava beräknats 9,680,000 kronor. Hälften härav har anvisats å tilläggsstat för innevarande budgetår. Återstående del, 4,840,000 kronor, har departementschefen ansett böra beräknas under förevarande anslag. För förstärkande av Älvsborgs fästning har riksdagen anvisat dels å tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1939/40 1,535,000 kronor, dels ock å riksstaten för budgetåret 1940/41 2,300,000 kronor eller tillhoppa 3,835,000 kronor med rätt för marinförvaltningen att under vissa förutsättningar redan under budgetåret 1939/40 träffa avtal om arbeten eller leveranser till hela det belopp, 4,935,000 kronor, vartill förstärkningsåtgärderna kostnadsberäknats. Departementschefen föreslår nu, att återstående medelsbehovet eller 1,100,000 kronor anvisas.

Utskottet.

Kungl. Maj:ts förslag till medelsanvisning för förstärkning av kustartilleriets stridsmedel har icke föranlett någon erinran från utskottets sida.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Vissa förstärkningar av kustartilleriförsvaret* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 10,824,000 kronor.

91:o) **Vissa arbeten vid Karlskrona örlogsvarv m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 92, sid. 190—192) att till vissa arbeten vid Karlskrona örlogsvarv m. m. för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 606,000 kronor.

Departementschefens förslag innebär anvisande av dels 310,000 kronor för vissa arbetsmaskiner för Karlskrona örlogsvarv, dels 60,000 kronor för pontonkran för samma örlogsvarv, dels 186,000 kronor för muddring vid mobiliseringskajen å örlogsvarvet i fråga, dels ock 50,000 kronor för vissa muddringsarbeten vid Gustafsviks örlogsdepå eller tillhoppa 606,000 kronor.

Utskottet.

Utskottet tillstyrker att för tillgodoseende av under förevarande punkt angivna medelsbehov anvisas ett anslag av 606,000 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Vissa arbeten vid Karlskrona örlogsvarv m. m.* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 606,000 kronor.

92:o) **Anskaffning av viss båtmateriel.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 93, sid. 192 och 193) att till anskaffning av viss båtmateriel för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 84,000 kronor.

Departementschefen har föreslagit, att ett belopp av 60,000 kronor anvisas för anskaffande av en motorbåt för torpedbärgning ävensom 24,000 kronor för anskaffning av s. k. starbåtar.

Vad Kungl. Maj:t föreslagit finner sig utskottet böra tillstyrka.
Utskottet hemställer,

Utskottet.

att riksdagen må till *Anskaffning av viss båtmateriel* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 84,000 kronor.

93:o) **Industriens krigsorganisation.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 94, sid. 193), vilket innebär anvisande av samma belopp, varmed motsvarande anslag under benämningen »Åtgärder för industriens krigsorganisation och marinförvaltningens krigsförberedelse» är uppfört i riksstaten för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Industriens krigsorganisation* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 200,000 kronor.

Fortifikatoriska anläggningar.

94:o) **Befästningars underhåll m. m.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 95, sid. 193 och 194), vilket i förhållande till det för innevarande budgetår anvisade anslaget innebär en höjning med 200,000 kronor, beroende främst på nybyggnader och kompletteringar av befästningar och den fortgående stegringen av byggnadskostnaderna, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Befästningars underhåll m. m.* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 400,000 kronor.

Bidrag och understöd.

95:o) **Bidrag till Sveriges frivilliga motorbåtskår.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 96, sid. 194 och 195) att till bidrag till Sveriges frivilliga motorbåtskår för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 45,000 kronor.

För här ifrågavarande verksamhet under utbildningsåret 1939/40 har motorbåtskåren från flottans övningsanslag ägt disponera i runt tal 42,000 kronor. Med hänsyn till ökningen av antalet flottiljer föreslås ett till 45,000 kronor förhöjt belopp för nästa budgetår ävensom att ifrågavarande belopp redovisas å riksstaten såsom ett särskilt reservationsanslag.

Utskottet har intet att erinra mot att för ifrågavarande ändamål anvisas ett särskilt reservationsanslag å riksstaten och tillstyrker den äskade medelsanvisningen.

Utskottet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Bidrag till Sveriges frivilliga motorbåtskår* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 45,000 kronor.

96:o) **Understöd åt föreningar m. m.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 97, sid. 195), vilket innebär anvisande av samma belopp, varmed

motsvarande anslag under benämningen »Understöd åt föreningar» är uppfört i riksstaten för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Understöd åt föreningar m. m.* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 10,000 kronor.

Flygvapnet.

97:o) **Förslag om flygvapnets utvidgning.** Kungl. Maj:t har under punkt 98 framlagt vissa förslag om utvidgning av flygvapnet. Under punkt 19 i sitt av riksdagen godkända utlåtande nr 22 har utskottet behandlat ifrågavarande framställningar, varom utskottet velat här

erinra.

98:o) **Ändrad organisation av flygvapnets flygreservskola.** Kungl. Maj:t har under punkt 99 (sid. 200—205) till behandling upptagit frågan om ändrad organisation av flygvapnets flygreservskola.

Departementschefen har erinrat om att han vid framläggandet av 1940 års statsverksproposition anmält uppkommen fråga angående inrättande av en flygvapnets flygreservskola. Departementschefen tillstyrkte därvid, att en flygreservskola i huvudsaklig överensstämmelse med ett av flygförvaltningen framlagt förslag komme till stånd. Riksdagen hade intet haft att erinra mot förslaget ifråga.

Departementschefen meddelar nu, att flygmyndigheterna framlagt ett i förhållande till den i 1940 års statsverksproposition förutsatta organisationen väsentligt utvidgat förslag. Eleverna i reservskolan skulle sålunda icke blott erhålla grundläggande flygutbildning såsom tidigare föreslagits utan jämväl grundläggande flygslagsutbildning på krigsflygplan, varjämte elevantalet skulle ökas från 30 till 50 och skolan förläggas till Eslöv i stället för Kvidinge.

Departementschefen har i anslutning härtill anfört följande.

För min del har jag funnit det nu framlagda förslaget i allt väsentligt innebära avsevärda fördelar. Kungl. Maj:t har också på min föredragning den 1 november 1940 medgivit, att med början omkring den 1 februari 1941 må i Eslöv anordnas en flygreservskola för grundläggande flygutbildning samt föreskrivit, att för bestridande av ökade kostnader för övningar, materielunderhåll, motorfordon och dylikt vid flygreservskolan må för budgetåret 1940/41 från det å förskottsstaten för försvarsväsendet m. m. uppförda förskottsanslaget Flygvapnet (Fa) utgå sammanlagt högst 317,000 kronor. Något villkor om avlagd realexamen har dock icke stipulerats. Full frihet synes böra råda i fråga om utväljandet av de lämpligaste eleverna.

För riksdagen torde nu böra anmälas, att de ökade kostnaderna för flygreservskolan i dess nya utformning, såvitt dessa avse budgetåret 1941/42, hava — med undantag av avlöningskostnaderna, vilka torde få anmälas i annat sammanhang — inräknats i beräkningarna av flygvapnets vederbörliga anslag för nämnda budgetår. Med nyssnämnda undantag uppgå dessa kostnader till omkring 445,000 kronor.

Utskottet.

Frågan om kostnaderna för flygreservskolans verksamhet kommer utskottet att i det följande behandla under de flygvapnets anslag, som härav beröras, vilket utskottet härmed velat för riksdagen

anmäla.

Avlöningar m. m. till fast anställd personal.

99:o) **Avlöningar till aktiv personal m. fl.** Kungl. Maj:t hade föreslagit riksdagen (punkt 100) att, i avbidan på den proposition, som senare komme att avlätas i ämnet, till avlöningar till aktiv personal m. fl. beräkna ett förslagsanslag av 14,200,000 kronor.

Sedermåra har Kungl. Maj:t i ovannämnda proposition nr 155 föreslagit riksdagen (punkt 6, sid. 105—124) att

dels fastställa de personalförteckningar för ordinarie tjänstemän samt för pensionerad personal i arvodesbefattning vid flygvapnet ävensom den förteckning å arvoden och övriga ersättningar utöver lön till ordinarie tjänstemän vid flygvapnet, vilka i särskild ordning till riksdagen överlämnats;

dels godkänna följande avlöningsstat för flygvapnets anslag till avlöningar till aktiv personal m. fl. att gälla tillsvidare från och med budgetåret 1941/42:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	6,450,000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattning, <i>förslagsvis</i>	»	133,000
3. Avlöningar till extra ordinarie fänrikar, <i>förslagsvis</i> ...	»	170,000
4. Löner till viss kontraktsanställd civil personal, <i>förslagsvis</i> :	»	1,105,000
5. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i> :		
a) extra ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	650,000
b) betjäningpersonal, <i>förslagsvis</i>	»	3,000
c) tillfälligt anställande av tjänstemän m. m., <i>förslagsvis</i>	»	14,000
6. Arvoden och övriga ersättningar utöver lön till ordinarie tjänstemän	»	84,648
7. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	»	90,344
8. Flygtillägg m. m., <i>förslagsvis</i>	»	2,865,000
9. Avgången manskaps anställning å civilanställningsstat, <i>förslagsvis</i>	»	5,000
10. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	1,080,008
		Summa förslagsanslag kronor 12,650,000;

dels ock till Avlöningar till aktiv personal m. fl. vid flygvapnet för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 12,650,000 kronor.

I enlighet med vad som vid behandlingen av arméns avlöningsanslag anförts i fråga om de allmänna avlöningsanslagens konstruktion har departementschefen föreslagit, att under flygvapnets avlöningsstat upptagas följande anslagsposter, nämligen:

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän.
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattning.
3. Avlöningar till extra ordinarie fänrikar.
4. Löner till viss kontraktsanställd civil personal.
5. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal.
6. Arvoden och övriga ersättningar utöver lön till ordinarie tjänstemän.
7. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t.
8. Flygtillägg m. m.
9. Avgånget manskaps anställning å civilanställningsstat.
10. Rörligt tillägg.

I det följande kommer utskottet att vid behandlingen av flygvapnets avlöningsanslag följa den nämnda indelningen av avlöningsstaten.

I. Avlöningar till ordinarie tjänstemän.

Med avseende å *flygstaben* ifrågasättes ingen ändring i antalet ordinarie befattningshavare för nästa budgetår.

Under rubriken *personal vid flygvapnet* har flygförvaltningen med avseende å officerare (utom i intendenturbefattning) föreslagit en av den utökade flygvapenorganisationen föranledd ökning med 2 överstar, 2 majorer och 16 kapten. Vidare har flygförvaltningen hemställt, att befattning såsom flottiljchef måtte hänföras till lönegraden Oa 6. Den föreslagna utökningen av antalet majors- och kaptensbeställningar med 2 respektive 16 tillstyrkes av departementschefen. Jämväl förslaget om utökning i övrigt och om inrättande av flottiljchefsbeställningar anser sig departementschefen i princip kunna biträda. Det förefintliga behovet av 10 flottiljchefer bör därvid enligt departementschefens mening fyllas på det sätt, att 1 av de redan befintliga fyra och de 2 föreslagna nya överstebeställningarna samt 7 av de befintliga tio överstelöjtnantsbeställningarna avses för flottiljchefer.

Med avseende å officerare i intendenturbefattning föreslår departementschefen dels 3 nya kaptensbeställningar, avsedda en för envar av den nya fjärrspaningsflottiljen, den till uppsättning föreslagna bombflottiljen och basorganisationen i Övre Norrland, dels ock inrättande av 2 löjtnantsbeställningar.

Antalet underofficerare föreslås ökat med 24 beställningar, nämligen 5 förrådsförvaltare, 13 fanjunkare och 6 sergeanter. Av de föreslagna nya förrådsförvaltarbeställningarna avses två för den nya fjärrspaningsflottiljen, två för basorganisationen i Övre Norrland och en för centralförrådet.

I fråga om manskap innebär departementschefens förslag en ökning av antalet furirer med 355 och korpraler med 393 samt minskning av antalet vicekorpraler och meniga med 117, d. v. s. i allt en ökning med 631 beställningar.

Vad beträffar civilmilitär personal föreslår departementschefen en av nytillkommande förband och behovet av ökat antal kontrollingenjörer motiverad ökning med 11 flygingenjörbeställningar, fördelade på 2 flygdirektörer av 1. graden samt 3 flygingenjörer av 1., 2 av 2. och 4 av 3. graden. Vidare har antalet flygläkare föreslagits ökat med 2, av vilka en avses för den nya fjärrspaningsflottiljen och en för basorganisationen i Övre Norrland. I fråga om

teknisk personal innebär departementschefens förslag en ökning med 2 beställningar för verkmästare av 1. klassen, 3 för verkmästare av 2. klassen och 14 för hantverkare. I samband härmed föreslås att titeln hantverkare utbytes mot mästare.

Under rubriken *personal vid flygförbanden* föreslår departementschefen ytterligare beställningar för 1 maskinist och 2 förrådsvaktmästare för envar av den nya fjärrspaningsflottiljen och basorganisationen i Övre Norrland samt 1 eldare av 1. klassen för envar av nämnda förband och Västmanlands flygflottilj.

I enlighet med det ovannämnda har anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän beräknats till 6,450,000 kronor.

2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattning.

Med avseende å *flygstaben* föreslår departementschefen, att antalet befattningar för pensionerade officerare ökas från 5 till 7 och för pensionerade underofficerare från 4 till 5.

I fråga om *flygflottiljerna* och *flygkrigsskolan* föreslås, att å personalförteckningen upptagas 11 arvoden à 3,180 kronor för mobiliseringsofficerare samt att ytterligare 9 befattningar för underofficerare (expeditionssunderofficerare) inrättas en för envar av Västgöta, Svea, Göta och Tionde flygflottiljerna, två för den nya fjärrspaningsflottiljen och tre för basorganisationen i Övre Norrland.

Förevarande anslagspost har beräknats till 133,000 kronor.

3. Avlöningar till extra ordinarie fänrikar.

Under anslagsposten har lön beräknats för 53 extra ordinarie fänrikar under hela budgetåret 1941/42 och för ytterligare 16 under en tid av omkring tre månader. Medelsbehovet beräknas uppgå till, i runt tal, 170,000 kronor.

4. Löner till viss kontraktsanställd civil personal.

Det medelsbehov, varom här är fråga, sammanhänger med beslut om inrättande av nya flygförband.

Förslaget innebär beträffande befattningshavare i expeditionstjänst en ökning med 9, därav 6 i MEx 13, 2 i MEx 8 och 1 i MEx 5. Vad beträffar mekanikerpersonalen har flygförvaltningen för nästa budgetår icke upptagit tidigare anställda 25 vapensmeder och 45 hjälpmontörer. I övrigt har föreslagits ökning med 10 flygplanmontörer, 10 motormontörer, 4 elektriker, 6 radiomontörer och 6 instrumentmakare.

Kostnaderna under anslagsposten ha upptagits med 1,105,000 kronor.

5. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal.

a. Extra ordinarie tjänstemän.

I staten för *flygstaben* finnes för innevarande budgetår, bland annat, uppfört ett till chefens för flygstaben förfogande ställt, förslagsvis beräknat be-

lopp av 2,940 kronor för anställande av betjäningsspersonal (automobilförare). Departementschefen föreslår, att ifrågavarande befattningshavare uppflyttas i lönegraden MEO 7 och att tjänstetiteln bestämmes till garageförman.

I fråga om *flygflottiljerna* och *flygkrigsskolan* föreslås med hänsyn till tillkomsten av de nya flygförbanden ökning i antalet redan befintliga befattningar med 2 husmödrar av 1. klassen, 2 sjuksköterskor, 2 eldare av 2. klassen, 2 kontorsbiträden, 4 skrivbiträden och 2 telefonvakter av 2. klassen, fördelade lika på de två förbanden, 8 förrådsmän, varav 6 avses för fjärrspaningsflottiljen och 2 för basorganisationen, samt 3 biträdande husmödrar, avsedda för basorganisationen.

Departementschefens förslag innebär vidare, att antalet väderleksassistenter ökas från 9 till 27 med ändrad löneplacering från MEx 12 till MEO 12. Härjämte föreslås att garageförmännen, som för närvarande äro anställda enligt kollektivavtal, placeras i lönegraden MEO 7 och antalet bestämmes till 12. Å personalförteckningen synes departementschefen vidare böra upptagas 3 befattningar för förrådsmän i lönegraden MEO 5, avsedda för centralförrådet för intendenturmateriel.

b. *Betjäningsspersonal.*

Härunder har upptagits den i staten för flygflottiljerna och flygkrigsskolan för innevarande budgetår uppförda portvakten vid Hässlö. För dennes avlönande har beräknats ett belopp av 3,000 kronor.

c. *Tillfälligt anställande av tjänstemän m. m.*

Ifrågavarande delpost har beräknats till 14,000 kronor.

Anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal har i enlighet med det anförda beräknats till 667,000 kronor.

6. *Arvoden och övriga ersättningar utöver lön till ordinarie tjänstemän.*

I fråga om *flygstaben* föreslår departementschefen, att chefen för flygstaben, som är placerad i lönegraden Ob 2, i likhet med vad fallet är beträffande cheferna för armé- och marinstaberna kommer i åtnjutande av ett fyllnadsarvode av 1,892 kronor.

Vid *flygförbanden* föreslås, att ytterligare två arvoden à 210 kronor upptagas till köksföreståndare vid den nya fjärrspaningsflottiljen och vid basorganisationen i Övre Norrland.

Beträffande *bomb- och skjutskolan* ifrågasättes för nästa budgetår ingen ändring samt för *flygkrigshögskolan*, *kadettskolan*, *aspirantskolan* och *underofficersskolan* endast smärre sådana.

Vidkommande *flygreservskolan* beräknades för arvoden till lärare vid den till uppsättning föreslagna flygreservskolan för budgetåret 1940/41 i sådant hänseende medel till arvoden för 1 förste flyglärare à 600 kronor och 3 andre flyglärare à 450 kronor, eller tillhopa 1,950 kronor. Av vad i årets statsverksproposition (punkten 99) framgår hava emellertid flygmyndigheterna vid sitt definitiva ställningstagande till frågan om organisationen av flygreservskolan stannat inför ett i förhållande till vad tidigare förutsatts väsentligt utvidgat

förslag. Med den organisation skolan sålunda avses erhålla hava för nästa budgetår beräknats medel till arvoden för 1 chef à 1,080 kronor, 1 förste flyglärare à 720 kronor, 15 andre flyglärare à 540 kronor, 1 lärare i flyglära à 810 kronor och 1 lärare i motorlära à 870 kronor vid flygreservskolan.

Anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar utöver lön till ordinarie tjänstemän uppskattas för nästa budgetår till 84,648 kronor.

7. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t.

För innevarande budgetår finnes å staten för *flygstaben* upptaget ett arvode å 1,800 kronor till juridiskt biträde. Departementschefen har erinrat därom, att vid inträffande flyghaverier har såsom sekreterare i flygvapnets haverikommission hittills förordnats tjänstemän i flygförvaltningen. Då det med den utveckling flygvapnet undergått numera är synnerligen olägligt för flygförvaltningen att ställa sekreterarbiträde till haverikommissionens förfogande, anser departementschefen att medel för anställande av juridiskt biträde åt haverikommissionen från annat håll böra beräknas under förevarande anslagspost, varför det nuvarande arvodesbeloppet för juridiskt biträde ansetts böra höjas från 1,800 kronor till 5,000 kronor.

Det för arvoden till tillsyningsmän vid flygfält m. m. vid *flygförbanden* för innevarande budgetår beräknade beloppet av tillhoppa 6,110 kronor har föreslagits höjt till 26,920 kronor.

Till arvoden vid *flygkrigshögskolan* och *underofficersskolan* föreslås viss höjning.

Beträffande *kadettskolan* och *aspirantskolan* ifrågasättas för nästa budgetår inga ändringar.

Med avseende å *arvoden för uppehållande av läkarvården under semester m. m.* föreslås en höjning från 16,500 kronor till 17,600 kronor.

Anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, beräknas för nästa budgetår till 90,344 kronor.

8. Flygtillägg m. m.

Förevarande anslagspost, som för innevarande budgetår upptagits med 1,700,000 kronor, beräknas för nästa budgetår till 2,865,000 kronor.

9. Avgånget manskaps anställning å civilanställningsstat.

Anslagsposten upptages för nästa budgetår med oförändrat belopp, 5,000 kronor.

10. Rörligt tillägg.

Posten i fråga föreslås höjd från 500,000 kronor till 1,080,008 kronor.

I enlighet med det ovanstående hava utgifterna under anslaget till avlöningar till aktiv personal m. fl. vid flygvapnet för budgetåret 1941/42 beräknats till 12,650,000 kronor.

Utskottet.

Under anslagsposten till löner till viss kontraktsanställd civil personal har departementschefen beräknat det medelsbehov för avlöningar till viss sålunda anställd personal, som sammanhänger med beslut om inrättande av nya flygförband. Under posten i fråga hava för innevarande budgetår medel anvisats för avlöande av, bland andra, vapensmeder. Enligt vad utskottet under hand inhämtat, föreligger jämväl för nästa budgetår behov av dylika befattningshavare. Då i föreliggande proposition någon medelsanvisning icke beräknats för ändamålet, har utskottet velat föreslå, att det bör få ligga i Kungl. Maj:ts skön att med anlitan av förenämnda anslagspost bestrida avlöningar för ett antal av högst 20 vapensmeder. Med anledning härav finner sig utskottet alltså böra föreslå, att anslagsposten till löner till viss kontraktsanställd civil personal höjes från av departementschefen föreslagna 1,105,000 kronor till 1,155,000 kronor. Till följd härav bör avlöningsanslagets slutsumma ökas till 12,700,000 kronor.

Vad departementschefen i övrigt i skilda avseenden under förevarande punkt föreslagit, har utskottet lämnat utan erinran.

Utskottet tillstyrker alltså riksdagen fastställa av departementschefen förordade personalförteckningar ävensom godkänna den uppgjorda avlöningsstaten med den ändring utskottet ovan föreslagit.

Under åberopande av det anförda får utskottet, som ansett bemyndigande böra lämnas Kungl. Maj:t att liksom för innevarande budgetår skett i staterna vidtagna de smärre ändringar, som må visa sig erforderliga, hemställa,

att riksdagen må

a) fastställa de personalförteckningar för ordinarie tjänstemän samt för pensionerad personal i arvodesbefattning vid flygvapnet ävensom den förteckning å arvoden och övriga ersättningar utöver lön till ordinarie tjänstemän vid flygvapnet, vilka i särskild ordning till riksdagen överlämnats, dock att Kungl. Maj:t må i nämnda förteckningar vidtagna de smärre ändringar, som må visa sig erforderliga;

b) godkänna följande avlöningsstat för flygvapnets anslag till avlöningar till aktiv personal m. fl. att gälla tillsvidare från och med budgetåret 1941/42:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	6,450,000
2. Arvoden till pensionerad personal i arvodesbefattning, <i>förslagsvis</i>	»	133,000
3. Avlöningar till extra ordinarie fänrikar, <i>förslagsvis</i>	»	170,000
4. Löner till viss kontraktsanställd civil personal, <i>förslagsvis</i>	»	1,155,000

5. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i> :			
a) extra ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	650,000	
b) betjäningpersonal, <i>förslagsvis</i>	»	3,000	
c) tillfälligt anställande av tjänstemän m. m., <i>förslagsvis</i>	»	14,000	kronor 667,000
6. Arvoden och övriga ersättningar utöver lön till ordinarie tjänstemän	»	84,648	
7. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	»	90,344	
8. Flygtillägg m. m., <i>förslagsvis</i>	»	2,865,000	
9. Avgången manskaps anställning å civilanställningsstat, <i>förslagsvis</i>	»	5,000	
10. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	1,080,008	
Summa förslagsanslag kronor			12,700,000;

c) till *Avlöningar till aktiv personal m. fl.* för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 12,700,000 kronor.

100:o) **Avlöning till personal i flygvapnets reserv.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 101, sid. 205 och 206) att till avlöningar till personal i flygvapnets reserv för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 285,000 kronor.

I överensstämmelse med vad som anförts under arméns och marinens motsvarande anslag böra enligt departementschefens förslag under förevarande anslag avföras kostnaderna för reservpersonalens löner under tjänstgöring ävensom tjänstgöringstraktamenten i den mån de icke direkt sammanhånga med övningar eller äro av natur att böra belasta anskaffnings- eller underhållsanslag.

För nästa budgetår hava kostnaderna för reservpersonalens löner beräknats till 280,000 kronor och kostnaderna för tjänstgöringstraktamenten åt reservpersonal till 5,000 kronor eller tillhopa 285,000 kronor.

Mot det beräknade medelsbehovet eller mot vad departementschefen i övrigt föreslagit under förestående anslag har utskottet intet att erinra och hemställer alltså,

Utskottet.

att riksdagen må till *Avlöningar till personal i flygvapnets reserv* för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 285,000 kronor.

101:o) **Rekryteringskostnader och avskedspremier m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 102, sid. 206 och 207) att till rekryteringskostnader

och avskedspremier m. m. för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 80,000 kronor.

I överensstämmelse med vad som anförts under arméns och marinens motsvarande anslag förutsättes jämväl beträffande förevarande anslag, att under anslaget beräknas medel för anställningspenningar, vilka enligt den nu gällande uppställningen av fjärde huvudtiteln utgå från det allmänna avlöningsanslaget.

Anslaget till rekryteringskostnader är för innevarande budgetår uppfört med 30,000 kronor.

För nästa budgetår beräknas anslaget till 80,000 kronor, varav 32,500 kronor avses för anställningspenningar.

Departementschefen har ansett det böra få ankomma på Kungl. Maj:t att fastställa stat för anslaget, därvid anslagsposterna till anställningspenningar och avskedspremier böra uppföras förslagsvis och övriga anslagsposter vara obetecknade.

Utskottet.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot den föreslagna medelsberäkningen och anslagsdispositionen under förevarande anslag eller mot vad departementschefen i samband därmed anført.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Rekryteringskostnader och avskedspremier m. m.* för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 80,000 kronor.

102:o) **Ekiperingsersättningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 103, sid. 207) att till ekiperingsersättningar för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 180,000 kronor.

Under detta anslag böra enligt departementschefens förslag i överensstämmelse med vad som anförts under arméns och marinens motsvarande anslag beräknas kostnaderna för ekiperingshjälp och årligt ekiperingsbidrag enligt de militära avlöningsbestämmelserna till personal på aktiv stat samt ekiperingsbidrag enligt vederbörlig reservbefälsförordning till militär och civilmilitär personal i reserven.

I enlighet härmed har anslaget för nästa budgetår beräknats till 180,000 kronor.

Utskottet.

Departementschefens förslag under förevarande punkt liksom det äskade anslagsbeloppet finner sig utskottet böra tillstyrka.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Ekiperingsersättningar* för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 180,000 kronor.

Avlöningar och familjebidrag åt värnpliktiga.

103:o) **De värnpliktigas avlöning.** Beträffande Kungl. Maj:ts framställningar om anslag till ifrågakvarande ändamål (punkt 104 samt proposition nr 136) jämte i ämnet väckta motioner har riksdagen redan fattat beslut, varom här erinras.

104:o) **Familjebidrag åt värnpliktiga.** Beträffande Kungl. Maj:ts framställningar om anslag till ifrågakvarande ändamål (punkt 105 samt proposition nr 137) jämte i ämnet väckta motioner kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket härmed.

anmäles.

Sjukvård.

105:o) **Sjukvård.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 106, sid. 208—211) att till sjukvård för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 173,000 kronor.

Förevarande anslag föreslås uppdelat liksom fallet är beträffande arméns och marinens motsvarande anslag på fyra olika titlar, en för varje personalgrupp i avlöningshänseende. Förslaget innebär vidare, att kostnaderna för specialundersökningar av för flygtjänstgöring såsom flygförare och flygspanare avsedd personal överförs från övningsanslaget till förevarande anslag och där upptagas under en särskild titel V. Vissa specialundersökningar. Kostnaderna för verks- och tjänsteläkare vid försvarsväsendet, vilka nu avförs från sjunde huvudtitelns anslag till ersättningar åt verksläkare, föreslås slutligen bära från och med nästkommande budgetår utgå från förevarande anslag.

Mot de av departementschefen förordade ändrade grunderna i fråga om anslagsdispositionen har utskottet intet att erinra. Då departementschefens förslag i övrigt under detta anslag jämväl tillstyrkas, hemställer utskottet,

Utskottet

att riksdagen må till *Sjukvård* för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 173,000 kronor.

106:o) **Sjukvårdsmateriel.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 107, sid. 211) att till sjukvårdsmateriel för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 65,000 kronor.

Under arméns sjukvårdsmaterielanslag hava närmare angivits principerna för medelsdispositionen under berörda anslag, vilka principer ansetts bära följas jämväl i avseende å förevarande anslag. Anslaget är sålunda i första hand avsett för den befintliga sjukvårdsmaterielens underhåll, vård, omsättning och förnyelse.

Med tillämpning av i huvudsak samma grunder som angivits i fråga om arméns och marinens motsvarande anslag hava utgifterna för flygvapnets del för ifrågakvarande ändamål uppskattats till 10,000 kronor.

Som särskild post under förevarande anslag har vidare upptagits ett belopp av 55,000 kronor för anskaffning av sjukvårdsmateriel för under nästa budgetår nytillkommande flygförband.

Utskottet.

Under hänvisning till vad utskottet anfört under arméns motsvarande anslag, får utskottet med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förevarande förslag hemställa,

att riksdagen må till *Sjukvårdsmateriel* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 65,000 kronor.

Resor och militärtransporter.

107:o) **De värnpliktigas färdkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 108, sid. 212) och under erinran, att för här ifrågasvarande ändamål anvisats för innevarande budgetår ett anslag av 100,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *De värnpliktigas färdkostnader* för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 130,000 kronor.

108:o) **Reseersättningar m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 109, sid. 212 och 213) att till reseersättningar m. m. för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 115,000 kronor.

I överensstämmelse med vad som anförts under arméns och marinens motsvarande anslag föreslås, att förevarande anslag beräknas under tre särskilda titlar, nämligen resekostnads- och traktamentsersättningar, tjänstgörings- traktamenten samt flyttningersättningar, vilka för nästa budgetår uppskattats till respektive 40,000 kronor, 20,000 kronor och 55,000 kronor.

Utskottet.

Under hänvisning till vad utskottet anfört under arméns motsvarande anslag får utskottet, som tillstyrker den verkställda beräkningen av förevarande anslag, hemställa,

att riksdagen må till *Reseersättningar m. m.* för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 115,000 kronor.

Expenser m. m.

109:o) **Bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt.** I enlighet med Kungl. Maj:t förslag (punkt 110, sid. 213), vilket i förhållande till det för innevarande budgetår anvisade anslaget innebär en ökning med 700,000 kronor, beroende främst på tillkomsten av nya formationer samt inträffade och väntade prisförhöjningar, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt* för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 1,200,000 kronor.

110:o) **Övriga expenser m. m.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 111, sid. 214) och under erinran, att förevarande anslag närmast motsvarar det nu å riksstaten med 110,000 kronor uppförda anslaget till skrivmaterialier och expenser, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Övriga expenser m. m.* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 110,000 kronor.

111:o) **Publikationstryck.** På därom av Kungl. Maj:t gjord framställning (punkt 112, sid. 214 och 215) och under erinran, att förevarande anslag motsvarar det nu å riksstaten uppförda anslaget å 60,000 kronor till tryckningskostnader, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Publikationstryck* för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 60,000 kronor.

Mathållning.

112:o) **Mathållning.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 113, sid. 215 och 216) att till mathållning för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 3,300,000 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 1,520,000 kronor.

Dagskostnadsbeloppet, som för innevarande budgetår beräknas efter 1 krona 10 öre, har för nästa budgetår ansetts böra höjas till 1 krona 35 öre. Med utgångspunkt från 2,290,000 tjänstgöringsdagar hava kostnaderna för manskapets mathållning beräknats till 3,091,500 kronor.

De ökade portionskostnaderna under sjökommendering ävensom kostnaderna för fri förplägnad åt officerare och underofficerare under tjänstgöring utom förläggningssorten hava beräknats till samma belopp som för innevarande budgetår, eller 2,000 kronor för vardera posten.

Vad slutligen angår kostnaderna för bestridande av avlöning, portioner, arbetskläder och sjukvård för kvinnliga köks- och servisbiträden vid flygvapnets matinrättningar hava desamma beräknats till 286,500 kronor.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot den verkställda beräkningen av flygvapnets mathållningsanslag, hemställer,

Utskottet.

att riksdagen må till *Mathållning* för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 3,300,000 kronor.

Intendenturmateriel m. m.

113:o) **Beklädnad.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 114, sid. 216 och 217) att till beklädnad för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 1,500,000 kronor.

I den äldre uppställningen av fjärde huvudtiteln motsvaras förevarande anslag av titlarna I och II under reservationsanslaget till intendenturmateriel,

benämnda respektive Beklädnads- och munderingsutrustning samt Speciell flygarbeklädnad.

För nästa budgetår föreslås, att medel under anslaget beräknas å två särskilda titlar, munderingsutrustning och speciell flygarbeklädnad. I fråga om förstnämnda titel har densamma beräknats efter samma beräkningsgrund, 60 öre för man och tjänstgöringsdag, som för innevarande budgetår. Sistnämnda titel har ansetts böra ökas från 100,000 kronor till 130,000 kronor, beroende på inträffade pristegringar och flygvapnets utbyggnad.

Utskottet. Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot departementschefens förslag till medelsberäkning och anslagsdisposition under förevarande punkt.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Beklädnad* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 1,500,000 kronor.

114:o) **Kasern- och förplägnadsutredning.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 115, sid. 217 och 218) att till kasern- och förplägnadsutredning för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 340,000 kronor.

För nästa budgetår föreslås, att förevarande anslag uppföres under två anslagstitlar, titel I. Kasernutredning och titel II. Förplägnadsutredning, vilka titlar motsvaras av de i innevarande budgetårs intendenturmaterialanslag ingående titlarna III och IV med enahanda benämning.

Departementschefen har icke ifrågasatt någon ändring i beräkningsgrunderna för anslaget.

Utskottet. Utskottet, som tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag under förevarande punkt, får hemställa,

att riksdagen må till *Kasern- och förplägnadsutredning* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 340,000 kronor.

115:o) **Engångskostnader för anskaffning av intendenturmateriel m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 116, sid. 218—220), vilket avser anvisande av medel för bestridande av engångskostnader för anskaffning av beklädnad, kasern- och förplägnadsutredning m. m. till följd av den beslutade utökningen av flygvapnet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Engångskostnader för anskaffning av intendenturmateriel m. m.* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 3,135,000 kronor.

Undervisning och övningar.

116:o) **Undervisningsmateriel m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 117, sid. 220) att till undervisningsmateriel m. m. för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 100,000 kronor

Departementschefens förslag innebär, att ur flygvapnets övningsanslag utbrytas kostnaderna för undervisningsmateriel och läroböcker, dock vad avser läroböcker endast i den mån kostnaderna icke äro att hänföra till tryckningskostnader, i vilket fall de böra belasta anslaget till publikationstryck. I de fall, då kostnaderna för undervisningsmateriel och läroböcker avse mera tillfälliga kurser och skolor, som anordnas efter Kungl. Maj:ts medgivande i varje särskilt fall, böra emellertid jämväl ifrågavarande kostnader inräknas i de för kursen eller skolan beräknade medel och därvid utgå från övningsanslaget.

Från det nya anslaget böra likaledes bestridas samtliga förekommande arvodeskostnader för utarbetande eller överarbetning av reglementen, instruktioner och läroböcker.

Då utskottet intet har att erinra mot den föreslagna anslagsdispositionen eller mot det av Kungl. Maj:t äskade anslagsbeloppet, får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *Undervisningsmateriel m. m.* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 100,000 kronor.

117:o) **Flygvapnets övningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 118, sid. 220—223) att till flygvapnets övningar för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 17,075,000 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 9,000,000 kronor och har beräknats under fyra poster, nämligen 1) drivmedelskostnader för flygmotorer, 2) övriga övningskostnader, 3) flygtillägg m. m. samt 4) tjänstgöringstraktamenten m. m. Härtill hava lagts dels kostnader för säkerställande av väderlektjänsten i fred, dels ock vissa kostnader för genom flygvapnets försorg utförd målflygning för arméns och marinens räkning.

På grund av den ändrade uppställningen av fjärde huvudtiteln föreslås att medelsbehovet under övningsanslaget för nästa budgetår beräknas under tre poster, nämligen 1) drivmedelskostnader för flygmotorer, 2) övriga övningskostnader samt 3) tjänstgöringstraktamenten m. m. Härtill komma kostnaderna för väderlektjänsten till den del de avse annat än avlöningar åt de med denna tjänst sysselsatta anställningshavarna.

I sin skrivelse rörande flygvapnets medelsbehov för budgetåret 1941/42 har flygförvaltningen beräknat posten till drivmedelskostnader för flygmotorer till 18,250,000 kronor, därvid flygtimantalet beräknas till sammanlagt 126,150 timmar. Vidare har ämbetsverket beräknat posten till övriga övningskostnader till 1,800,000 kronor samt posten till tjänstgöringstraktamenten m. m. till 700,000 kronor eller tillhopa 20,750,000 kronor. Härifrån ha dragits 1,850,000 kronor, utgörande beräknade restitutionsmedel. Återstå alltså 18,900,000 kronor.

Medelsbehovet har således av flygförvaltningen uppräknats till mer än det dubbla i förhållande till innevarande års anslag. Ökningen hänför sig främst till den intensifiering av flygverksamheten i olika avseenden, som blir en följd av den utökade flygvapenorganisationen.

Utskottet.

Med hänsyn till att det av flygförvaltningen beräknade antalet flygtimmar för övningsändamål, på sätt i överbefälhavarens utlåtande den 10 december 1940 anförts, på grund av angivna skäl torde böra något reduceras, har departementschefen ansett det av flygförvaltningen beräknade anslagsbeloppet kunna nedsättas med 1,900,000 kronor. Vidare synes departementschefen därifrån böra dragas beräknade kostnader för undervisningsmateriel eller 100,000 kronor. Å andra sidan tillkomma enligt departementschefens förslag vissa kostnader för väderlekstjänsten, nämligen inträdesavgifter för Göta flygflottilj och Tionde flygflottiljen samt årsavgifter till telegrafverket. Dessa kostnader beräknas av flygförvaltningen till 175,000 kronor.

Medelsbehovet under anslaget har i enlighet härmed av departementschefen beräknats till 17,075,000 kronor.

Utskottet.

Utskottet har efter prövning av förevarande anslagsbehov funnit sig böra tillstyrka den av Kungl. Maj:t äskade medelsanvisningen och har intet att erinra mot den av departementschefen förordade ändrade anslagsdispositionen.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Flygvapnets övningar* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 17,075,000 kronor.

Flygmateriel m. m.

118:o) **Anskaffning av flygmateriel.** Kungl. Maj:t hade föreslagit riksdagen (punkt 119) att, i avvaktan på särskild proposition i ämnet, till anskaffning av flygmateriel för budgetåret 1941/42 beräkna ett reservationsanslag av 90,000,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i ovannämnda proposition nr 155 föreslagit riksdagen (punkt 7, sid. 124—127) att för ifrågavarande ändamål för nästa budgetår anvisa ett reservationsanslag av 95,300,000 kronor.

Av det totalbelopp, som i den till grund för Kungl. Maj:ts proposition nr 149 till 1938 års riksdag angående beställning av viss flygmateriel m. m. liggande beräkningarna avsågs för genomförande av den då framlagda uppsättningsplanen, eller — efter avdrag av vissa inbesparade räntekostnader — 65,942,000 kronor, hava ännu icke anvisats enligt planen å budgetåren 1941/42 och 1942/43 belöpande belopp om tillhoppa 10,236,000 kronor. På grund av vissa omDispositioner av uppsättningsplanen erfordras emellertid för densammans fullföljande allenast ett belopp av 6,636,000 kronor, vilket belopp eventuellt kan komma att efter slutuppgörelse rörande vissa leveranser ytterligare något reduceras. Å andra sidan bör nämnda belopp helt utgå under budgetåret 1941/42. Härigenom bliva materielanslagen jämlikt 1936 års försvarsbeslut jämte de tillägg, som beslötos år 1938, slutgiltigt avvecklade.

För tillgodoseende av vissa i propositionen närmare angivna ändamål beräknas under förevarande anslag ytterligare 4,460,000 kronor.

Slutligen har departementschefen — i anslutning till den redogörelse för beräkningarna rörande kostnaderna för den planerade materielanskaffningen under budgetåret 1940/41—1945/46, vilken omnämnts vid behandlingen av frågan om anvisande av medel å tilläggsstat II till riksstaten för innevarande budgetår till anskaffning och förnyelse av flygmateriel (prop. nr 2/1941, bil. 4, punkten 9) — beräknat det å budgetåret 1941/42 belöpande medelsbehovet för fullföljande av nämnda anskaffningsplan till sammanlagt 83,700,000 kronor, därav för flygplankostnader 75,000,000 kronor och för »flottiljcostnader» 8,700,000 kronor.

I enlighet med det anförda skulle medelsbehovet under förevarande anslag för nästkommande budgetår uppgå till (6,636,000 + 4,460,000 + 83,700,000 =) 94,796,000 kronor. Härtill har emellertid lagts ett belopp av 500,000 kronor, motsvarande kostnaderna för avlöning av icke-ordinarie personal, som avlönas med anlåtande av anskaffningsanslag.

Det sammanlagda medelsbehovet under anslaget bliver (94,796,000 + 500,000 =) 95,296,000 kronor, vilket belopp ansetts böra avjämnas till 95,300,000 kronor.

I förevarande sammanhang har för riksdagen anmälts, att fråga uppkommit om en viss mindre ändring i de kostnadsberäkningar som legat till grund för det avtal rörande leverans av flygmateriel mellan flygförvaltningen, å ena sidan, samt Nohabs Flygmotorfabriker Aktiebolag, å den andra, ävensom mellan sistnämnda bolag, å ena sidan, samt i avtalet angivna medleverantörer, å den andra, vilket Kungl. Maj:t efter i propositionen nr 75 till 1940 års urtima riksdag gjord framställning erhållit riksdagens bemyndigande att godkänna (riksdagen skrivelse nr 95).

Frågan gäller utverkande av medgivande till att, därest viss av de ifrågasvarande medleverantörerna utförde den verkstadsbyggnad, som enligt avtalet åläge leverantören att anlägga, genom att inspränga verkstaden i berg, leverantören måtte få tillgodoräkna sig merkostnaden därför på så sätt, att merkostnadens belopp intill 285,000 kronor finge bliva föremål för avskrivning enligt avtalets bestämmelser i den ordning som enligt vid avtalet fogad Bilaga 3 bestämts rörande anskaffningskostnader till visst angivet maximibelopp.

Utskottet, som tagit del av de till ärendet hörande handlingarna, har icke funnit anledning till erinran mot den verkställda beräkningen av anslaget till anskaffning av flygmateriel och tillstyrker således att medelsanvisningen för ändamålet för nästkommande budgetår bestämmas till 95,300,000 kronor.

Mot den föreslagna jämkningen av det mellan flygförvaltningen och Nohabs Flygmotorfabriker Aktiebolag träffade avtalet rörande leverans av flygmateriel har utskottet intet att invända.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Anskaffning av flygmateriel* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 95,300,000 kronor.

Utskottet.

119:o) **Underhåll av flygmateriel.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 120, sid. 224—226) att till underhåll av flygmateriel för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 10,625,000 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 8,250,000 kronor.

Enligt 1936 års försvarsbesluts beräkningar skulle förevarande anslag utgått för budgetåret 1939/40 med 2,550,000 kronor, för budgetåret 1940/41 med 2,830,000 kronor, för innevarande budgetår med 3,110,000 kronor för att efter genomförd organisation uppföras med 3,775,000 kronor.

I sin skrivelse rörande medelsbehovet för nästa budgetår har flygförvaltningen framhållit, att det belopp, 3,110,000 kronor, vartill medelsbehovet under förevarande anslag beräknats enligt de för 1936 års försvarsbeslut grundläggande kostnadsberäkningarna, motsvarade ett beräknat antal flygtimmar av 43,000 och ett antal motortimmar av 52,500. För nästkommande budgetår beräknades emellertid antalet erforderliga flygtimmar till 126,150, motsvarande 150,340 motortimmar. Flygförvaltningen har ansett en höjning av anslaget för nästa budgetår till 11,575,000 kronor erforderlig. Nämda belopp har synts departementschefen böra reduceras till 10,625,000 kronor, beroende främst på att antalet flygtimmar enligt överbefälhavaren bör något minskas.

Utskottet

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot den verkställda beräkningen av förevarande anslag och tillstyrker alltså den av Kungl. Maj:t äskade medelsanvisningen.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Underhåll av flygmateriel* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 10,625,000 kronor.

120:o) **Vapen och ammunition.** Kungl. Maj:t hade föreslagit riksdagen (punkt 121) att till vapen och ammunition för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 3,200,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i ovannämnda proposition nr 155—med ändring av förberörda förslag — föreslagit riksdagen (punkt 8, sid. 127—129) att till nu ifrågavarande ändamål för nästa budgetår anvisa ett reservationsanslag av 6,130,000 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 2,000,000 kronor.

Under ovannämnda punkt i statsverkspropositionen föreslår departementschefen en höjning av anslaget till 3,200,000 kronor. Höjningen hänför sig till det ökade behov av vapen och ammunitionseffekter, som följer av den beslutade ytterligare utökningen av flygvapenorganisationen.

I propositionen nr 155 framhåller departementschefen, att fråga uppkommit

om vidtagande av en viss engångsanskaffning av vapen och ammunition för flygvapnet, hänförande sig till en såsom önskvärd ansedd ombeväpning av flygvapnets för marktjänst avsedda manskapspersonal. Det gäller härvid övergång från karbin- till pistolbeväpning. Den ifrågasatta ombeväpningen vid nu befintliga eller till uppsättning beslutade flygförband har beräknats draga en kostnad av 5,387,000 kronor för anskaffning av kulsprutepistoler och pistoler samt en utgift å tillhoppa 475,800 kronor för anskaffning av ammunition till de ifrågavarande vapnen. Kostnaderna hava ansetts böra fördelas på två budgetår, varav för nästa budgetår 2,930,000 kronor. Anslaget i fråga har i enlighet härmed uppräknats från i statsverkspropositionen föreslagna 3,200,000 kronor till 6,130,000 kronor.

Utskottet finner den föreslagna ombeväpningen av flygvapnets för marktjänst avsedda manskapspersonal ändamålsenlig och har intet att erinra mot att under förevarande anslag medel beräknas härför. Den verkställda beräkningen av anslaget tillstyrkes av utskottet.

Utskottet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Vapen och ammunition* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 6,130,000 kronor.

121:o) **Motorfordon och motorbåtar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 122, sid. 227 och 228) att till motorfordon och motorbåtar för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 1,110,000 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 1,000,000 kronor. Den föreslagna höjningen är föranledd av flygvapenorganisationens utökning och de förhöjda drivmedelskostnaderna.

Departementschefen har förutsatt, att det bör få ankomma på Kungl. Maj:t att fastställa grunderna för anslaget disposition.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och har intet att erinra mot vad departementschefen i samband därmed anfört.

Utskottet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Motorfordon och motorbåtar* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 1,110,000 kronor.

122:o) **Motorvältar för flygfälten.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 123, sid. 228), vilket avser anvisande av medel för anskaffning av motorvältar för Göta flygflottilj och Tionde flygflottiljen, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Motorvältar för flygfälten* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 40,000 kronor.

123:o) **Mörklägnings- och alarmanordningar för Göta flygflottilj och Tionde flygflottiljen.** På därom av Kungl. Maj:t gjord framställning (punkt 124, sid. 228 och 229) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Mörklägnings- och alarmanordningar för Göta flygflottilj och Tionde flygflottiljen* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 30,000 kronor.

124:o) **Eldsläckningsmateriel.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 125, sid. 229 och 230), vilket innebär anvisande av medel för utökning av flygvapnets brandberedskap, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Eldsläckningsmateriel* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 500,000 kronor.

125:o) **Industriens krigsorganisation.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 126, sid. 230 och 231) och under erinran, att förevarande anslag hittills benämnts flygindustriens krigsorganisation och för innevarande budgetår uppförts med 75,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Industriens krigsorganisation* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 85,000 kronor.

D. Vissa försvarsväsendet tillhörande institutioner.

Sjökarteverket.

126:o) **Sjökarteverket: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 129, sid. 242—248) att

dels fastställa av departementschefen förordad personalförteckning för sjökarteverket,

dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för sjökarteverket, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1941/42,

dels ock till Sjökarteverket: Avlöningar för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 477,000 kronor.

Under punkterna 127 och 128 i statsverkspropositionen har departementschefen till behandling upptagit frågan om sjökarteverkets överflyttande till handelsdepartementet ävensom framlagt förslag om vissa ändringar i sjökarteverkets organisation.

Departementschefen har erinrat därom, att i den av landshövding Karl Levinson den 20 december 1939 avgivna Utredning angående statsdepartementens organisation och därmed sammanhängande frågor föreslagits, att sjökarteväsendet — jämte sjökarteverket med underlydande kontrollstationer — överflyttades till handelsdepartementet. Departementschefen har på anförda skäl funnit sig icke för närvarande kunna tillstyrka bifall till förslaget.

Med skrivelse den 1 november 1940 har styrelsen för sjökarteverket till Kungl. Maj:t insänt ett av chefen för sjökarteverket avgivet förslag till vissa ändringar i sjökarteverkets organisation.

Förslaget innebär i huvudsak följande ändringar:

1) Sjömätningssektionen, militärdetaljen och marinassistenten sammanförs till en sjömätningssavdelning.

2) Redaktionerna för Underrättelser för sjöfarande och för Svensk Lots ävensom försäljningskontoret sammanföras till en avdelning för nautiska publikationer.

3) De s. k. militära sjömätningarna överföras från marinen till sjökarteverket, där de handläggas inom sjömättningsavdelningen.

4) Det nautiska kontrollväsendet överflyttas från sjökarteverket till kommerskollegium, varigenom instrumentkontrollavdelningen utgår ur organisationen.

Förslaget om inrättande av en sjömättningsavdelning samt överförande till sjökarteverket av de s. k. militära sjömätningarna har departementschefen på anförda skäl funnit sig icke för närvarande kunna tillstyrka. Enligt departementschefens mening bör den nuvarande sjömättningssektionen alltjämt bibehållas, i varje fall under nästa budgetår. Denna sektion skall enligt verkets instruktion förestås av en officer på flottans stat. Därest det vid den nuvarande sektionsföreståndarens inträde i pensionsåldern skulle med hänsyn till läget inom flottans officerskår anses lämpligt, att föreståndarskapet tillsvidare utövas av en pensionerad officer i flottans reserv, synes departementschefen en dylik anordning få såsom ett provisorium vidtagas, därvid vederbörande bör få tilldelas ett efter sedvanliga grunder utmätt tilläggsarvode.

Förslaget om sammanslagning av redaktionerna för Underrättelser för sjöfarande och för Svensk Lots ävensom försäljningskontoret till en avdelning för nautiska publikationer har synts departementschefen vara ägnat att medföra förenkling och effektivisering inom ifrågavarande grenar av verksamheten och har departementschefen därför förordat bifall till detsamma. Departementschefen har tillstyrkt, att befattningen såsom föreståndare för den nya avdelningen tills vidare inrättas såsom en extra ordinarie tjänst i 24 lönegraden, att den nuvarande befattningen såsom redaktör för Svensk Lots ersättes med en extra ordinarie assistentbefattning i 21 lönegraden, att arvodet till föreståndare å försäljningskontoret indrages samt att en ny kontorsbiträdesbefattning i lönegraden Eo 4 inrättas. Emellertid synes departementschefen hinder ej böra möta mot att låta de angivna befattningarna såsom föreståndare och assistent beklädas av pensionerade officerare med arvode, därest så skulle finnas lämpligt; för sådant fall bör tilläggsarvode utgå enligt hittills tillämpade grunder.

Vad slutligen beträffar frågan om överflyttandet av det nautiska kontrollväsendet till kommerskollegium har departementschefen med erinran om 1936 års försvarsbeslut ansett sig icke böra tillstyrka berörda förslag.

Departementschefen har föreslagit ändrad indelning av anslagen till sjökarteverket, vilket förslag i stort sett innebär, att de medel, vilka hittills varit upptagna å anslagen till omkostnader för sjökorts- och sjömättningsväsendet, till omkostnader för instrumentkontrollavdelningen samt till omkostnader för jordmagnetiska avdelningen fördelats å avlöningsanslaget och de båda nya anslagen till omkostnader och till mättnings- och rekognosceringsverksamhet samt att de hittillsvarande anslagen till Underrättelser för sjöfarande och till

tryckningskostnader för sjökort och andra publikationer överförs till det nya omkostnadsanslaget.

Beträffande medelsbehovet under anslaget för nästa budgetår må följande framhållas.

Såsom framgår av den ovan lämnade redogörelsen för förslag om vissa ändringar i sjökarteverkets organisation har departementschefen funnit, att i stället för den nuvarande arvodesbefattningen som redaktör för Underrättelser för sjöfarande borde inrättas en tjänst såsom föreståndare för avdelningen för nautiska publikationer samt att föreståndarbefattningen tillsvida vidare borde upptagas som en extra ordinarie tjänst i 24:e lönegraden. Vidare föreslås såsom ovan nämnts inrättande av två nya extra ordinarie befattningar å avdelningen för nautiska publikationer, nämligen en assistentbefattning i 21:a lönegraden och en kontorsbiträdesbefattning i 4:e lönegraden. Den nuvarande befattningen såsom redaktör för Svensk Lots skulle därvid ersättas med den nya extra ordinarie assistentbefattningen i 21:a lönegraden — i följd varav det till redaktören nu anslagna arvodet å 3,000 kronor icke vidare kommer att utgå. Vidare skulle det för närvarande till föreståndaren för försäljningskontoret anslagna arvodet å likaledes 3,000 kronor indragas.

Föreståndarna vid kontrollstationerna i Stockholm och Göteborg äro sedan den 1 juli 1938 anställda såsom extra ordinarie tjänstemän i lönegraden Eo 21. Motsvarande befattningshavare vid kontrollstationen i Malmö åtnjuter däremot ett årligt arvode av 5,000 kronor ävensom dyrtidstillägg enligt äldre grunder; härjämte äger han genom särskilt beslut rätt till semester, fri sjukvård samt tjänstledighet under sjukdom i likhet med extra ordinarie tjänsteman. Det synes departementschefen lämpligt, att de tre nämnda föreståndarna erhålla i allo likartade anställningsformer samt att åt kontrollstationsföreståndaren i Malmö därför beredes anställning som extra ordinarie tjänsteman i 21:a lönegraden.

Förevarande avlöningsanslag, som för innevarande budgetår är uppfört med 389,000 kronor, beräknas för nästa budgetår till 477,000 kronor.

Utskottet.

Det av departementschefen framlagda förslaget till vissa ändringar i sjökarteverkets organisation synes utskottet vara ägnat att åstadkomma förenkling och effektivisering i handläggningen av ärendena och finner sig därför böra tillstyrka detsamma.

Vidkommande den ändrade indelningen av anslagen till sjökarteverket synes utskottet densamma vara ändamålsenlig och stå i överensstämmelse med de föreslagna principerna för fjärde huvudtitelns uppställning. Förslagen härutinnan tillstyrkas alltså av utskottet.

Vad slutligen beträffar medelsbehovet under anslaget har utskottet icke funnit anledning till erinran mot de ifrågasatta ändringarna i personalförteckningen liksom ej heller mot den verkställda beräkningen i övrigt av detta anslag.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må

a) fastställa följande personalförteckning för sjökarteverket:

Personalförteckning.

Befattning.	Tjänstemän å ordinarie stat.	Lönegrad.
1 överdirektör		C 6
3 förste aktuarier		A 26
1 aktuarie		A 22
1 kartograf		A 22
1 föreståndare för militärdetaljen (militärkartograf) ...		A 21
1 assistent å jordmagnetiska avdelningen		A 21
1 redogörare		A 18
9 ritare		A 15
6 gravörer		A 15
2 ritbiträden		A 7
1 kanslibitråde		A 7
1 expeditiönsvakt		A 5

Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än 20.

1 föreståndare för avdelningen för nautiska publikationer	Eo 24
3 kontrollstationsföreståndare (i Stockholm, Göteborg och Malmö)	Eo 21
1 assistent (Tidskriften »Underrättelser för sjöfarande»)	Eo 21
1 assistent (Publikationen »Svensk lots»)	Eo 21;

Anm. Befattningarna som föreståndare för avdelningen för nautiska publikationer samt som assistent för publikationen »Svensk lots» må enligt Kungl. Maj:ts beprövande uppehållas av pensionerade officerare i flottans reserv, därvid vederbörande befattningshavare skola äga att, i stället för till extra ordinarie tjänstemän utgående löneförmåner, åtnjuta arvode å sjökarteverkets stat, föreståndaren med 3,600 kronor och assistenten med 3,000 kronor.

b) godkänna följande avlöningsstat för sjökarteverket, att tillämpas tillsvidare från och med budgetåret 1941/42:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis	kronor 200,000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	» 15,900
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	» 174,000
4. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän, förslagsvis	» 31,000
5. Rörligt tillägg, förslagsvis	» 56,100

Summa kronor 477,000;

c) till *Sjökarteverket: Avlöningar* för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 477,000 kronor.

127:o) **Sjökarteverket: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 130, sid. 248—250) att till *Sjökarteverket: Omkostnader* för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 136,000 kronor.

Anslaget har för nästa budgetår beräknats till sammanlagt 136,000 kronor, att fördelas på följande anslagsposter, nämligen sjukvård m. m. förslagsvis 2,000 kronor, resekostnader m. m. förslagsvis 41,500 kronor, expenser m. m. förslagsvis 22,500 kronor samt publikationstryck förslagsvis 70,000 kronor.

Utskottet. Mot den verkställda kostnadsberäkningen har utskottet ingen erinran att göra och tillstyrker alltså det äskade anslaget.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Sjökarteverket: Omkostnader* för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 136,000 kronor.

128:o) **Sjökarteverket: Mättnings- och rekognosceringsverksamhet.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 131, sid. 250—252) att till *Sjökarteverket: Mättnings- och rekognosceringsverksamhet* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 312,700 kronor.

Förslaget innebär, att under detta anslag skulle hänföras följande poster av reservationsanslags natur, nämligen:

1. Fältarbeten till sjöss	kronor	77,000
2. Fältarbeten på land	»	3,000
3. Driftkostnader vid det magnetiska observatoriet på Lovö...	»	2,700
4. Rustning och underhåll m. m.	»	200,000
5. Komplettering av båtmaterial	»	30,000

Beträffande posten nr 5 må framhållas, att enligt uppgjord förnyelseplan borde beståndet av ekobåtar uppgå till tio, vilket antal avsetts skola uppnås genom nybyggnad av en båt under ett vart av de närmaste tre åren. Kostnaden för en fullt utrustad ekobåt uppginge för närvarande till omkring 30,000 kronor, vilket belopp nu beräknats under nämnda post.

Utskottet. Kungl. Maj:ts förslag under förevarande punkt har utskottet lämnat utan erinran.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Sjökarteverket: Mättnings- och rekognosceringsverksamhet* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 312,700 kronor.

129:o) **Sjökarteverket: Revidering av vissa sjökort.** Utskottet, som tagit del av de till ärendet hörande handlingarna, får i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 132, sid. 252), vilket i förhållande till det för innevarande budgetår anvisade anslaget innebär en höjning med 5,000 kronor, hemställa,

att riksdagen må till *Sjökarteverket: Revidering av vissa sjökort* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 10,000 kronor.

130:o) **Sjökarteverket: Bidrag till internationella hydrografiska byrån.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 133, sid. 252 och 253), vilket innebär anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Sjökarteverket: Bidrag till internationella hydrografiska byrån* för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 15,000 kronor.

Krigsarkivet.

131:o) **Krigsarkivet: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 134, sid. 253 och 254) att

dels fastställa av departementschefen förordad personalförteckning för krigsarkivet,

dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för krigsarkivet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1941/42,

dels ock till Krigsarkivet: Avlöningar för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 44,700 kronor.

Krigsarkivets verksamhet finansieras för närvarande med anlåtande av medel från lantförsvarets avlönings- och omkostnadsanslag. Avlöningskostnaderna hava därvid tagits i beräkning under staten för arméstaben jämte krigsarkivet. Härjämte har i riksstaten för innevarande budgetår upptagits ett särskilt anslag för konservering av vissa krigsarkivets samlingar. Departementschefen föreslår, att för krigsarkivet uppföras i riksstaten tre särskilda anslag, ett för avlöningar, ett för omkostnader samt ett för samlingars konservering m. m., sammanförda under en gemensam rubrik »Krigsarkivet».

För nästa budgetår ifrågasättes icke någon ändring beträffande den för krigsarkivet avsedda personalen.

Mot den föreslagna personalförteckningen och avlöningsstaten för krigsarkivet har utskottet intet att erinra liksom ej heller mot den ifrågasatta anslagsuppdelningen.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må

a) fastställa följande personalförteckning för krigsarkivet:

Utskottet.

Personalförteckning.

Befattning.	Lönegrad.
1 krigsarkivarie	A 28
2 expeditionsvakter	A 5
1 kontorsbiträde	A 4;

b) godkänna följande avlöningsstat för krigsarkivet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1941/42:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> kronor	22,000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	» 11,670
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ...	» 6,300
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 4,730

Summa kronor 44,700;

c) till *Krigsarkivet*: *Avlöningar* för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 44,700 kronor.

132:o) **Krigsarkivet: Omkostnader.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 135, sid. 254) och med förmålan, att anslaget beräknats under tre poster, nämligen en för sjukvård m. m., en för reseersättningar och en för expenser, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Krigsarkivet*: *Omkostnader* för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 7,200 kronor.

133:o) **Krigsarkivet: Samlingars konservering m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 136, sid. 254) och under erinran, att motsvarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 5,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Krigsarkivet*: *Samlingars konservering m. m.* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 6,000 kronor.

Armémuseum.

134:o) **Armémuseum: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 137, sid. 255 och 256) att

dels fastställa av departementschefen förordad personalförteckning för armémuseum,

dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för armémuseum, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1941/42,

dels ock till Armémuseum: *Avlöningar* för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 42,600 kronor.

Kostnaderna för avlöning m. m. för den till armémuseum knutna personalen hava hittills bestritts från lantförsvarets avlöningsanslag. För bestridande

av museets omkostnader åter hava medel beräknats under lantförsvarets undervisningsanslag. Departementschefens förslag innebär, att för museet upptagas tre särskilda anslag i riksstaten, nämligen ett för avlöningar, ett för omkostnader och ett för samlingars konservering m. m., sammanförda under en gemensam rubrik »Armémuseum».

Departementschefen har icke ifrågasatt någon förändring i personalbesättningen.

Utskottet har intet att erinra mot Kungl. Maj:ts förslag under förevarande punkt.

Utskottet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) fastställa följande personalförteckning för armémuseum:

Personalförteckning.

Befattning.	Lönegrad.
1 styresman	A 27
1 museiteknisk assistent.....	A 21
1 rustmästare	A 13
1 biträde för textilvården	A 6
3 vaktmästare	A 5;

Anm. Atnjuter innehavare av ordinarie befattning pension för stats-tjänst, skall å lönen avdragas ett belopp motsvarande honom tillkommande pensionsförmåner, dyrtidstillägg oberäknat;

b) godkänna följande avlöningsstat för armémuseum, att tilllämpas tills vidare från och med budgetåret 1941/42:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> kronor	36,000
2. Arvode till en extra assistent	» 1,200
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 5,400
	<hr/>
	Summa kronor 42,600;

c) till *Armémuseum*: *Avlöningar* för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 42,600 kronor.

135:o) **Armémuseum: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 138, sid. 256) och med förmälan, att anslaget beräknats under tre delposter, en för sjukvård m. m., en för reseersättningar och en för expenser, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Armémuseum*: *Omkostnader* för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 3,100 kronor.

136:o) **Armémuseum: Samlingars konservering m. m.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 139, sid. 256 och 257) och med erinran, att medel för ifrågavarande ändamål hittills beräknats under lantförsvarets undervisningsanslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Armémuseum: Samlingars konservering m. m.* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 13,000 kronor.

Försvarsväsendets kemiska anstalt.

137:o) **Försvarsväsendets kemiska anstalt: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 140, sid. 257—260) att

dels fastställa av departementschefen förordad personalförteckning för försvarsväsendets kemiska anstalt,

dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för försvarsväsendets kemiska anstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1941/42,

dels ock till Försvarsväsendets kemiska anstalt: Avlöningar för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 86,000 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 78,000 kronor.

Departementschefen har föreslagit, att den nu befintliga verkmästarbefattningen i lönegrad A 14 måtte utbytas mot en befattning såsom tygförvaltare av 2. klassen i lönegrad Ca 15.

I övrigt ifrågasättes icke någon annan ändring än den som betingas av de nya principerna för avlöningsstaternas uppställning och beräkning.

Utskottet.

Den föreslagna ändringen i personalförteckningen tillstyrkes av utskottet, som lämnat Kungl. Maj:ts förslag jämväl i övrigt utan erinran.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) fastställa följande personalförteckning för försvarsväsendets kemiska anstalt:

Beställning (befattning).	Personalförteckning.	Lönegrad.
Tjänstemän å ordinarie stat.		
<i>Militär personal.</i>		
1 överstelöjtnant eller major, styresman, arvode		Oa 5 eller Oa 4
1 kapten, arbetsofficer, arvode		Oa 3
<i>Civilmilitär personal.</i>		
2 tygförvaltare av 2. klassen		Ca 15
<i>Civil personal.</i>		
1 professor		A 30
1 ingenjör		A 27
1 kemisk assistent		A 22
1 kanslibitråde		A 7
1 expeditionsvakt		A 5;

Ann. 1. Befattningen som kemisk assistent må icke utan Kungl. Maj:ts medgivande tillsättas annat än på förordnande.

Ann. 2. Innehavare av beställning som tygförvaltare av 2. klassen är skyldig underkasta sig transport till motsvarande beställning vid fälttygkåren;

b) godkänna följande avlöningsstat för försvarsväsendets kemiska anstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1941/42:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 69,650
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	» 5,730
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 10,620
Summa kronor 86,000;	

c) till *Försvarsväsendets kemiska anstalt: Avlöningar* för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 86,000 kronor.

138:o) **Försvarsväsendets kemiska anstalt: Omkostnader.** Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag (punkt 141, sid. 260 och 261) eller mot vad departementschefen i samband därmed anfört, får hemställa,

att riksdagen må till *Försvarsväsendets kemiska anstalt: Omkostnader* för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 20,000 kronor.

139:o) **Försvarsväsendets kemiska anstalt: Forskningsverksamhet.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 142, sid. 261 och 262) att till *Försvarsväsendets kemiska anstalt: Forskningsverksamhet* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 85,000 kronor.

För experimentkostnader m. m. på här ifrågavarande område hava under de tre vapengrenarna för innevarande budgetår beräknats tillhopa 55,000 kronor.

Med hänsyn till angelägenheten av att kemiska anstaltens forskningsverksamhet kan bedrivas i erforderlig utsträckning, har departementschefen för nästa budgetår föreslagit ett till 85,000 kronor förhöjt belopp.

Utskottet tillstyrker, att medel för här ifrågavarande ändamål anvisas under ett särskilt i riksstaten uppfört reservationsanslag, och har intet att erinra mot det föreslagna anslagsbeloppet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Försvarsväsendets kemiska anstalt: Forskningsverksamhet* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 85,000 kronor.

Militärmeteorologisk informationstjänst.

140:o) **Militärmeteorologisk informationstjänst: Avlöningar.** Kungl. Maj:t hade föreslagit riksdagen (punkt 143) att, i avbidan på den proposition i ämnet,

Utskottet.

som senare komme att avlätas, till Militärmeteorologisk informationstjänst: Avlöningar för budgetåret 1941/42 beräkna ett förslagsanslag av 62,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i proposition nr 190, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 28 mars 1941, föreslagit riksdagen (punkt 1) att

dels fastställa av departementschefen förordad personalförteckning för den militärmeteorologiska informationstjänsten,

dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för den militärmeteorologiska informationstjänsten, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1941/42,

dels ock till Militärmeteorologisk informationstjänst: Avlöningar för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 82,000 kronor.

Departementschefen har meddelat, att överbefälhavaren över rikets försvarskrafter framlagt förslag till omorganisation av den militärmeteorologiska informationstjänsten, vilket förslag innebar den principiella förändringen gentemot vad som för närvarande gäller, att verksamheten skulle för såväl freds- som krigsförhållanden utbrytas ur sitt nuvarande organisatoriska samband med statens meteorologisk-hydrografiska anstalt för att i stället helt omhänderhavas av ett särskilt inrättat organ, benämnt militära väderlekscentralen och lydande under chefen för flygvapnet. I avseende å personalbehovet innebar förslaget vissa utökningar och förändringar i förhållande till den nuvarande personalstaten.

Departementschefen har icke funnit sig beredd att på grundval av den föreliggande utredningen förordna ett fullständigt utbrytande av den militärmeteorologiska informationstjänsten från den nuvarande anknypningen till statens meteorologisk-hydrografiska anstalt, utan ansett frågan härom böra upptagas till bedömande först i den mån ytterligare skäl för en sådan åtgärd må komma att förebringas. Däremot har departementschefen ansett sig böra lämna sin medverkan till att den militärmeteorologiska informationstjänsten, med bibehållande i princip av den nuvarande organisationsformen, tillföres ytterligare arbetskraft och att själva väderlekstjänstens utövande instruktionsmässigt nära anknytes till flygvapnet.

I nämnda hänseenden har departementschefen till en början förordat, att för utövande av den militära väderlekstjänsten en särskild avdelning, benämnd militärmeteorologiska avdelningen, inrättas inom meteorologisk-hydrografiska anstalten vid sidan av de två redan befintliga hydrografiska och meteorologiska avdelningarna; hittills har den militärmeteorologiska informationstjänsten i fredstid sorterat under anstaltens meteorologiska avdelning. Chef för den nya avdelningen synes departementschefen i likhet med vad som gäller för de båda andra avdelningarna böra vara en byrådirektör, placerad i 28:e lönegraden. Emellertid synes den nya byrådirektörsbefattningen i varje fall till en början icke böra uppföras å ordinarie stat utan tills vidare bestridas av en extra ordinarie tjänsteman i nämnda lönegrad. Härigenom skulle den nuvarande föreståndarbefattningen kunna överföras på övergångs-

stat. Vidare har departementschefen funnit påkallat, att vid avdelningen finnes en befattning som förste militärmeteorolog i lönegraden A 24.

Förutom de nämnda befattningarna synes departementschefen vid den militärmeteorologiska avdelningen böra finnas de två nuvarande ordinarie befattningarna som militärmeteorologer i lönegraden A 18. Den övriga personalen vid anstalten synes tills vidare liksom för närvarande böra utgöras av icke-ordinarie befattningshavare. I fråga om den icke-ordinarie personalen, för närvarande 1 militärmeteorolog i lönegraden Eo 18 och 5 assistenter i lönegraden Eo 12, finner sig departementschefen icke böra föreslå annan ändring än att medel beräknas för avlönande av ytterligare 1 assistent i lönegraden Eo 12, varjämte visst belopp ansetts böra beräknas under vederbörande anslagspost för anställande av mera tillfällig arbetshjälp.

För tillgodoseende av intresset att den militära väderlekstjänstens utövning sker i så nära kontakt med vederbörande militära myndigheter som möjligt synes det departementschefen lämpligt, att föreskrifter utfärdas om att anstaltens militärmeteorologiska avdelning i allt vad som rör avdelningens fackverksamhet skall vara anknuten till flygvapnet.

Förevarande anslag, som för innevarande budgetår är uppfört med 58,000 kronor, beräknas för nästa budgetår till 82,000 kronor.

Utskottet delar departementschefens betänkligheter mot ett genomförande nu av överbefälhavarens förslag om ett fullständigt utbrytande av den militärmeteorologiska informationstjänsten från den nuvarande anknytningen till statens meteorologisk-hydrografiska anstalt. I likhet med departementschefen anser utskottet, att denna fråga bör upptagas till bedömande först i den mån ytterligare skäl för en sådan åtgärd må komma att förebringas. Utskottet, som förutsätter att Kungl. Maj:t har sin uppmärksamhet riktad på förevarande spörsmål, har funnit sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förevarande förslag, vilket i huvudsak innebär, att den militärmeteorologiska informationstjänsten, med bibehållande i princip av den nuvarande organisationsformen, tillföres ytterligare arbetskraft och att själva väderlekstjänstens utövande instruktionsmässigt nära anknutes till flygvapnet.

Utskottet.

Under åberopande av det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen må

a) fastställa följande personalförteckning för den militärmeteorologiska informationstjänsten:

Personalförteckning.

Befattning.	Tjänstemän å ordinarie stat.	Lönegrad.
1 förste militärmeteorolog		A 24
2 militärmeteorologer		A 18
	Tjänsteman å övergångsstat.	
1 föreståndare		A 24

Extra ordinarie tjänsteman i högre lönegrad än 20.

1 byrådirektör Eo 28;

Anm. Så länge innehavaren av den å övergångsstat uppförda befattningen som föreståndare kvarstår i denna befattning, skall befattningen som förste militärmeteorolog hållas vakant;

b) godkänna följande avlöningsstat för den militärmeteorologiska informationstjänsten, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1941/42:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> kronor	23,300
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	» 48,000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 10,700
<hr/>	
Summa förslagsanslag kronor	82,000;

c) till *Militärmeteorologisk informationstjänst: Avlöningar* för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 82,000 kronor.

141:o) **Militärmeteorologisk informationstjänst: Omkostnader.** Kungl. Maj:t hade föreslagit riksdagen (punkt 144) att, i avbidan på den proposition i ämnet, som senare komme att avlätas, till Militärmeteorologisk informationstjänst: Omkostnader för budgetåret 1941/42 beräkna ett förslagsanslag av 19,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i ovannämnda proposition nr 190 föreslagit riksdagen (punkt 2) att för här ifrågavarande ändamål för nästa budgetår anvisa ett förslagsanslag av 24,500 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 19,000 kronor.

Anslaget har för nästa budgetår beräknats till 24,500 kronor med uppdelning å följande poster, nämligen sjukvård m. m., reseersättningar, telefon- och telegramkostnader samt övriga expenser.

Departementschefen har ansett det böra få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa stat för anslaget, därvid anslagsposterna till reseersättningar och till övriga expenser böra maximeras.

Utskottet.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag eller mot vad departementschefen i samband därmed anfört.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Militärmeteorologisk informationstjänst: Omkostnader* för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 24,500 kronor.

Försvarsväsendets centrala civilanställningsbyrå.

142:o) **Försvarsväsendets centrala civilanställningsbyrå: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 145, sid. 264—266) att

dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för försvarsväsendets centrala civilanställningsbyrå, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1941/42,

dels ock till Försvarsväsendets centrala civilianställningsbyrå: Avlöningar för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 24,500 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 22,800 kronor.

Departementschefen har — med erinran, att statens arbetsmarknadskommission från och med den 1 juli 1940 tills vidare under den tid, civilianställningsbyrån vore underställd kommissionen, övertagit de uppgifter, som åläge byråns styrelse — föreslagit, att medelsbehovet under civilianställningsbyråns avlöningsanslag beräknas i överensstämmelse med hitintills tillämplade grunder, dock med den ändringen som betingas av de civila avlöningsstaternas ändrade uppställning.

Vid beräkningen av avlöningsanslaget har förutsatts, att byrån under nästa budgetår kan komma att ånyo organiseras såsom självständig institution med särskild styrelse.

Kungl. Maj:ts förslag eller vad departementschefen i samband därmed anført har icke givit utskottet anledning till erinran.

Utskottet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för försvarsväsendets centrala civilianställningsbyrå, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1941/42:

Avlöningsstat:

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	kronor	500
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	»	19,800
3. Sammanträdesarvoden à 20 kronor per dag till civilianställningsbyråns styrelses ledamöter och suppleanter, <i>förslagsvis</i>	»	1,200
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	3,000
Summa kronor		24,500;

b) till *Försvarsväsendets centrala civilianställningsbyrå: Avlöningar* för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 24,500 kronor.

143:o) **Försvarsväsendets centrala civilianställningsbyrå: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 146, sid. 266 och 267) och under erinran, att förevarande anslag är för budgetåret 1940/41 uppfört med 3,900 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Försvarsväsendets centrala civilianställningsbyrå: Omkostnader* för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 2,600 kronor.

Försvarsväsendets radioanstalt.

144:o) **Försvarsväsendets radioanstalt.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 147, sid. 267—269) att till försvarsväsendets radioanstalt för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 80,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i proposition nr 211, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 18 april 1941, föreslagit riksdagen bemyndiga Kungl. Maj:t att i avvaktan på statsmakternas slutliga ståndpunktstagande till frågan om försvarsväsendets radioanstalts organisation i huvudsaklig anslutning till vad i berörda statsrådsprotokoll anförts vidtaga de åtgärder, som för det ändamålsenliga bedrivandet av anstaltens verksamhet må finnas av omständigheterna påkallade.

För närvarande finnes å riksstatens fjärde huvudtitel under avdelning B. Försvarsstaben uppfört ett reservationsanslag å 27,000 kronor, avsett för bestridande av kostnaderna för drift och underhåll av försvarsstabens radioanstalt ävensom för arvodeskostnader för viss till anstalten kommanderad personal. Med hänsyn till att anstaltens verksamhet avser att tillgodose samtliga försvarsgrenars intressen, har föreslagits, att det för anstalten avsedda anslaget upptages under huvudavdelningen »Vissa försvarsväsendets institutioner» och att anstaltens benämning ändras till »Försvarsväsendets radioanstalt».

I statsverkspropositionen har departementschefen erinrat om att frågan om radioanstaltens allmänna organisation enligt ett av chefen för försvarsstaben den 8 september 1939 framlagt förslag upptogs till behandling först vid framläggandet av 1940 års statsverksproposition. Därvid fann sig departementschefen böra tillstyrka (fjärde huvudtiteln, punkten 8), att utbyggandet av försvarsstabens radioanstalt under budgetåret 1940/41 påbörjades i den av chefen för försvarsstaben för samma budgetår förordade omfattningen. Däremot ansåg departementschefen det vara för tidigt att för det dåvarande fatta ståndpunkt till frågan, huruvida den ytterligare utbyggnad, som föreslagits för budgetåren 1941/42 och 1942/43, borde komma till stånd.

I särskild skrivelse den 7 september 1940 framlade chefen för försvarsstaben sedermera ett förslag, som syftade till att det fullständiga utbyggandet av radioanstalten skulle äga rum redan under budgetåret 1941/42. Samtidigt föreslogs en i förhållande till det ursprungliga förslaget i vissa hänseenden utökad personalbesättning vid anstalten. För tillgodoseende av anstaltens personalbehov föreslogos vissa kaderökningar vid armén och marinen utöver de för ändamålet för innevarande budgetår medgivna. Den till anstalten kommanderade personalen förutsattes skola erhålla särskilda arvoden efter samma grunder som medgivits för innevarande budgetår.

Departementschefen har anført, att han för egen del finner de av överbefälhavaren i berörda skrivelse anförda skälen för ett utbyggande av radioanstalten bärande. I och för sig har departementschefen ansett sig icke hava någon erinran att framställa mot det av överbefälhavaren framlagda förslaget till personalbesättning vid fullt genomförd organisation. Medelsbehovet för radioanstalten för nästa budgetår, som av överbefälhavaren beräknats till 100,000 kronor, har av departementschefen ansetts kunna begränsas till 80,000 kronor.

I propositionen nr 211 har departementschefen meddelat, att överbefälhavaren efter statsverkspropositionens avlämnande — med frångående av det av chefen för försvarsstaben framlagda förslaget — hemställt om en ytterligare avsevärd utbyggnad av radioanstalten. Utbyggnaden skulle enligt det nya förslaget försiggå i tre skeden under budgetåren 1940/41—1942/43. Medelsbehovet har i anslutning härtill beräknats för innevarande budgetår till 900,000 kronor, därav för bestridande av engångsutgifter 550,000 kronor och av driftkostnader 350,000 kronor, samt för budgetåret 1941/42 till 1,090,000 kronor. Årskostnaderna hava vid fullt utbyggd organisation beräknats uppgå till 1,423,000 kronor.

Departementschefen har för egen del i ärendet anfört följande.

Det i skrivelsen den 23 januari 1941 innefattade förslaget syftar till väsentliga utvidgningar av radioanstalten icke blott i förhållande till dess nuvarande organisation utan även jämfört med den organisation, som av chefen för försvarsstaben föreslagits i september 1940 och som tillstyrkts i årets statsverksproposition. Bland annat föreslås ett avsevärt antal civila tjänstemän skola anställas vid anstalten. Jämväl enligt min mening skulle en lösning av anstaltens organisationsfråga i huvudsaklig överensstämmelse med de i skrivelsen förordade riktlinjerna vara ägnad att ur effektivitetssynpunkt medföra beaktansvärda fördelar. Dessa fördelar skulle vinnas bland annat genom att bereda en avsevärd del av den för närvarande i anstaltens verksamhet sysselsatta personalen en fastare och ekonomiskt mera gynnsam ställning än som nu kan erbjudas; till stor del utgöres nämligen den nuvarande personalen av till tjänstgöring inkallade värnpliktiga samt av frivilliga, en anordning som i längden torde bli ohållbar. Innan åtgärder i nämnda syfte kunna vidtagas, måste emellertid en omsorgsfull avvägning verkställas av de fördelar, som stå att vinna, gentemot de merutgifter, med vilka ett genomförande av förslaget är förenat. I samband härmed bör göras en ingående granskning av den föreslagna löneställningen för den civila personalen. Jämförelse bör därvid sökas med personal med motsvarande arbetsuppgifter eller kvalifikationer inom andra delar av statsförvaltningen. Även lokalfrågan alltjämt olösta läge försvårar bedömandet av spörsmålet om organisationens slutliga och detaljerade utformning.

Med hänsyn till vad nu anförts finner jag mig icke för närvarande beredd att taga ståndpunkt till den föreliggande frågan i hela dess vidd. Vissa omständigheter tala emellertid för att en ytterligare förstärkning av radioanstaltens organisation utöver vad som förutsatts i det tidigare till riksdagens behandling hänskjutna förslaget kan bli ofrånkomlig redan under nästa budgetår. De riktlinjer, som uppdragits i det senast framlagda förslaget, synas ägnade att tjäna till ledning vid utformningen av de åtgärder, vilka i ett sådant läge böra vidtagas. De ytterligare erfarenheter, som kunna vinnas vid tillämpningen av en sålunda utvidgad organisation, torde bli av värde vid ett senare bedömande av frågan om radioanstaltens mera permanenta infogande i den militära organisationen. I betraktande av vad nu anförts har det syntts mig lämpligt att lämna riksdagen tillfälle att, innan avgörande träffas rörande det i statsverkspropositionen framlagda förslaget i ämnet, taga del jämväl av det senaste förslaget. I anslutning därtill torde riksdagens bemyndigande böra utverkas för Kungl. Maj:t att i avvaktan på statsmakternas slutliga ståndpunktstagande till frågan om radioanstaltens organisation vidtaga de åtgärder i detta hänseende som för det ändamålsenliga bedrivandet av anstaltens verksamhet må finnas av omständigheterna påkallade.

Jag vill emellertid förutskicka, att inrättande av nya ordinarie eller extra

ordinarie tjänster icke torde böra äga rum, innan ett någorlunda säkert bedömande av frågan rörande omfattningen av den framtida verksamheten vid radioanstalten kan göras. När tillräckliga hållpunkter härför föreligga, lära hithörande spörsmål ånyo få föreläggas riksdagen. Intill dess så skett, torde det ytterligare personalbehov, som kan uppkomma, få tillgodoses genom kommandering av militär personal eller anställande av civila extra befattningshavare. Kostnaderna för av Kungl. Maj:t i enlighet med det anförda vidtagna åtgärder torde, i den mån för anstalten anvisat riksstatsanslag icke förslår, få avföras från vederbörligt förskottsanslag.

Utskottet.

Utskottet, som granskat det av överbefälhavaren senast framlagda förslaget, har funnit detsamma innebära vissa fördelar. Med hänsyn till de ovissa faktorer, som beröra förslaget i fråga, synes slutlig ställning till detsamma dock icke nu böra tagas. Då en ytterligare förstärkning av radioanstaltens organisation kan komma att bli ofrånkomlig redan under nästa budgetår, synes utskottet de riktlinjer, som uppdragits i berörda förslag, ägnade att tjäna till ledning vid utformningen av de åtgärder, vilka närmast böra vidtagas. Utskottet tillstyrker i anslutning härtill riksdagen bemyndiga Kungl. Maj:t att i avvaktan på statsmakternas slutliga ståndpunktstagande till frågan om radioanstaltens organisation vidtaga de åtgärder i detta hänseende, som för det ändamålsenliga bedrivandet av anstaltens verksamhet må finnas av omständigheterna påkallade.

Mot det äskade anslaget har utskottet intet att erinra.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) till *Försvarsväsendets radioanstalt* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 80,000 kronor;

b) bemyndiga Kungl. Maj:t att i avvaktan på statsmakternas slutliga ståndpunktstagande till frågan om försvarsväsendets radioanstalts organisation i huvudsaklig anslutning till vad i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 18 april 1941 anförts vidtaga de åtgärder, som för det ändamålsenliga bedrivandet av anstaltens verksamhet må finnas av omständigheterna påkallade.

Garnisonssjukvården m. m.

145:o) **Karolinska sjukhusets garnisonsavdelningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 148, sid. 269—273) att

dels fastställa av departementschefen förordad personalförteckning för den till Karolinska sjukhusets garnisonsavdelningar knutna personalen,

dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för Karolinska sjukhusets garnisonsavdelningar, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1941/42,

dels ock till Karolinska sjukhusets garnisonsavdelningar för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 74,000 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 53,500 kronor.

Departementschefens förslag innebär, att medel måtte beräknas för avlönande i lönegraden Ex 22 av ytterligare en underläkare, ävensom att ett arvode av 5,280 kronor upptages för den läkare, som förestår den i garnisons-sjukhusets lokaler inrymda röntgen- och ljusavdelningen. Vidare föreslås, att vid Karolinska sjukhusets till garnisonssjukhuset förlagda avdelningar måtte anställas en predikant mot åtnjutande av ett arvode av 600 kronor för år.

Den föreslagna förstärkningen av personalen vid Karolinska sjukhusets garnisonsavdelningar finner utskottet motiverad och tillstyrker, att personalförteckningen ändras i enlighet härmed. Då utskottet ej heller har något att erinra mot den verkställda beräkningen i övrigt under anslaget, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) fastställa följande personalförteckning för den till Karolinska sjukhusets garnisonsavdelningar knutna personalen:

Personalförteckning.

Befattning.	Lönegrad resp. arvode.
<i>Ordinarie beställningshavare.</i>	
1 regementsläkare	Ca 26
<i>Icke-ordinarie befattningshavare.</i>	
4 underläkare vid kirurgiska och medicinska avdelningarna	Ex 22
<i>Personal med arvoden.</i>	
1 läkare vid kirurgiska eller medicinska garnisonsavdelningarna, arvode	7,500
1 läkare vid venerologiska avdelningen, arvode	4,650
1 läkare vid röntgen- och ljusavdelningen, arvode	5,280
1 ögonläkare, arvode	2,340
1 sjukhusväbel, arvode	2,440
1 predikant, arvode	600;

b) godkänna följande avlöningsstat för Karolinska sjukhusets garnisonsavdelningar, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1941/42:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> kronor	11,000
2. Arvoden till i personalförteckning upptagen arvodespersonal, <i>förslagsvis</i>	» 27,000
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	» 30,000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 6,000

Summa kronor 74,000;

c) till Karolinska sjukhusets garnisonsavdelningar för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 74,000 kronor.

146:o) **Garnisonssjukhusen: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 149, sid. 274—277) att, med godkännande av vid statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 3 januari 1941 fogat förslag till stat för garnisonssjukhusen, att tillämpas under budgetåret 1941/42, till Garnisonssjukhusen: Avlöningar för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 868,000 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 820,000 kronor.

Departementschefen har tillstyrkt ett av arméförvaltningens civila departement och sjukvårdsstyrelse framlagt förslag om överflyttande till gruppen icke-ordinarie befattningshavare (löneplanen MEO) av samtliga nu under gruppen betjäningpersonal upptagna eldare, portvakter, maskintvättare, snickare och kokerskor. Vidare skulle den vid garnisonssjukhuset i Eksjö som betjäningpersonal avlönade köksföreståndarinnan överflyttas till den icke-ordinarie personalen såsom köksföreständerska av 1. klassen i lönegrad MEO 8. Slutligen föreslås att bland den icke-ordinarie personalen upptages en för garnisonssjukhuset i Eksjö avsedd befattning såsom eldare av 2. klassen i lönegraden MEO 5.

Beträffande ett av civila departementet och sjukvårdsstyrelsen framställt förslag till löne reglering för den övriga nu såsom betjäningpersonal anställda personalen är departementschefen icke beredd att i förevarande sammanhang taga slutlig ställning till detsamma. Beslut härutinnan — liksom även i fråga om ett av förenämnda myndigheter väckt förslag att redan under innevarande budgetår genomföra den ifrågasatta löne regleringen för samtlig nu avsedd personal — synes departementschefen senare få fattas av Kungl. Maj:t. Oavsett vilken lösning därvid kan befinnas vara den lämpligaste för ordnandet av personalens anställningsförhållanden föreslår departementschefen, att för nästkommande budgetår personalen i staten upptages såsom betjäningpersonal och medel för dess avlöning beräknas under en särskild för betjäningpersonalen förslagsvis beräknad delpost under anslaget. Därest personalen skulle framdeles före utgången av nämnda budgetår beredas icke-ordinarie anställningsform, synes det departementschefen få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela föreskrift därom, att kostnaderna för den ifrågasvarande personalens avlöning må bestridas med anlåtande av de under nyssnämnda delpost beräknade medlen.

Utskottet. Kungl. Maj:ts förslag till löne reglering för viss grupp betjäningpersonal vid garnisonssjukhusen, innebärande att denna grupp upptages såsom extra ordinarie tjänstemän enligt den i militära icke-ordinariereglementet intagna löneplanen för dylika tjänstemän, finner sig utskottet böra tillstyrka. Vad departementschefen i övrigt anfört under denna punkt har icke föranlett till någon erinran från utskottets sida. Det framlagda förslaget till stat för garnisonssjukhusen tillstyrkes likaledes av utskottet.

Utskottet hemställer

att riksdagen må, med godkännande av det vid statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 3 januari 1941 fogade förslaget till stat för garnisonssjukhusen, att tillämpas under budgetåret 1941/42, till *Garnisonssjukhusen: Avlöningar* för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 868,000 kronor.

147:o) **Garnisonssjukhusen: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 150, sid. 277), vilket i förhållande till det för innevarande budgetår anvisade anslaget innebär en ökning med 225,000 kronor, beroende i huvudsak på höjningarna av arbetslöner och materielpriser, hemställer utskottet,

att riksdagen må, till *Garnisonssjukhusen: Omkostnader* för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 1,000,000 kronor.

148:o) **Militärapoteket: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 151, sid. 277—280) att

dels fastställa av departementschefen förordad personalförteckning för militärapoteket,

dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för militärapoteket, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1941/42,

dels ock till Militärapoteket: Avlöningar för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 97,000 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 88,200 kronor.

Departementschefen föreslår, att anslaget måtte uppräknas för möjliggörande av anställande av ytterligare en apotekare med arvode, motsvarande lönen enligt lönegraden A 20. Vidare föreslås att under anslaget anvisas dels 2,200 kronor för anställande vid apoteket av ytterligare en städerska, dels ock 3,000 kronor för beredande av möjlighet till anställande av semestervikarier under sjukdom, varjämte en ökning av delposten till rörligt tillägg ansetts bliva erforderlig.

Departementschefen förutsätter, att de efter viss lönegrad bestämda arvoden skola vara förenade med rätt till kristillägg att utgå från fjärde huvudtitelns kristilläggsanslag.

Mot den förordade personalförteckningen och avlöningsstaten har utskottet intet att erinra liksom ej heller mot vad departementschefen under förevarande anslag föreslagit.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må

a) fastställa följande personalförteckning för militärapoteket:

Personalförteckning.

1 apoteksföreståndare, arvode	A 26
1 biträdande apoteksföreståndare, arvode	A 22
5 apotekare, arvoden	A 20;

Anm. Från arvoden skoll avdrag göras med belopp motsvarande tjänste- och familjepensionsavdragen för ordinarie tjänstemän i vederbörande lönegrad.

Utskottet.

b) godkänna följande avlöningsstat för militärapoteket, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1941/42:

Avlöningsstat.

1. Arvoden motsvarande lönen till den i personalförteckning upptagna personalen, <i>förslagsvis</i> ...	kronor 57,000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	» 4,260
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ...	» 18,000
4. Avlöningar till betjäningpersonal	» 6,650
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 11,090
	<hr/>
	Summa kronor 97,000;

c) till *Militärapoteket*: *Avlöningar* för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 97,000 kronor.

149:o) **Militärapoteket: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 152, sid. 280 och 281) och under erinran, att anslaget för innevarande år är uppfört med 300,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Militärapoteket*: *Omkostnader* för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 304,000 kronor.

150:o) **Sero-bakteriologisk verksamhet.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 153, sid. 281—284) att till sero-bakteriologisk verksamhet för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 33,000 kronor.

I enlighet med Kungl. Maj:ts i 1940 års statsverksproposition gjorda framställning har riksdagen till Försvarsväsendets bakteriologiska laboratorium för budgetåret 1940/41 anvisat ett förslagsanslag av 32,000 kronor.

Då detta anslag numera avses för bestridande av kostnader ej blott för bakteriologisk verksamhet i egentlig mening utan även, till övervägande del, för serologiska arbeten, samt då försvarsväsendet i fredstid saknar eget laboratorium för berörda ändamål, föreslås att den hittillsvarande benämningen »Försvarsväsendets bakteriologiska laboratorium» ändras till »Sero-bakteriologisk verksamhet».

Anslaget beräknas för nästa budgetår till 33,000 kronor.

Utskottet.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot den verkställda beräkningen av medelsbehovet för här ifrågakvarande ändamål eller mot den föreslagna ändringen av anslagsrubriken.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Sero-bakteriologisk verksamhet* för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 33,000 kronor.

Ammunitions- och verkstadsnämnderna.

151:o) **Statens ammunitionsnämnd.** Kungl. Maj:t hade föreslagit riksdagen (punkt 154) att, i avbidan på den proposition i ämnet, som senare komme att avlätas, till statens ammunitionsnämnd för budgetåret 1941/42 beräkna ett förslagsanslag av 750,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i ovannämnda proposition nr 155 föreslagit riksdagen (punkt 9, sid. 130—132) att till ifrågavarande ändamål för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 850,000 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 765,000 kronor. Ammunitionsnämnden har meddelat, att ifrågavarande belopp icke komme att förslå för bestridande av de med nämndens verksamhet förenade kostnaderna under nästa budgetår. Nämnden beräknade utgifterna till 875,000 kronor, därav 595,000 kronor till avlöningar och arvoden m. m., 66,000 kronor till resor och inspektioner m. m. samt 214,000 kronor till expenser. Beträffande avlöningar och arvoden hade nämnden räknat med att befattningshavare inom nämnden skulle komma i åtnjutande av lönetillägg, motsvarande det för närvarande inom statsförvaltningen utgående kristillägget. Ifrågavarande ökning hade uppskattats till 20,000 kronor.

Departementschefen har funnit sig icke beredd att i detta sammanhang fatta ståndpunkt till frågan om en mot de stegrade levnadskostnaderna svarande höjning av arvoden till befattningshavarna inom nämnden. Med hänsyn härtill har det av ammunitionsnämnden äskade beloppet 875,000 kronor, ansetts böra minskas med det belopp, vartill nämnden beräknat kostnaderna för dylikt lönetillägg, eller 20,000 kronor. Medelsbehovet kunde sålunda uppskattas till, i runt tal, 850,000 kronor. Skulle lönetillägg av nyss nämnt slag komma att medgivas, kan, framhåller departementschefen, sådant tillägg med hänsyn till anslaget karaktär av förslagsanslag ändock utgå från anslaget.

Mot den av departementschefen verkställda medelsberäkningen har utskottet icke funnit anledning till erinran och tillstyrker alltså det äskade anslaget.

Utskottet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Statens ammunitionsnämnd* för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 850,000 kronor.

152:o) **Försvarsväsendets verkstadsnämnd.** Kungl. Maj:t hade föreslagit riksdagen (punkt 155) att, i avbidan å den proposition i ämnet, som senare komme att avlätas, till försvarsväsendets verkstadsnämnd för budgetåret 1941/42 beräkna ett förslagsanslag av 400,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i ovannämnda proposition nr 155 föreslagit riksdagen (punkt 10, sid. 132—134) att till ifrågavarande ändamål för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 400,000 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 260,000 kronor.

Verkstadsnämnden har beräknat utgifterna för nästa budgetår till 400,000 kronor, därav 265,000 kronor till arvoden och 135,000 kronor till omkostnader. Ifrågavarande belopp har tillstyrkts av departementschefen, som ansett att det bör få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela närmare bestämmelser angående dispositionen av anslagsbeloppet i fråga.

Utskottet.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot den verkställda anslagsberäkningen eller mot vad departementschefen i samband därmed anför.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Försvarsväsendets verkstadsnämnd* för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 400,000 kronor.

E. Diverse.

153:o) **Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond.** Beträffande Kungl. Maj:ts framställning om anslag till ifrågavarande ändamål (punkt 156) har riksdagen redan fattat beslut, varom här

erinras.

154:o) **Ersättning till försvarsväsendets fastighetsfond: Arméförvaltningens delfond. Ersättning till försvarsväsendets fastighetsfond: Marinförvaltningens delfond. Ersättning till försvarsväsendets fastighetsfond: Flygförvaltningens delfond.** Beträffande Kungl. Maj:ts framställningar om anslag till ifrågavarande ändamål (punkterna 157—159) avger utskottet denna dag särskilt utlåtande; vilket härmed

anmäles.

155:o) **Ersättning för automobilskatt.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 160, sid. 287—289) att

dels godkänna de av departementschefen i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 3 januari 1941 angivna grunderna för ersättandet av automobilskatt för krigsmakten tillhöriga motorfordon och släpvagnar;

dels ock till ersättning för automobilskatt för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 2,200,000 kronor.

I syfte att möjliggöra ett smidigare förfarande vid debitering och uppbörd av automobilskatt för motorfordon och släpvagnar, som tillhöra krigsmakten, föreslog Kungl. Maj:t i proposition (nr 80) till 1940 års urtima riksdag bland annat viss ändring i 1 § automobilskatteförordningen.

Propositionen blev, såvitt angår nu förevarande fråga, av riksdagen bifallen (skrivelse nr 104). Genom förordning den 20 december 1940 (Sv. förf.-saml. nr 1019) har, bland annat, i 1 § automobilskatteförordningen införts ett nytt stycke av innehåll, att automobilskatteförordningen icke skall äga tillämpning

å motorfordon eller släpvagn, som är införd i ett centralt militärt motorfordonsregister.

Departementschefen har ansett det böra få ankomma på Kungl. Maj:t att förelägga riksdagen förslag om beräkning av det belopp, som skall motsvara automobilskatt för krigsmakten tillhöriga motorfordon och släpvagnar och tillföras statens automobilskattemedelsfond, och har departementschefen funnit följande grunder härvid böra tillämpas.

Med hänsyn till att automobilskatt beräknas för kalenderår bör även det nu ifrågavarande ersättningsbeloppet beräknas för kalenderår. Beräkningen av beloppets storlek bör ske först efter kalenderårets utgång.

Skatt bör sålunda icke beräknas särskilt för varje fordon. I stället böra genomsnittssiffror uträknas för det antal automobiler, motorcyklar och släpvagnar, som under året varit införda i det militära fordonsregistret. Dessa genomsnittssiffror böra erhållas på det sätt, att det sammanlagda antalet fordon i varje grupp den sista dagen i varje månad under året divideras med tolv. Därefter böra genomsnittsansalen automobiler, motorcyklar respektive släpvagnar, multipliceras med genomsnittsskattebelopp, som av Kungl. Maj:t bestämmas särskilt för varje grupp. Vid bestämmandet av genomsnittsskattebeloppen bör hänsyn tagas dels till fordonens genomsnittliga tjänstevikt (för släpvagnar totalvikt) och dels till den omfattning, i vilken fordonen under året varit i användning. Sistnämnda omständighet bör beaktas med hänsyn därtill, att avregistrering ur det militära fordonsregistret skall äga rum allenast i de fall, då krigsmakten avhänder sig ett fordon. I de fall däremot, då fordonet utan att brukas ställs i depå, bör avregistrering icke ske.

De sålunda angivna beräkningsgrunderna kunna emellertid icke helt tillämpas såvitt angår kalenderåret 1941, när det centrala militära fordonsregistret torde bliva färdigställt först sedan några månader av året förflutit. Vid beräkningen av genomsnittssiffrorna för det antal automobiler, motorcyklar och släpfordon, som under året varit införda i registret, synes emellertid ett medeltal kunna tagas för de månader, under vilka registret varit i funktion.

För budgetåret 1941/42 bör, framhåller departementschefen, under fjärde huvudtiteln anvisas ett anslag till ersättning för automobilskatt under kalenderåret 1941 för krigsmakten tillhöriga motorfordon och släpfordon. Anslagsbehovet har med hänsyn till den militära fordonsparkens omfång och användning beräknats till 2,200,000 kronor. Ifrågavarande ersättningsbelopp bör tillföras automobilskattemedelsfonden över inkomstiteln fordonsskatt.

De av departementschefen förordade grunderna för beräkning av det belopp, som skall motsvara automobilskatt för krigsmakten tillhöriga motorfordon och släpvagnar har utskottet funnit sig böra tillstyrka. Mot det äskade ersättningsbeloppet, som är avsett att tillföras automobilskattemedelsfonden över inkomstiteln fordonsskatt, har utskottet intet att invända.

Utskottet.

Då utskottet jämväl i övrigt tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag under nu förevarande punkt, får utskottet hemställa,

att riksdagen må

a) godkänna de av departementschefen i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 3 januari 1941 angivna grunderna för ersättandet av automobilskatt för krigsmakten tillhöriga motorfordon och släpvagnar;

b) till *Ersättning för automobilskatt* för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 2,200,000 kronor.

156:o) **Ersättning för rustning och rotering.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 161, sid. 289), vilket i förhållande till det för innevarande budgetår anvisade anslaget innebär en till följd av avgången av personal föranledd minskning med 25,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning för rustning och rotering* för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 75,000 kronor.

157:o) **Resestipendier.** På därom av Kungl. Maj:t gjord framställning (punkt 162, sid. 289 och 290), vilket innebär att förekommande medelsanvisningar till resestipendier inom försvarsväsendet böra sammanföras under ett gemensamt anslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Resestipendier* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 15,000 kronor.

158:o) **Befrämjande av den andliga vården vid försvarsväsendet.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 163, sid. 291 och 292) och under erinran, att förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 100,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må för *Befrämjande av den andliga vården vid försvarsväsendet* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 120,000 kronor.

159:o) **Kommittéer och utredningar genom sakkunniga.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 164, sid. 292 och 293) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 180,000 kronor.

160:o) **Underhållskostnader för vissa samvetsömma värnpliktiga.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 165, sid. 293) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats samma belopp, som nu begärts, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Underhållskostnader för vissa samvetsömma värnpliktiga* för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 300,000 kronor.

161:o) **Civilanställnings befrämjande.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 166, sid. 293 och 294), vilket i förhållande till det för innevarande budgetår anvisade anslaget innebär en med hänsyn till förefintlig reservation möjliggjord minskning med 10,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Civilanställnings befrämjande* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 15,000 kronor.

162:o) **Militärfysisk verksamhet.** På därom av Kungl. Maj:t gjord framställning (punkt 167, sid. 294) och under erinran, att innevarande års riksdag dels till Militärfysisk verksamhet å tilläggsstat för budgetåret 1940/41 anvisat ett reservationsanslag av 140,000 kronor, dels ock till Vissa byggnadsarbeten för militärfysisk verksamhet å samma tilläggsstat såsom kapitalinvestering i försvarsväsendets fastighetsfond anvisat ett reservationsanslag av 180,000 kronor, får utskottet med förmålan att det nu äskade beloppet avser verksamhetens bedrivande hemställa,

att riksdagen må till *Militärfysisk verksamhet* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 130,000 kronor.

163:o) **Chiffreringsapparater.** Utskottet, som tagit del av de till ärendet hörande handlingarna, får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 168, sid. 294 och 295) hemställa,

att riksdagen må till *Chiffreringsapparater* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 350,000 kronor.

164:o) **Premier för innehav av vissa automobiler.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 169, sid. 295—298) att till premier för innehav av vissa automobiler för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 60,000 kronor.

Departementschefen har meddelat, att frågan om de åtgärder, som kunde finnas påkallade och lämpliga för tillgodoseende av behovet av sjuktransportmedel för den militära och civila sjukvården vid mobilisering och under krig, varit föremål för utredning. Arméförvaltningen hade föreslagit ett skattelindringssystem, under det flera myndigheter ifrågasatt införande av ett premieringssystem för syftemålets tillgodoseende.

Inom försvarsdepartementet har utarbetats ett utkast till kungörelse med bestämmelser i ämnet. Huvudgrunderna i förslaget kunna sammanfattas sålunda:

Ägare av lastautomobil med skåp må efter ansökan hos arméförvaltningens tygdepartement under vissa förutsättningar komma i åtnjutande av statsbidrag, bestående av *ingångspremie* om 200 kronor samt *underhållspremie* om 100 kronor. Ingångspremien utbetalas såsom bidrag till kostnaderna för inköp av ny lastautomobil med skåp av sådan typ, att den uppfyller de be-

stämmelser för automobils användande i sjuktransporttjänst, som fastställas av tygdepartementet efter samråd med sjukvårdsstyrelsen, eller såsom bidrag till omändring av redan anskaffad automobil i enlighet med nämnda bestämmelser, under förutsättning att ägaren genom kontrakt med tygdepartementet åtager sig att under två år hålla bilen i fäldugligt skick. Underhållspremien utgår vid slutet av andra året räknat från den dag då det avsedda kontraktet tecknats, såvida bilen hållits i fäldugligt skick. Under vissa förhållanden förutsättes att återbäring av ingångspremien skall äga rum. För uppfyllande av automobilägarens åliggande förpliktelser skall han till tygdepartementet avlämna behörig borgensförbindelse eller annan av tygdepartementet godkänd säkerhet.

Departementschefen, som lämnat en redogörelse för remissmyndigheternas yttranden i ärendet, har för egen del anfört följande.

Angelägenheten av att åtgärder nu vidtagas i syfte att säkerställa tillgången på sjuktransportmedel för den militära och civila sjukvården vid mobilisering och under krig torde vara uppenbar. I fråga om sättet för frågans lösning ansluter även jag mig till premiesystemet, vilket medför att utgifterna för ändamålet kunna anpassas efter det föreliggande behovet av transportmedel.

Huruvida man, såsom i det utremitterade förslaget avsetts, skall uppdelat statsbidraget i ingångspremie och underhållspremie eller stanna för enbart ingångspremie — på sätt statskontoret föreslagit — torde ytterst vara en fråga i vad mån statsbidrag erfordras för att behovet av sjuktransportmedel skall kunna tillgodoses. Jag håller knappast för troligt att det kan förväntas att det föreliggande behovet av transportmedel skall kunna täckas enligt här avsett system, därest statsbidraget skulle begränsas till enbart ingångspremien å 200 kronor. Riksdagen torde emellertid böra beredas tillfälle att härom uttala sin mening. Därest min uppfattning om statsbidragets maximibelopp biträdes av riksdagen, torde bidraget lämpligen böra utbetalas i två omgångar i form av ingångspremie å 200 kronor och underhållspremie å 100 kronor. Det av länsstyrelsen i Stockholms län framförda förslaget om en differentiering av bidragen i förhållande till kostnaderna för fordonens iordningställande för sjuktransportändamål synes mig med hänsyn till statsbidragets syfte att stimulera till frivillig medverkan till lösandet av sjuktransportfrågan knappast lämpligt.

Det torde böra ankomma på tygdepartementet att i samråd med vederbörande myndigheter centralt handhåva regleringen av hithörande frågor. I den mån medel för ändamålet må komma att erfordras under återstående del av innevarande budgetår torde härutinnan behövt belopp enligt beslut av Kungl. Maj:t få ställas till förfogande från förskottsstaten för försvarsväsendet. Vad angår medelsanvisningen för budgetåret 1941/42 finner jag mig i överensstämmelse med arméförvaltningens förslag böra tillstyrka, att ett anslag av 60,000 kronor anvisas för ändamålet. Anslaget torde böra erhålla reservationsanslags natur.

Utskottet.

I likhet med departementschefen finner utskottet angeläget, att åtgärder nu vidtagas i syfte att säkerställa tillgången på sjuktransportmedel för den militära och civila sjukvården vid mobilisering och under krig. Vid sitt ställningstagande till frågan huruvida skattelindringsystem eller premierings-system skall komma till användning har utskottet funnit sistnämnda system vara att föredraga. Huruvida behovet av transportmedel kan täckas, därest statsbidraget begränsas till enbart ingångspremie å 200 kronor, synes utskottet vanskligt att nu med säkerhet bedöma. Utskottet finner emellertid försiktig-

heten bjuda, att utöver ingångspremien särskilt bidrag till kostnaderna för automobilens underhåll lämnas. Mot avvägningen av de föreslagna premie-satserna har utskottet intet att erinra.

Den äskade medelsanvisningen tillstyrkes av utskottet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Premier för innehav av vissa automobiler* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 60,000 kronor.

165:o) **Extra utgifter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 170, sid. 298 och 299), vilket innebär, att de tre försvarsgrenarnas anslag till extra utgifter för nästa budgetår sammanförts till ett för fjärde huvudtiteln gemensamt anslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Extra utgifter* för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 525,000 kronor, dock att i anslaget må göras den jämkning, som erfordras för avrundning av huvudtitelns slutsumma.

166:o) **Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst.** På därom av Kungl. Maj:t gjord framställning (punkt 171, sid. 299) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst* för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 140,000 kronor.

167:o) **Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst.** Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag (punkt 172, sid. 299 och 300), får hemställa,

att riksdagen må till *Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst* för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 655,000 kronor.

168:o) **Kristillägg.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 173, sid. 300) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kristillägg* för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 1,900,000 kronor.

169:o) **Reglering av vissa kursförluster.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 174, sid. 300) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Reglering av vissa kursförluster* för budgetåret 1941/42 anvisa ett förslagsanslag av 75,000 kronor.

Stockholm den 20 maj 1941.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Johan Bernhard Johansson, Joh. Nilsson* i Malmö, *Oscar Olsson, Per Gustafsson, Pauli, Bergman, Torsten Ström, Andréén, Sven Larsson, Björkman, Boman* och *Persson*; samt

från andra kammaren: herrar *Jonsson* i Eskilstuna, *Törnkvist, Skoglund* i Doverstorp, *Svensson* i Grönvik, *Andersson* i Prästbol, *Ward, Persson* i Falla, *Bergström, Mårtensson, Lindholm, Bergvall* och *Olsson* i Kullenbergstorp.